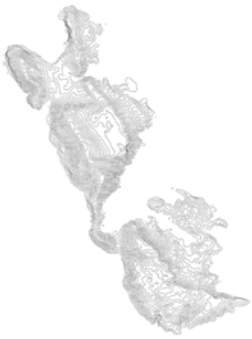
[ΠΟΛΥ]ΜΗΧΑΝΕΣ ΙΘΑΚΕΣ

ελένη πίλουα

ΕΛΕΝΗ ΠΙΛΟΥΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
2025-2026

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΠΟΛΥΞΕΝΗ ΜΑΝΤΖΟΥ

περιεχόμενα

το θέμα

the object

ο τόπος

ο μύθος

τα μονοπάτια

μονοπάτια ιθάκης

επιλογή μονοπατιών

[ΠΟΛΥ]ΜΗΧΑΝΕΣ

ΤΟ ΘΕΜΑ

Η αρχιτεκτονική δεν βιώνεται μόνο ως μορφή. Πριν ακόμη γίνει αντικείμενο παρατήρησης, γίνεται χώρος μέσα στον οποίο το σώμα κινείται, αντιλαμβάνεται, αισθάνεται και θυμάται. Η εμπειρία ενός τόπου δεν συγκροτείται αποκλειστικά από όσα βλέπει το μάτι, αλλά από τη σύνθετη σχέση ανάμεσα στο σώμα, την αντίληψη, την κίνηση, τη μνήμη και τον χώρο. Η αρχιτεκτονική αποκτά έτσι μια διάσταση που υπερβαίνει την υλική της υπόσταση: δεν είναι μόνο αυτό που βρίσκεται μπροστά μας, αλλά και αυτό που συμβαίνει σε εμάς όταν βρισκόμαστε μέσα της.

Η παρούσα διπλωματική διερευνά αυτή τη σχέση μέσα από την κατασκευή τεσσάρων αρχιτεκτονικών μηχανών στην Ιθάκη. Αφετηρία της αποτελεί ένας τόπος προσωπικά βιωμένος, ο οποίος φέρει ταυτόχρονα ένα ιδιαίτερα πυκνό πολιτισμικό και μυθολογικό φορτίο. Η σύγχρονη Ιθάκη συνυπάρχει με την Ιθάκη της Οδύσσειας, με τις εικόνες και τις αφηγήσεις που έχουν διαμορφωθεί γύρω από αυτήν, αλλά και με τις προσωπικές μνήμες και εμπειρίες όσων την κατοικούν ή την επισκέπτονται.

Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η Οδύσσεια. Το έπος δεν χρησιμοποιείται ως ένα σύνολο μυθολογικών μορφών που πρέπει να αναπαρασταθούν, αλλά ως μια δεξαμενή αφηγηματικών και υπαρξιακών συνθηκών. Από τον νόστο του Οδυσσέα δεν ενδιαφέρει μόνο η επιστροφή στην Ιθάκη, αλλά οι διαφορετικές καταστάσεις που βιώνει ο άνθρωπος ανάμεσα στην προσδοκία, την αναμονή, την επιστροφή και τη μνήμη.

Οι συνθήκες αυτές μεταφράζονται στη συνέχεια σε μηχανικές πράξεις. Η μηχανή γίνεται το ενδιάμεσο ανάμεσα στην αφηρημένη έννοια και στη σωματική εμπειρία. Η αρχιτεκτονική γίνεται έτσι ενεργός μηχανισμός παραγωγής εμπειρίας. Έτσι, η εργασία επιχειρεί να διερευνήσει μια αρχιτεκτονική που δεν περιορίζεται στο να δείχνει, αλλά επιδιώκει να συμβαίνει· μια αρχιτεκτονική στην οποία ο τόπος, το σώμα, η αφήγηση και η μηχανή συναντώνται για να παράγουν μια εμπειρία που δεν μπορεί να υπάρξει παρά μόνο μέσα από την παρουσία του ανθρώπου.

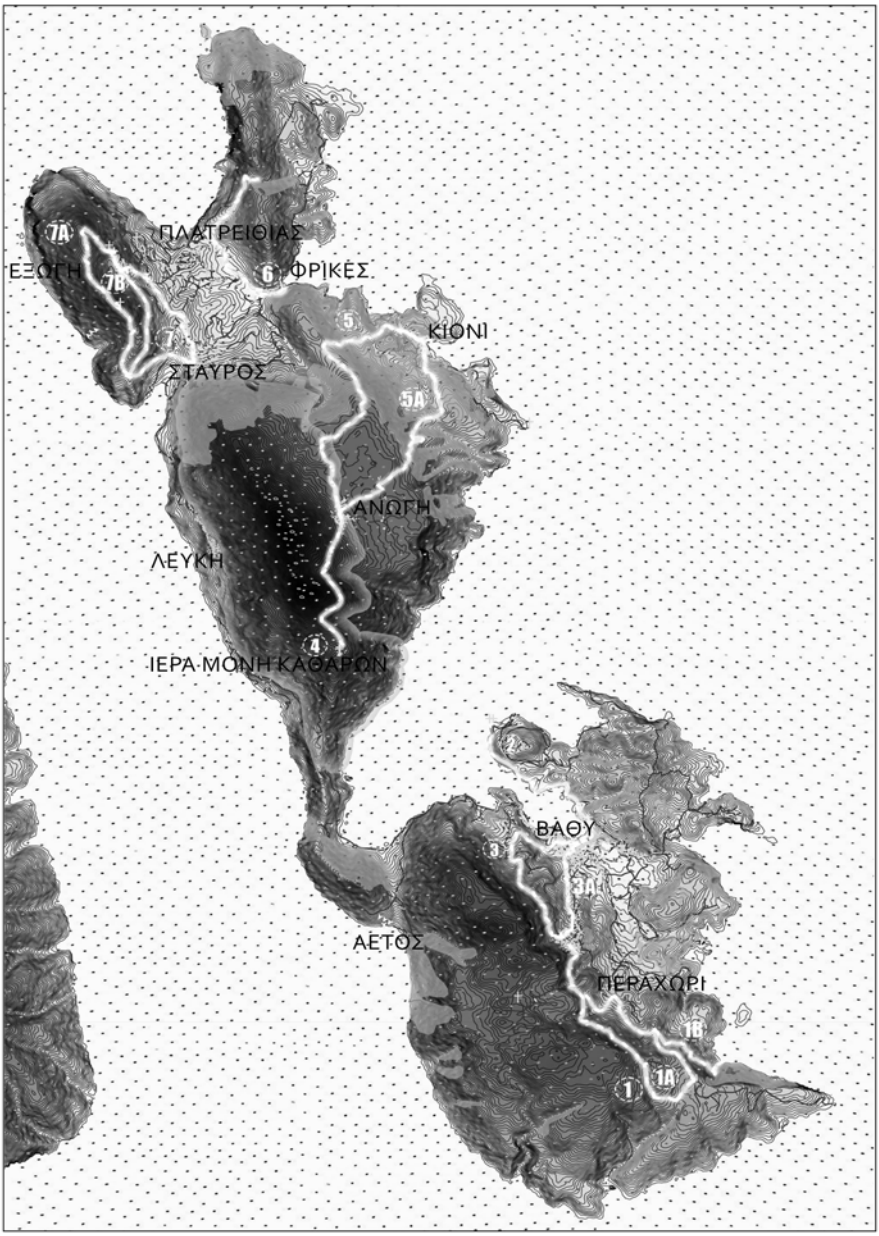
THE SUBJECT

Architecture is not experienced solely as form. Before becoming an object of observation, it becomes a space within which the body moves, perceives, senses, and remembers. The experience of a place is not constituted exclusively by what the eye sees, but by the complex relationship between the body, perception, movement, memory, and space. Architecture therefore acquires a dimension that exceeds its material substance: it is not only what stands before us, but also what happens to us when we find ourselves within it.

This diploma thesis explores this relationship through the construction of four architectural machines in Ithaca. Its point of departure is a personally experienced place, one that simultaneously carries a dense cultural and mythological charge. Contemporary Ithaca coexists with the Ithaca of the Odyssey, with the images and narratives that have been formed around it, as well as with the personal memories and experiences of those who inhabit or visit it.

Within this framework, the Odyssey becomes a fundamental point of reference. The epic is not approached as a collection of mythological forms to be represented, but as a reservoir of narrative and existential conditions. What becomes significant in Odysseus' nostos is not only his return to Ithaca, but the different states experienced along the way: anticipation, suspension, return, and memory.

These conditions are subsequently translated into mechanical actions. The machine becomes the intermediary between the abstract concept and bodily experience. Architecture thus becomes an active mechanism for the production of experience. The work seeks to explore an architecture that is not limited to showing, but instead seeks to happen—an architecture in which place, body, narrative, and machine converge to produce an experience that can exist only through human presence.

7A
ΠΛΑΤΡΕΙΘΙΑΣ
ΕΞΟΓΗ
7B
6
ΦΡΙΚΕΣ
5
ΚΙΟΝΙ
7
ΣΤΑΥΡΟΣ
5A
ΑΝΩΓΗ
ΛΕΥΚΗ
4
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΚΑΘΑΡΩΝ
2
ΒΑΘΥ
3
3A
ΑΕΤΟΣ
ΠΕΡΑΧΩΡΙ
1B
1A
1

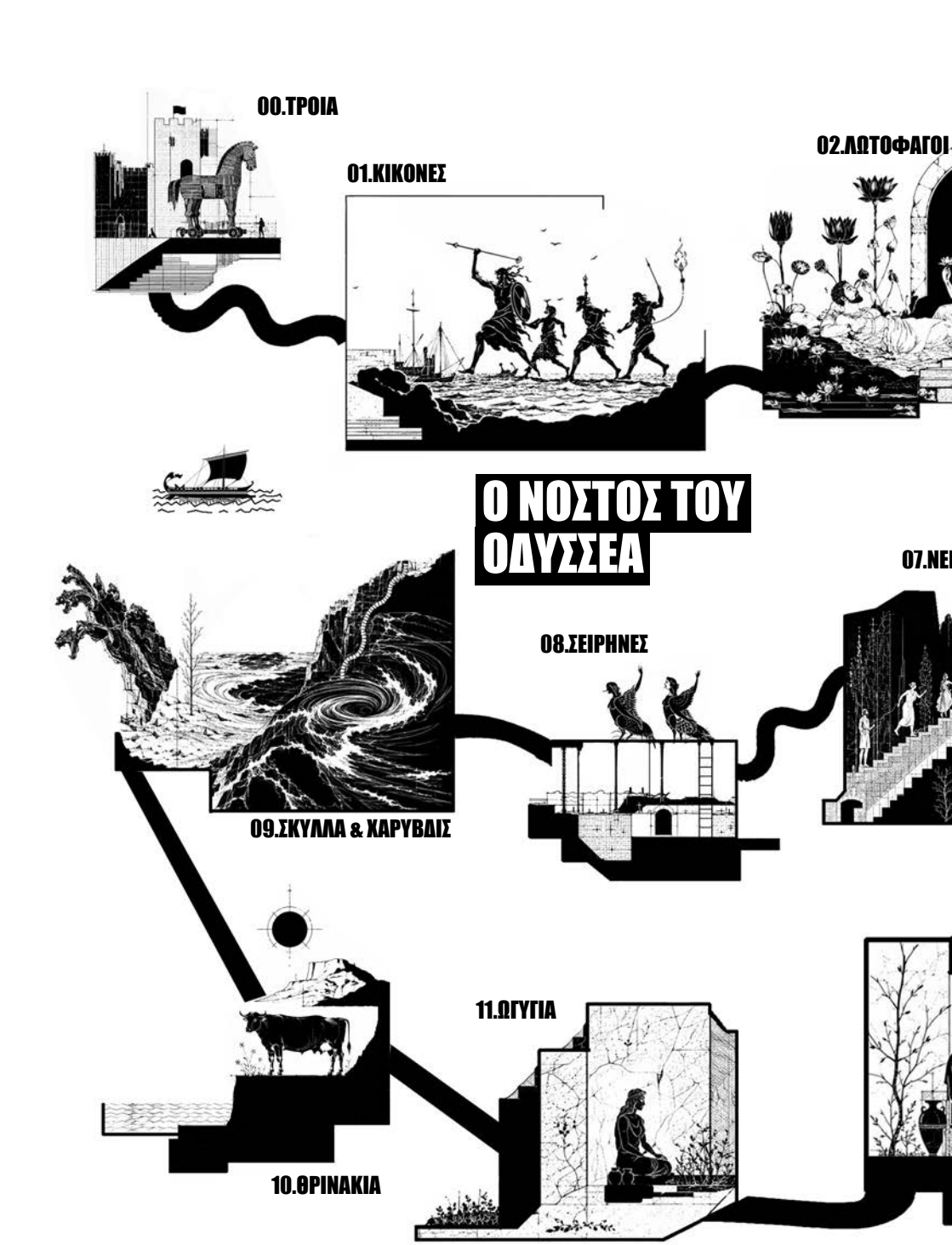
Ο ΤΟΠΟΣ

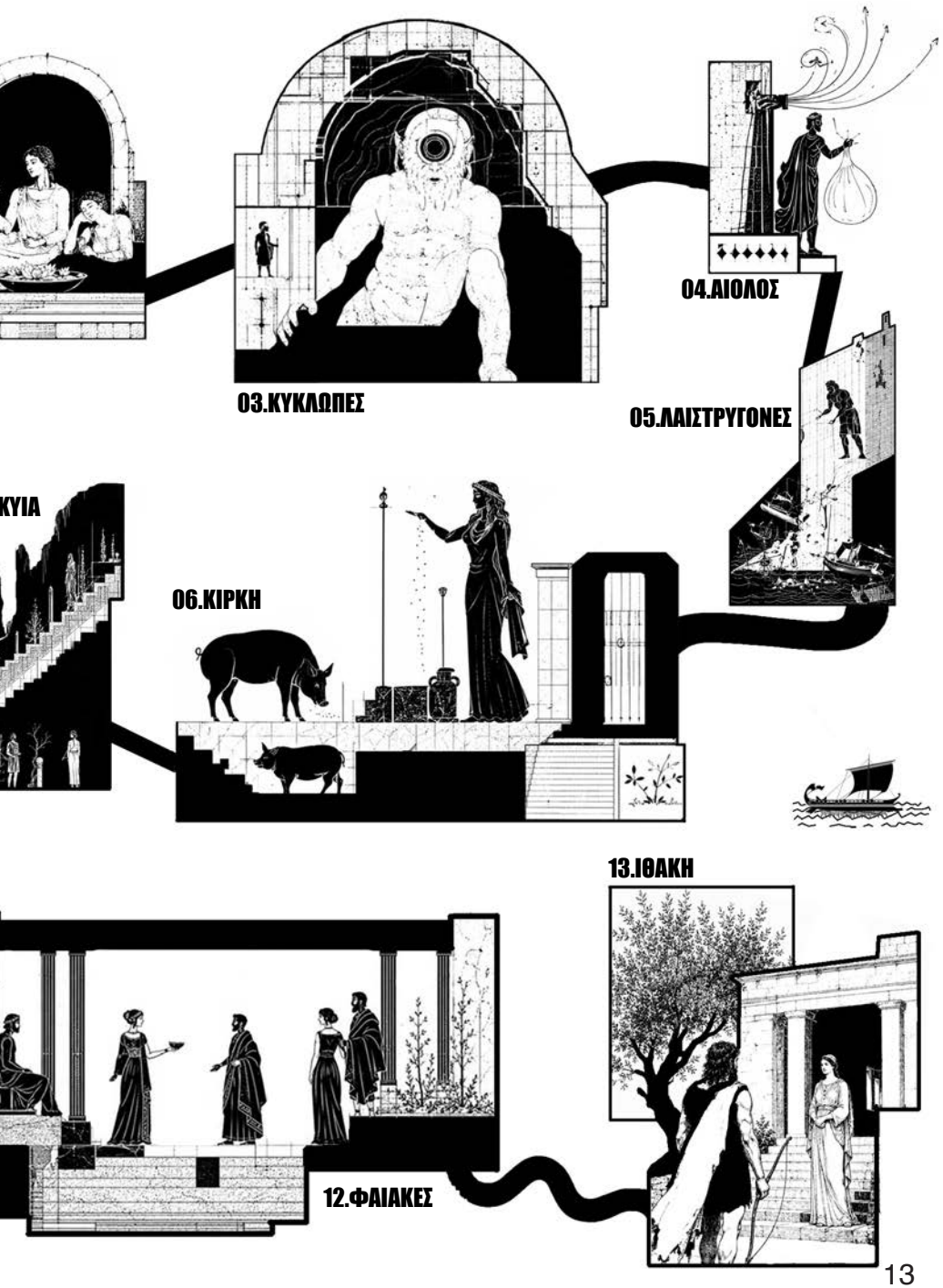
Η παρούσα εργασία ξεκινά από έναν τόπο που δεν χρειάστηκε να αναζητηθεί: την Ιθάκη. Δεν αποτελεί για την έρευνα ένα ουδέτερο γεωγραφικό υπόβαθρο, ούτε έναν τόπο που επιλέχθηκε εκ των υστέρων για να φιλοξενήσει μια αρχιτεκτονική πρόταση. Είναι ο τόπος από τον οποίο η ίδια η έρευνα εκκινεί· ένας τόπος οικείος πριν ακόμη αποκτήσει θεωρητικό περιεχόμενο. Το σπίτι, το τοπίο, οι διαδρομές, η θάλασσα, οι κλίμακες του εδάφους και οι καθημερινές μετακινήσεις συγκροτούν ένα πρώτο, βιωματικό αρχείο του χώρου. Πριν ο τόπος γίνει αντικείμενο σχεδιασμού, έχει ήδη υπάρξει ως εμπειρία.

Η αφετηρία αυτή είναι σημαντική, καθώς η εργασία δεν επιχειρεί να προσεγγίσει την Ιθάκη ως μια αφηρημένη εικόνα που συνοδεύεται από έναν γνωστό μύθο. Αντίθετα, επιχειρεί να επιστρέψει από την εικόνα στον τόπο και από τον τόπο στην εμπειρία του. Η Ιθάκη που εξετάζεται δεν είναι μόνο η μυθολογική Ιθάκη του Οδυσσέα, ούτε μόνο η σύγχρονη γεωγραφική της υπόσταση. Είναι ο τόπος όπου αυτές οι δύο πραγματικότητες συναντώνται, αλληλοεπικαλύπτονται και παράγουν διαφορετικά στρώματα μνήμης και νοήματος.

Από αυτή την προσωπική αφετηρία γεννιέται σταδιακά ένα ευρύτερο ερώτημα: τι είναι τελικά αυτό που βιώνουμε ως πραγματικό χώρο; Πώς συγκροτείται η εμπειρία ενός τόπου όταν ο ίδιος ο τόπος έχει ήδη φορτιστεί από εικόνες, αφηγήσεις, μνήμες και αναπαραστάσεις; Και, κυρίως, μπορεί η αρχιτεκτονική να παράγει μια εμπειρία που δεν περιορίζεται στην αναπαράσταση ενός ήδη γνωστού τόπου, αλλά δημιουργεί τις συνθήκες για μια νέα σχέση του σώματος με αυτόν;

Το ερώτημα αυτό μετατοπίζει την έρευνα από τον τόπο ως αντικείμενο προς τον τόπο ως εμπειρία. Η Ιθάκη δεν αντιμετωπίζεται πλέον μόνο ως κάτι που μπορεί να αποτυπωθεί, να αναπαρασταθεί ή να περιγραφεί, αλλά ως κάτι που μπορεί να διασχιστεί, να αισθανθεί, να θυμηθεί και να επανανοηματοδοτηθεί μέσα από το σώμα. Η Ιθάκη, ήδη πριν γίνει αντικείμενο αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, υπάρχει μέσα σε ένα πυκνό πλέγμα εικόνων και αφηγήσεων: είναι ένας πραγματικός τόπος, αλλά ταυτόχρονα ένας τόπος που έχει επί αιώνες αναπαραχθεί, περιγραφεί, ζωγραφιστεί, χαρτογραφηθεί και κυρίως αφηγηθεί. Ανάμεσα λοιπόν στον τόπο και στην εμπειρία του, παρεμβάλλονται διαρκώς εικόνες που διαμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο τον αντιλαμβανόμαστε.

00.ΤΡΟΙΑ
01.ΚΙΚΟΝΕΣ
02.ΛΩΤΟΦΑΓΟΙ
Ο ΝΟΣΤΟΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ
07.ΝΕ
08.ΣΕΙΡΗΝΕΣ
09.ΣΚΥΛΛΑ & ΧΑΡΥΒΔΙΣ
10.ΘΡΙΝΑΚΙΑ
11.ΩΓΥΓΙΑ

03.ΚΥΚΛΩΠΕΣ
04.ΑΙΟΛΟΣ
05.ΛΑΙΣΤΡΥΓΟΝΕΣ
06.ΚΙΡΚΗ
12.ΦΑΙΑΚΕΣ
13.ΙΘΑΚΗ

Ο ΜΥΘΟΣ

Το έπος δεν αντιμετωπίζεται ως ένα εικονογραφικό λεξιλόγιο από πρόσωπα, τέρατα, τόπους και γεγονότα που μπορούν να μεταφερθούν αυτούσια στην αρχιτεκτονική. Αντίθετα, αντιμετωπίζεται ως μια αφήγηση της πορείας: της πορείας ενός ανθρώπου που έχει έναν σαφή προορισμό, αλλά του οποίου η επιστροφή διαρκώς μεταβάλλεται από όσα μεσολαβούν ανάμεσα στον ίδιο και την Ιθάκη.

Η επιστροφή στην Οδύσσεια δεν πραγματοποιείται στην παρούσα εργασία ως μια προσπάθεια αναπαράστασης του ομηρικού κόσμου. Στον πυρήνα της Οδύσσειας βρίσκεται ο νόστος. Η Ιθάκη δεν αποτελεί απλώς έναν γεωγραφικό προορισμό, αλλά το σημείο προς το οποίο συγκλίνει η επιθυμία του Οδυσσέα. Η επιστροφή του, ωστόσο, δεν είναι ευθύγραμμη. Ανάμεσα στην αναχώρηση και την άφιξη παρεμβάλλονται τόποι, πρόσωπα, κίνδυνοι, πειρασμοί, εγκλωβισμοί, καθυστερήσεις, απώλειες και αναγκαστικές επιστροφές. Η πορεία προς τον προορισμό δεν παύει να υπάρχει· δοκιμάζεται συνεχώς ως πορεία. Αυτό ακριβώς αποτελεί το σημείο από το οποίο ξεκινά η παρούσα αρχιτεκτονική μετάφραση. Δεν μας ενδιαφέρει να μεταφέρουμε στην αρχιτεκτονική την πλοκή της Οδύσσειας, αλλά να απομονώσουμε τις διαφορετικές συνθήκες που μπορεί να συναντήσει μια πορεία προς έναν προορισμό. Το ερώτημα δεν είναι επομένως μόνο τι συμβαίνει στον Οδυσσέα, αλλά τι συμβαίνει στην ίδια του την πορεία.

Η ανάγνωση αυτή οδηγεί σε τέσσερις βασικές συνθήκες: την προβολή, την αναστολή, την παλινδρόμηση και την αναδρομή. Οι τέσσερις αυτές έννοιες προκύπτουν από τέσσερις διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους ο Οδυσσέας σχετίζεται με τον τελικό του προορισμό: τον προβάλλει, απομακρύνεται αναγκαστικά από αυτόν, επιστρέφει προς τα πίσω ή στρέφεται προς ό,τι έχει προηγηθεί.

Η Προβολή - η πορεία προς αυτό που έρχεται

Η Προβολή αφορά τη διαρκή αναφορά του Οδυσσέα σε αυτό που βρίσκεται μπροστά του. Η Ιθάκη λειτουργεί ως ένας σταθερός ορίζοντας της επιθυμίας του, ακόμη και όταν βρίσκεται μακριά από αυτήν. Η πορεία του δεν είναι μόνο μια κίνηση μέσα στον παρόντα χώρο· είναι ταυτόχρονα μια κίνηση προς ένα μέλλον που δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί. Η προβολή επομένως δεν περιορίζεται σε μία συγκεκριμένη στάση του έπους. Υπάρχει ως μια διαρκής εσωτερική κατεύθυνση της αφήγησης. Ακόμη και όταν ο Οδυσσέας βρίσκεται μακριά από την Ιθάκη, η επιστροφή παραμένει ο στόχος που οργανώνει την επιθυμία του. Η σκέψη του προορισμού προηγείται της άφιξης σε αυτόν. Η Ιθάκη υπάρχει ως προσδοκία πριν υπάρξει ξανά ως τόπος.

Η αρχιτεκτονική μετάφραση αυτής της συνθήκης δεν είναι επομένως η αναπαράσταση της Ιθάκης, αλλά η δημιουργία μιας εμπειρίας κατά την οποία το σώμα και το βλέμμα στρέφονται προς κάτι που βρίσκεται πέρα από το παρόν.

Η Αναστολή - η πορεία που δεν μπορεί να συνεχίσει

Η Αναστολή αφορά όλες εκείνες τις συνθήκες της Οδύσσειας κατά τις οποίες η πορεία προς την Ιθάκη παρεμποδίζεται, καθυστερεί ή διακόπτεται.

Η αναστολή μπορεί να προκύψει με διαφορετικούς τρόπους. Ο Οδυσσέας μπορεί να αποπροσανατολιστεί, να παρασυρθεί μακριά από την κατεύθυνσή του ή να χάσει προσωρινά τη δυνατότητα να συνεχίσει. Μπορεί επίσης να εγκλωβιστεί σε έναν τόπο ή σε μια κατάσταση που τον απομακρύνει από τον νόστο του. Η Καλυψώ αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα: ο Οδυσσέας παραμένει για χρόνια στην Ωγυγία, όχι επειδή ο νόστος έχει πάψει να υπάρχει, αλλά επειδή η ίδια η δυνατότητα της επιστροφής έχει ανασταλεί. Αντίστοιχα, οι Λωτοφάγοι λειτουργούν ως μια συνθήκη λήθης και απώλειας του προσανατολισμού προς την επιστροφή, ενώ η Κίρκη και άλλες στάσεις του ταξιδιού παρατείνουν την απόσταση ανάμεσα στον ταξιδιώτη και τον προορισμό του.

Η αναστολή επομένως δεν σημαίνει απλώς «σταματώ». Σημαίνει ότι κάτι παρεμβάλλεται ανάμεσα στην πορεία και στον σκοπό της, μεταβάλλοντας προσωρινά ή παρατείνοντας την αδυναμία της να ολοκληρωθεί.

Η Παλινδρόμηση - όταν η πορεία πρέπει να επιστρέψει

Η Παλινδρόμηση αφορά τις στιγμές εκείνες κατά τις οποίες η πορεία δεν μπορεί να συνεχιστεί με την ίδια φορά και απαιτείται επιστροφή, επαναφορά ή ένα βήμα προς τα πίσω. Εδώ δεν επιστρέφει μια ανάμνηση ούτε αναδύεται το παρελθόν. Επιστρέφει το ίδιο το σώμα.

Στην Οδύσσεια, η πορεία του Οδυσσέα περιλαμβάνει επανειλημμένα στιγμές κατά τις οποίες μια προηγούμενη πράξη πρέπει να διορθωθεί, μια κατεύθυνση πρέπει να επανεξεταστεί ή ο ταξιδιώτης πρέπει να επανέλθει σε μια προηγούμενη κατάσταση για να μπορέσει να συνεχίσει. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περιπλάνηση μετά την Ιθάκη των Λωτοφάγων και κυρίως η αναχώρηση από το νησί του Αιόλου, όταν οι σύντροφοι ανοίγουν τον ασκό των ανέμων και το πλοίο παρασύρεται πίσω σχεδόν μέχρι την Ιθάκη. Η πορεία που είχε σχεδόν ολοκληρωθεί αναιρείται και πρέπει να ξαναρχίσει.

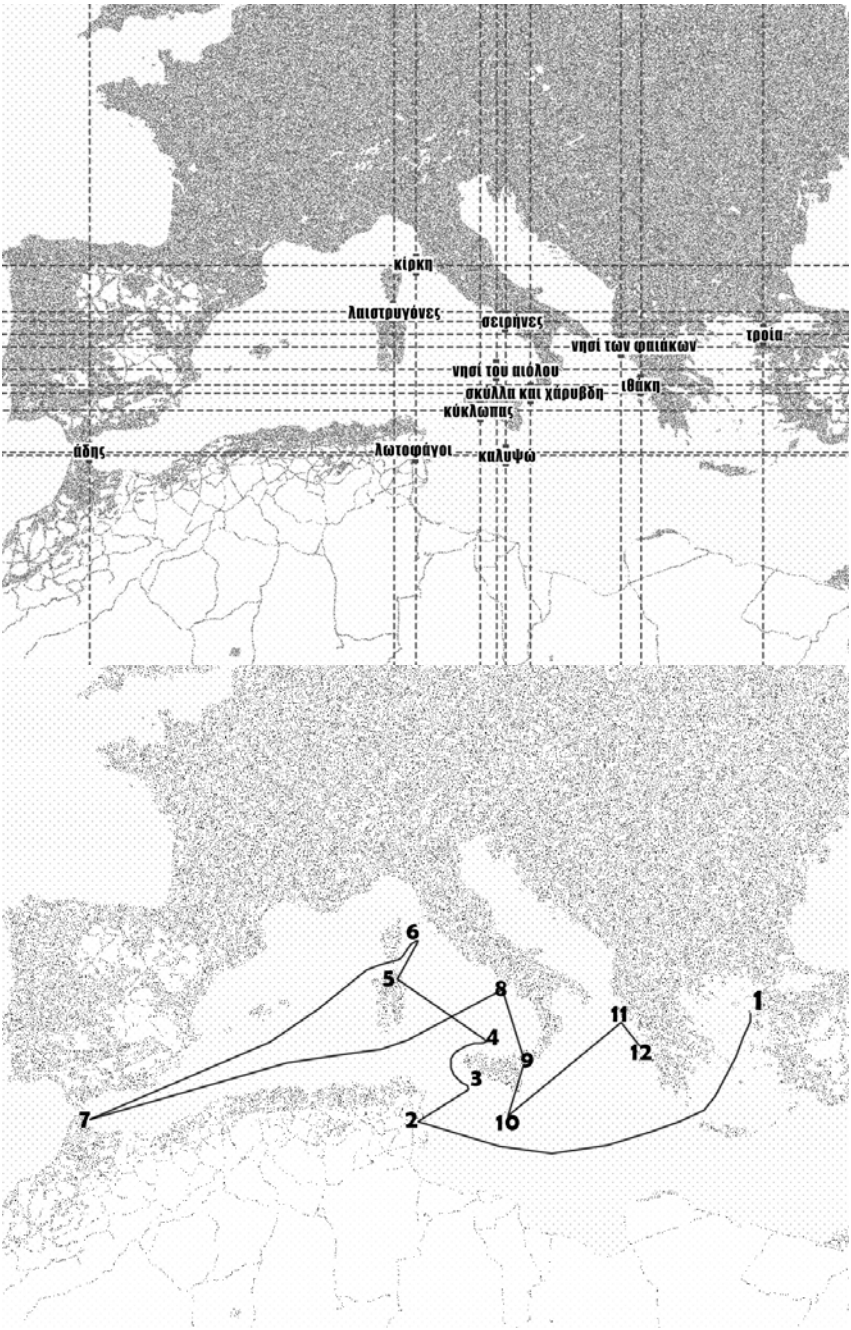
Εδώ βρίσκεται η ουσία της παλινδρόμησης: η κίνηση προς τα εμπρός δεν είναι πάντοτε συσσωρευτική. Μπορεί να ακυρωθεί. Ο ταξιδιώτης μπορεί να χρειαστεί να διανύσει ξανά μια απόσταση που θεωρούσε ήδη διανυμένη.

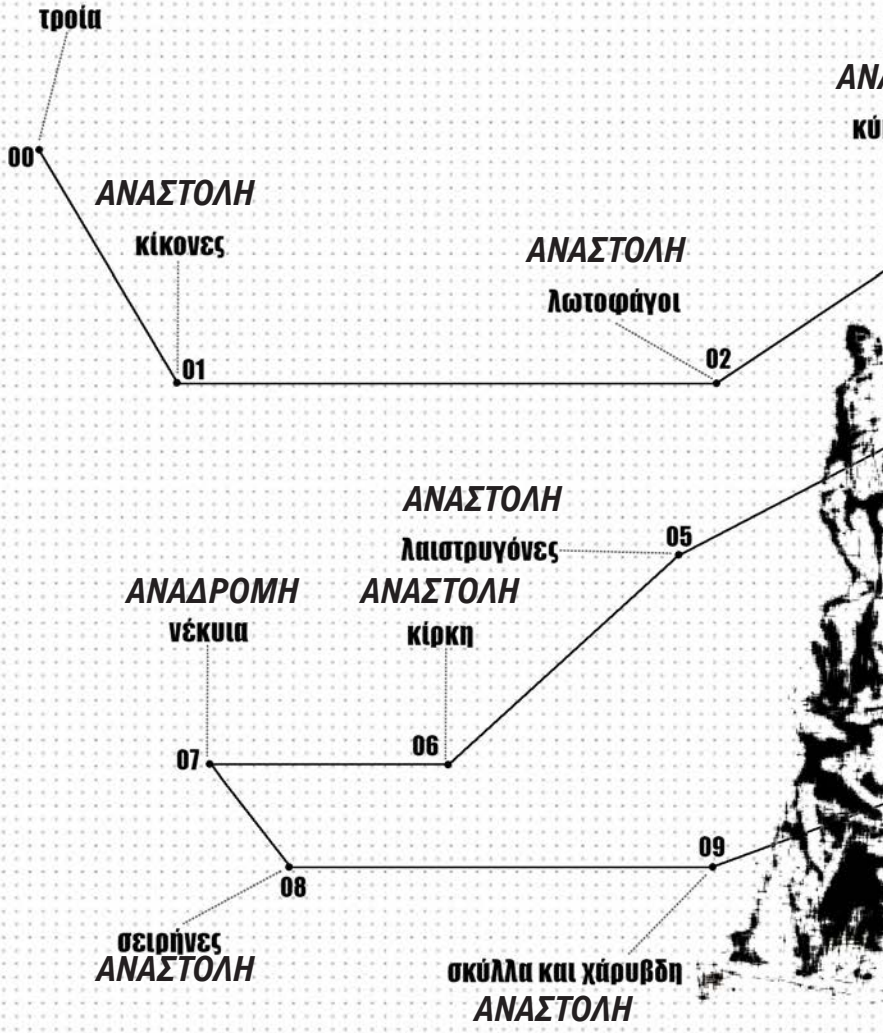
Η Αναδρομή - όταν το παρελθόν επιστρέφει στο παρόν

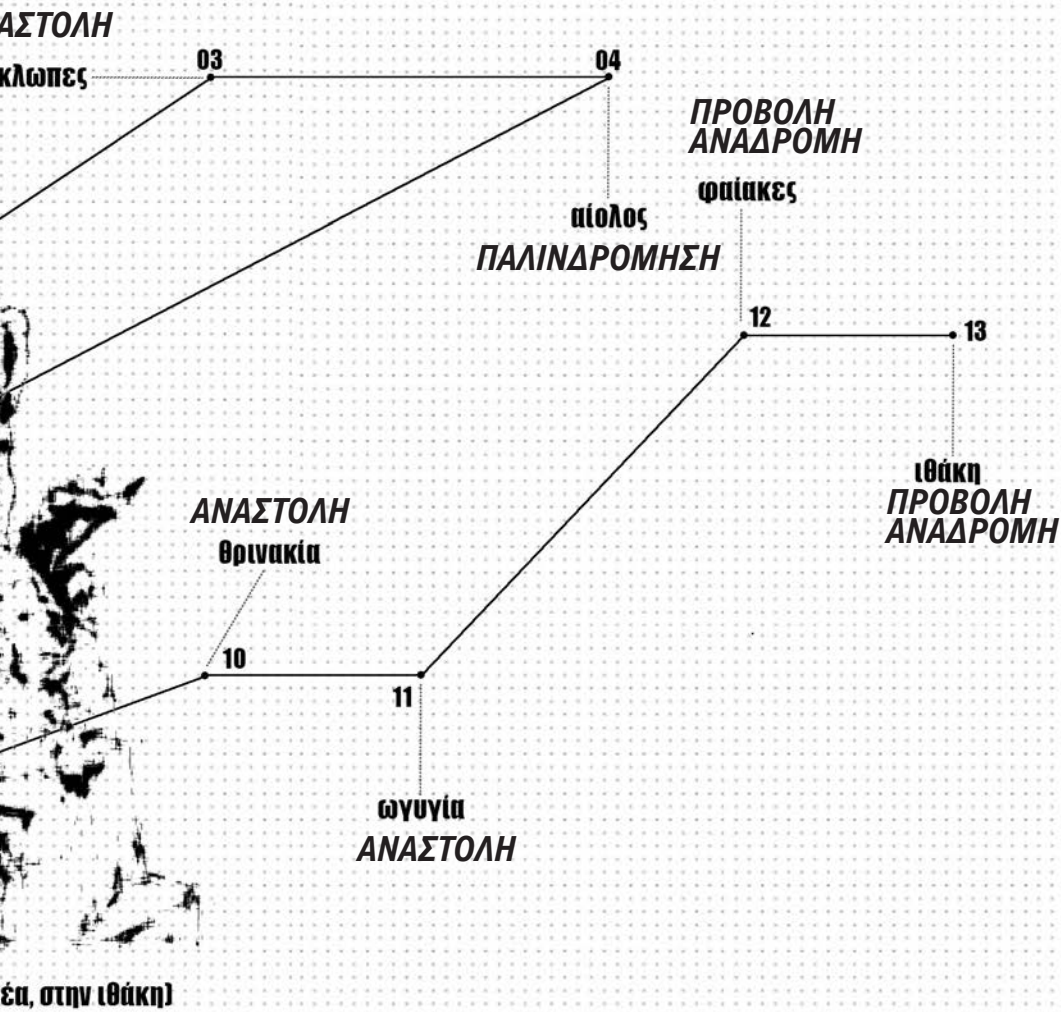
Η Αναδρομή διαφοροποιείται από τις προηγούμενες συνθήκες, επειδή εδώ η μεταβολή δεν αφορά πρωτίστως τη φυσική κατεύθυνση του σώματος. Αφορά τη σχέση του παρόντος με ό,τι έχει προηγηθεί.

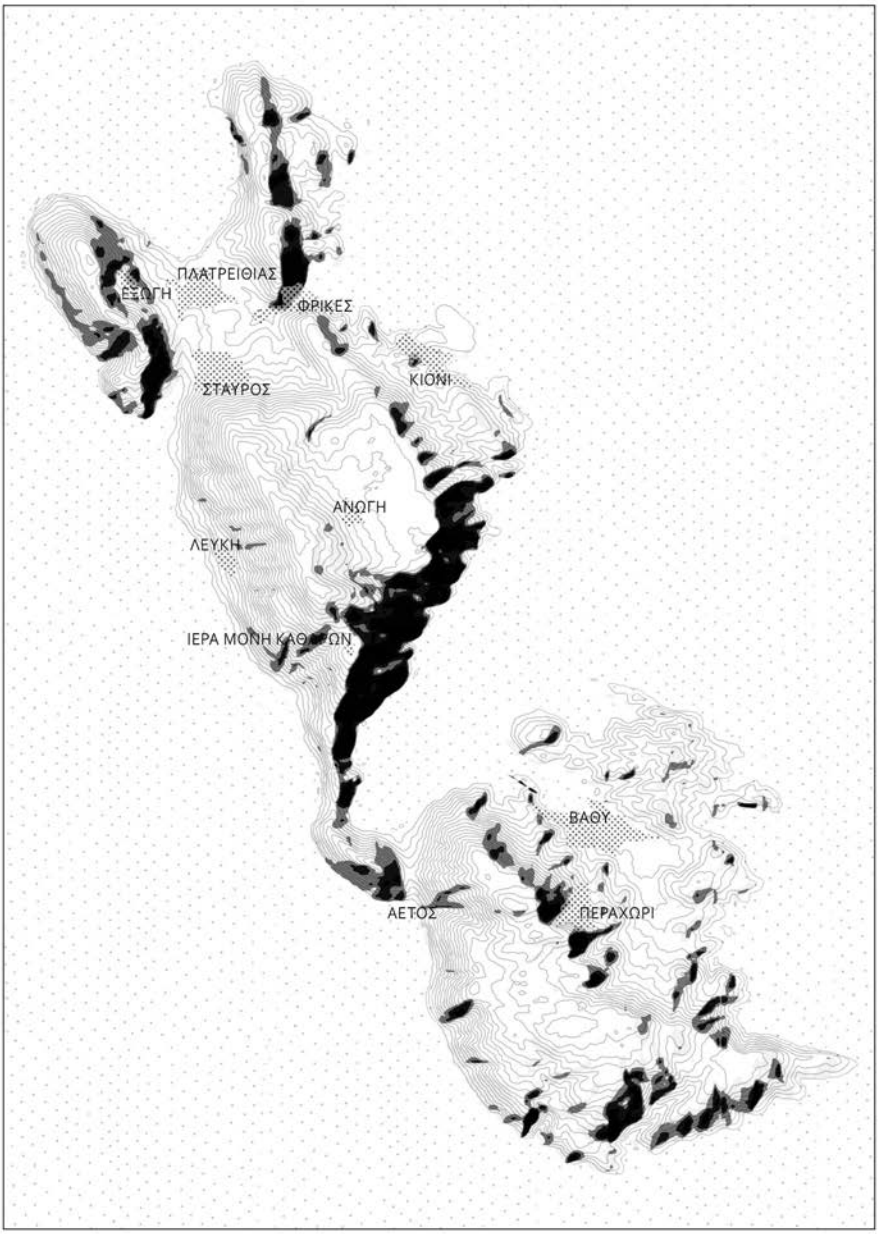
Η πιο σαφής και κυριολεκτική μορφή αυτής της συνθήκης εμφανίζεται στην κάθοδο του Οδυσσέα στον Άδη. Εκεί ο ήρωας έρχεται σε επαφή με μορφές του παρελθόντος - με τη μητέρα του, τον Τειρεσία και τους νεκρούς - και η πορεία του προς την Ιθάκη διασταυρώνεται με όσα έχουν προηγηθεί της ζωής του. Το παρελθόν δεν βρίσκεται απλώς πίσω του ως κάτι ολοκληρωμένο. Επιστρέφει και αποκτά ξανά παρουσία μέσα στο παρόν της πορείας.

Ωστόσο, η αναδρομή δεν περιορίζεται στην κάθοδο στον Άδη. Το παρελθόν συνοδεύει τον Οδυσσέα καθ' όλη τη διάρκεια του νόστου. Η μνήμη της Ιθάκης, η οικογένεια, η Πηνελόπη, ο Τηλέμαχος, η πατρίδα που επιθυμεί να ξαναδεί, αποτελούν μια διαρκή εσωτερική αναφορά. Ο Οδυσσέας δεν κινείται προς την Ιθάκη χωρίς να κουβαλά μαζί του την Ιθάκη που θυμάται. Επομένως, στην αναδρομή το παρελθόν δεν σημαίνει απλώς «επιστροφή πίσω». Σημαίνει συνύπαρξη του παρόντος με αυτό που έχει προηγηθεί. Το σώμα εξακολουθεί να βρίσκεται στο παρόν και να κινείται προς τον προορισμό του, ενώ η μνήμη μπορεί να μεταφέρει την εμπειρία του σε έναν άλλο χρόνο.

κίρκη
Λαιστρυγόνες
σειρήνες
τροία
νησί των φαιάκων
νησί του αιόλου
σκύλλα και χάρυβδη
ιθάκη
κύκλωπας
άδης
Λωτοφάγοι
καλυψώ
6
5
8
11
1
4
9
12
3
7
2
10

τροία
00
ΑΝΑΣΤΟΛΗ
κίκονες
01
ΑΝΑΣΤΟΛΗ
λωτοφάγοι
02
ΑΝΑΣΤΟΛΗ
λαιστρυγόνες
05
ΑΝΑΔΡΟΜΗ
νέκυια
ΑΝΑΣΤΟΛΗ
κίρκη
06
07
09
08
σειρήνες
ΑΝΑΣΤΟΛΗ
σκύλλα και χάρυβδη
ΑΝΑΣΤΟΛΗ

ΑΣΤΟΛΗ
κλωπες
03
04
ΠΡΟΒΟΛΗ
ΑΝΑΔΡΟΜΗ
φαίακες
αίολος
ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΗ
12
13
ιθάκη
ΠΡΟΒΟΛΗ
ΑΝΑΔΡΟΜΗ
ΑΝΑΣΤΟΛΗ
θρινακία
10
11
ωγυγία
ΑΝΑΣΤΟΛΗ
έα, στην ιθάκη)

ΠΛΑΤΡΕΙΘΙΑΣ
ΕΞΩΓΗ
ΦΡΙΚΕΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΚΙΟΝΙ
ΑΝΩΓΗ
ΛΕΥΚΗ
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΚΑΘΟΛΙΚΩΝ
ΒΑΘΥ
ΑΕΤΟΣ
ΠΕΡΑΧΩΡΙ

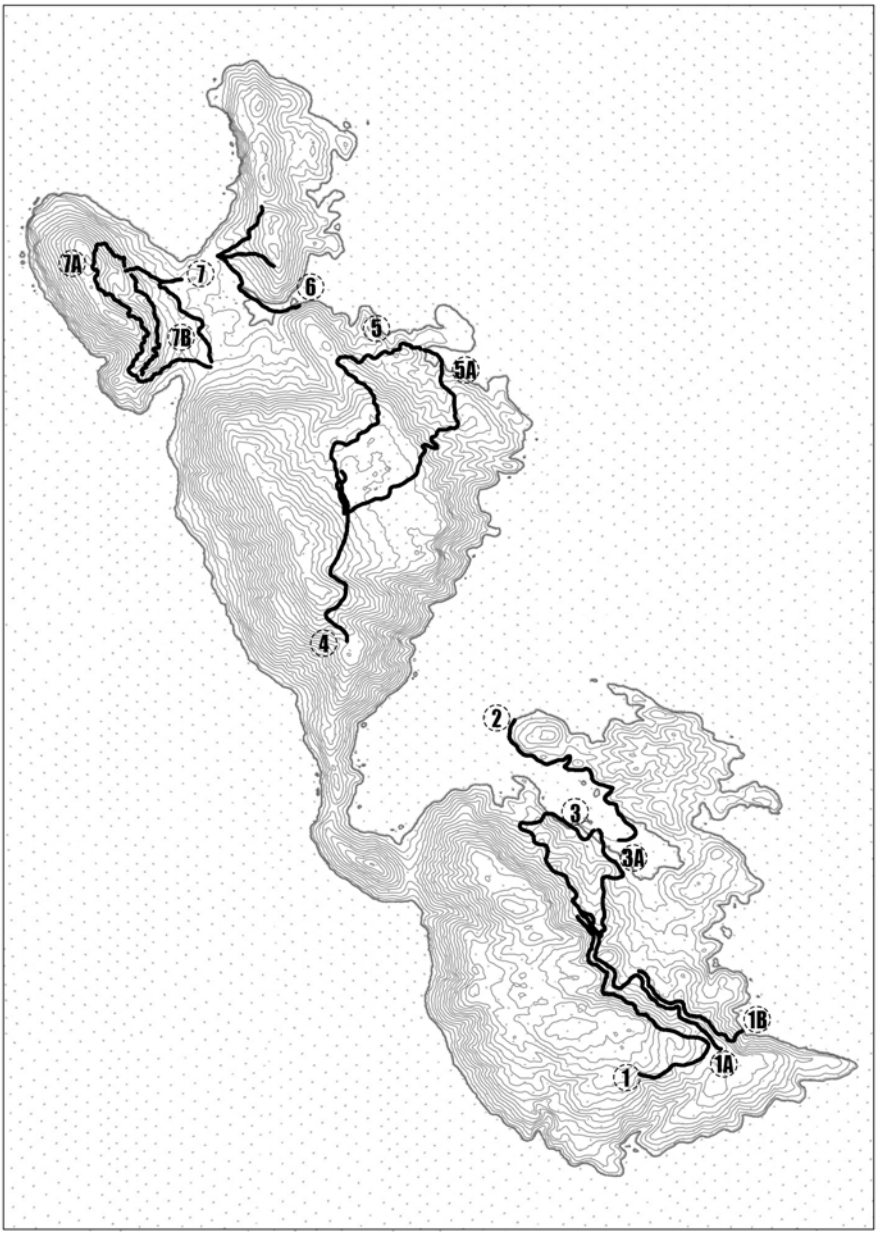
ΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ

Στη Φαινομενολογία της αντίληψης, η αντίληψη δεν νοείται ως μια παθητική διαδικασία κατά την οποία το υποκείμενο λαμβάνει πληροφορίες από έναν εξωτερικό κόσμο. Το σώμα δεν αποτελεί απλώς το φυσικό περίβλημα μέσα από το οποίο πραγματοποιείται η αντίληψη, αλλά τον βασικό τρόπο με τον οποίο ο άνθρωπος βρίσκεται σε σχέση με τον κόσμο. Η αντίληψη είναι, επομένως, εξαρχής ενσώματη.

Δεν αντιλαμβανόμαστε έναν χώρο μόνο επειδή τον κοιτάζουμε. Τον αντιλαμβανόμαστε επειδή τον προσεγγίζουμε, τον διασχίζουμε, αλλάζουμε κατεύθυνση μέσα σε αυτόν, αισθανόμαστε την κλίση και την υφή του εδάφους, αντιλαμβανόμαστε το φως, τη σκιά, τη θερμοκρασία, τον ήχο και την απόσταση. Το σώμα δεν βρίσκεται έξω από τον χώρο ως ουδέτερος παρατηρητής. Συμμετέχει στη συγκρότηση της ίδιας της εμπειρίας του.

Η θέση αυτή μετατοπίζει το ενδιαφέρον της έρευνας από τον χώρο ως αντικείμενο στον χώρο ως σχέση. Ένα μονοπάτι, για παράδειγμα, δεν είναι μόνο μια γραμμή που συνδέει δύο σημεία στον χάρτη. Είναι η εμπειρία της απόστασης που διανύεται, της κλίσης που συναντά το σώμα, της μεταβολής του ορίζοντα, της εναλλαγής ανάμεσα στο κλειστό και το ανοιχτό, στην έκθεση και την προστασία, στην επιτάχυνση και την επιβράδυνση. Η σημασία του δεν βρίσκεται μόνο στη γεωμετρία του, αλλά στον τρόπο με τον οποίο κατοικείται προσωρινά από την κίνηση.

Από αυτή τη θέση προκύπτει μία από τις βασικές μεθοδολογικές επιλογές της διπλωματικής: οι αρχιτεκτονικές μηχανές δεν τοποθετούνται σε ουδέτερα οικόπεδα ούτε σε αυθαίρετα σημεία του νησιού, αλλά εντάσσονται σε υφιστάμενα μονοπάτια της Ιθάκης. Η επιλογή αυτή δεν αποτελεί απλώς έναν τρόπο να συνδεθεί η αρχιτεκτονική πρόταση με το τοπίο. Αποτελεί συνέπεια της ίδιας της θεωρητικής αφετηρίας της έρευνας. Εφόσον η εμπειρία του χώρου παράγεται μέσα από τη σωματική κίνηση, τότε η πραγματική διαδρομή του σώματος αποκτά πρωταρχική σημασία.

7A
7
6
7B
5
5A
4
2
3
3A
1B
1A
1

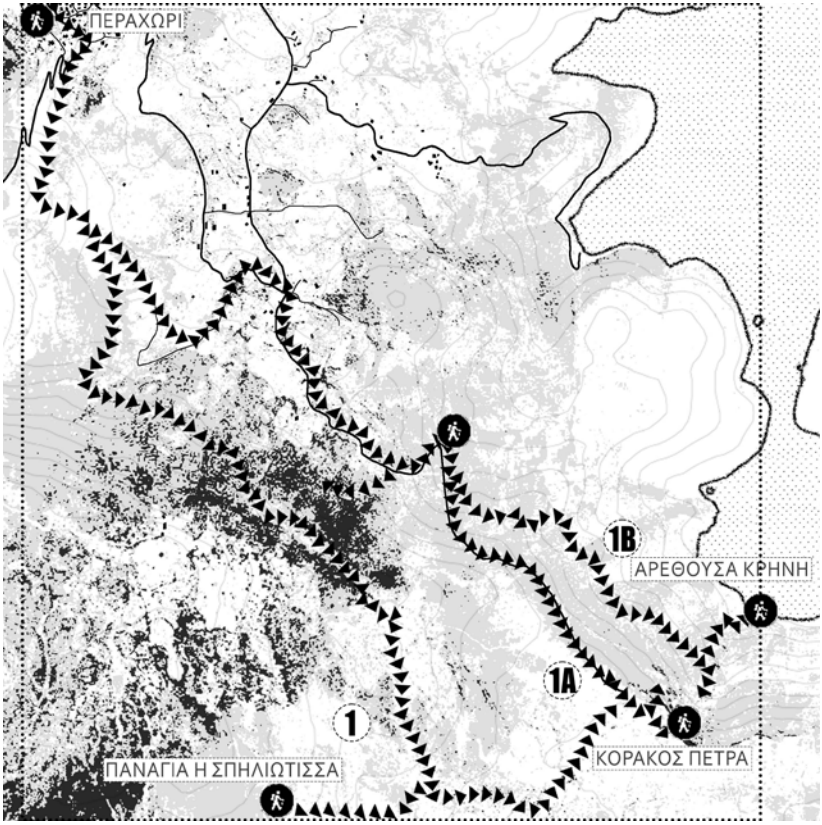
Τα μονοπάτια επιλέγονται, επομένως, ως υφιστάμενες χωρικές και σωματικές συνθήκες πάνω στις οποίες μπορεί να επέμβει η αρχιτεκτονική. Δεν αντιμετωπίζονται ως απλές υποδομές μετάβασης από ένα σημείο σε ένα άλλο, αλλά ως ήδη υπάρχουσες ακολουθίες εμπειριών. Κάθε διαδρομή διαθέτει διαφορετικά χαρακτηριστικά: διαφορετική τοπογραφία, κλίσεις και μεταβολές υψομέτρου, διαφορετική σχέση με τη θάλασσα και το τοπίο, διαφορετικό βαθμό πυκνότητας ή ανοίγματος, διαφορετικές ποιότητες φωτός και σκιάς, διαφορετικές δυνατότητες θέασης και διαφορετική σχέση με ίχνη ανθρώπινης παρουσίας, ερείπια ή άλλα στοιχεία του τόπου.

Αυτές ακριβώς οι διαφορές αποτελούν τα κριτήρια επιλογής. Δεν αναζητείται ένα οποιοδήποτε μονοπάτι για να φιλοξενήσει μία μηχανή. Αναζητείται, για κάθε μηχανή, εκείνη η διαδρομή της οποίας η υπάρχουσα χωρική και σωματική συνθήκη μπορεί να συνομιλήσει με την πράξη που πρόκειται να παραχθεί. Η χωροθέτηση γίνεται έτσι μέσα από μια διαδικασία αντιστοίχισης: εξετάζεται τι ήδη συμβαίνει στη διαδρομή και στη συνέχεια αναζητείται ποια μεταβολή μπορεί να εισαγάγει η μηχανή σε αυτήν.

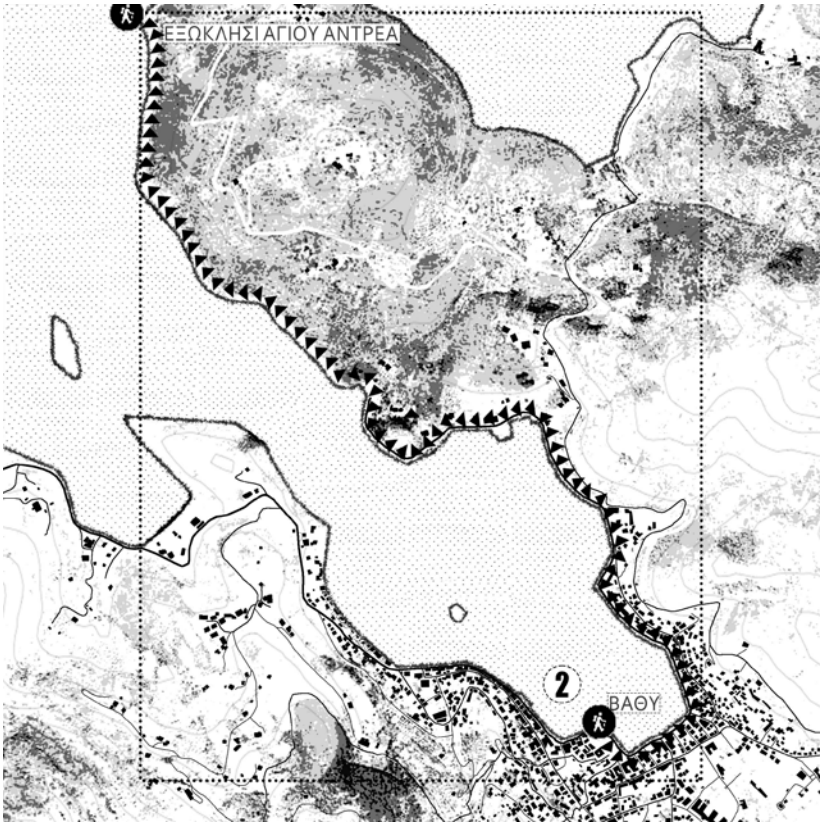
Έτσι, η σχέση ανάμεσα στο μονοπάτι και τη μηχανή δεν είναι διακοσμητική ούτε θεματική. Η μηχανή δεν τοποθετείται απλώς σε ένα όμορφο σημείο του τοπίου ούτε επειδή η συγκεκριμένη θέση παραπέμπει εικονογραφικά σε ένα επεισόδιο της Οδύσσειας. Αντίθετα, η υφιστάμενη εμπειρία του μονοπατιού αποτελεί μέρος του σχεδιαστικού προβλήματος. Η μηχανή εισέρχεται σε μια ήδη υπάρχουσα πορεία και τη μετασχηματίζει προσωρινά.

ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΙΘΑΚΗΣ

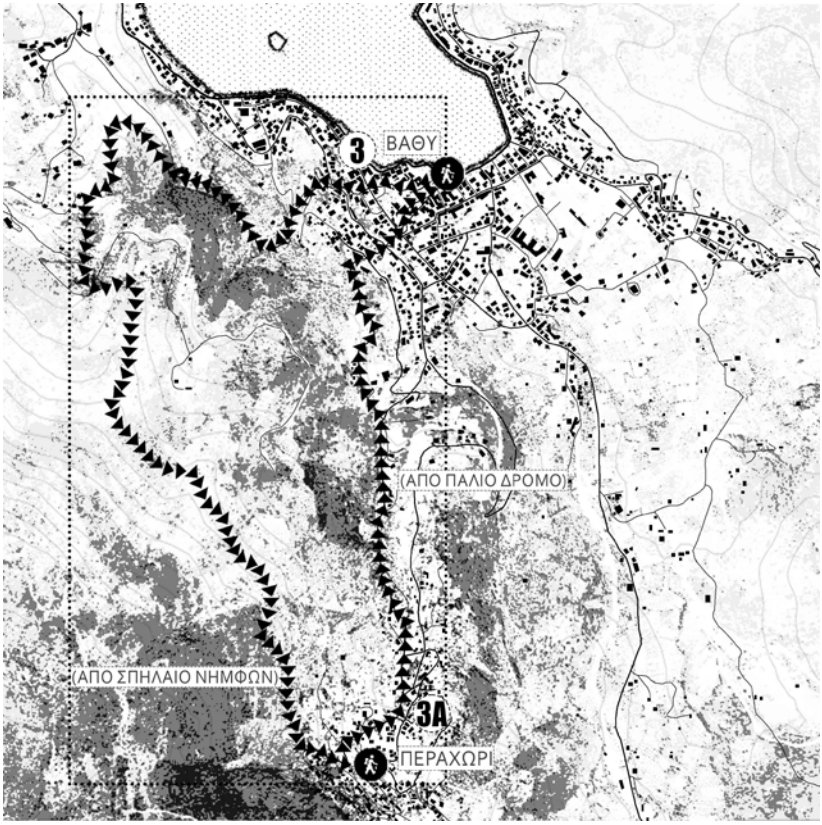
#1

ΠΕΡΑΧΩΡΙ
1B
ΑΡΕΘΟΥΣΑ ΚΡΗΝΗ
1A
1
ΚΟΡΑΚΟΣ ΠΕΤΡΑ
ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΣΠΗΛΙΩΤΙΣΣΑ

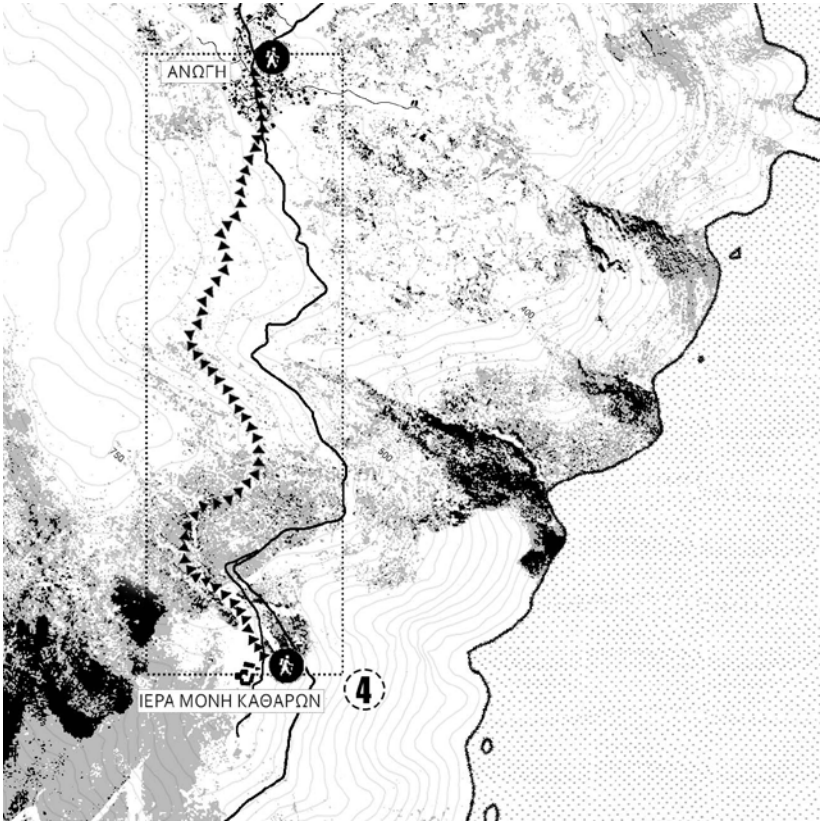
#2

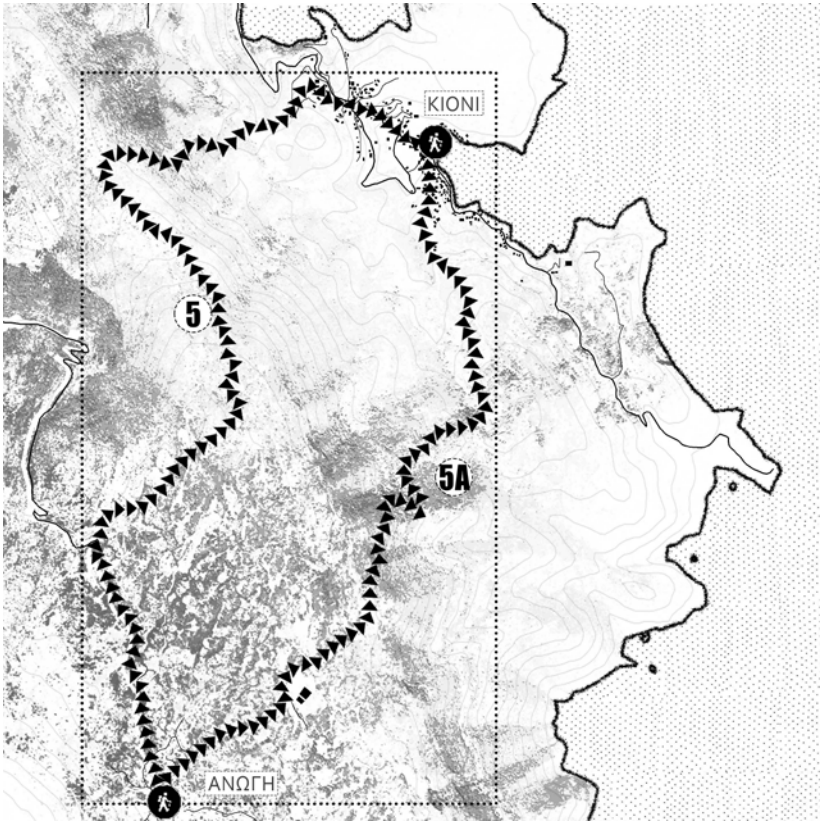
#3

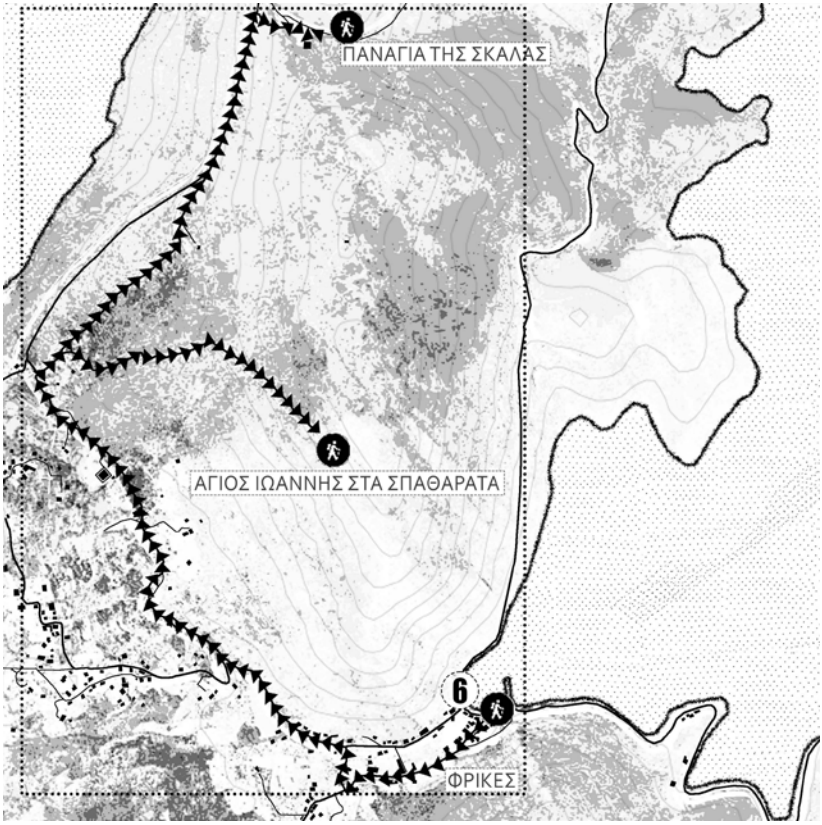
#4

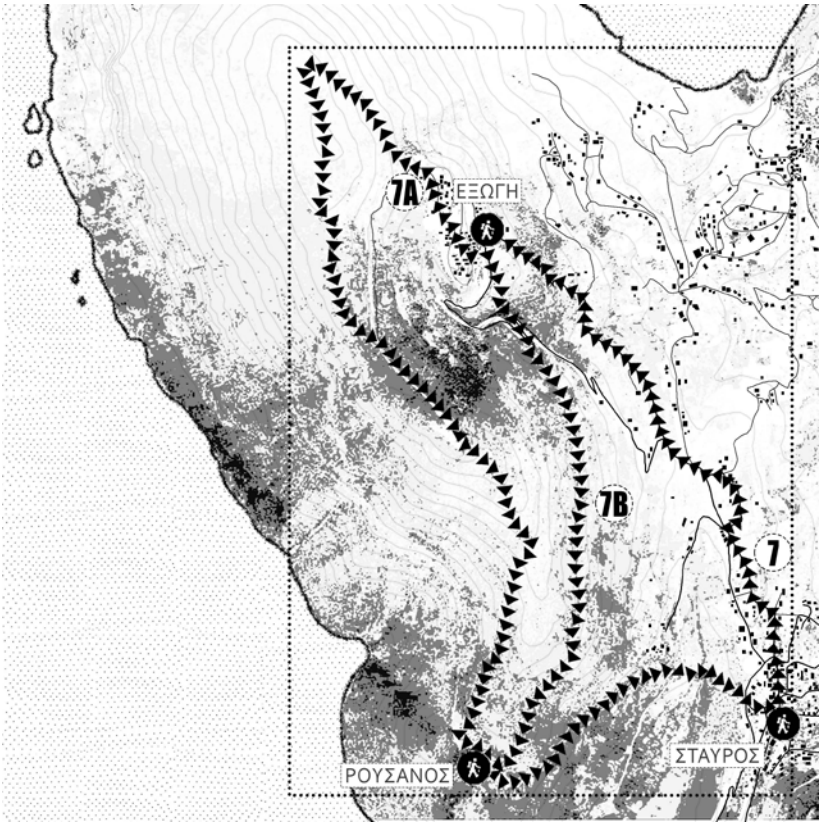
#5

#6

#7

ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΟΝΟΠΑΤΙΩΝ

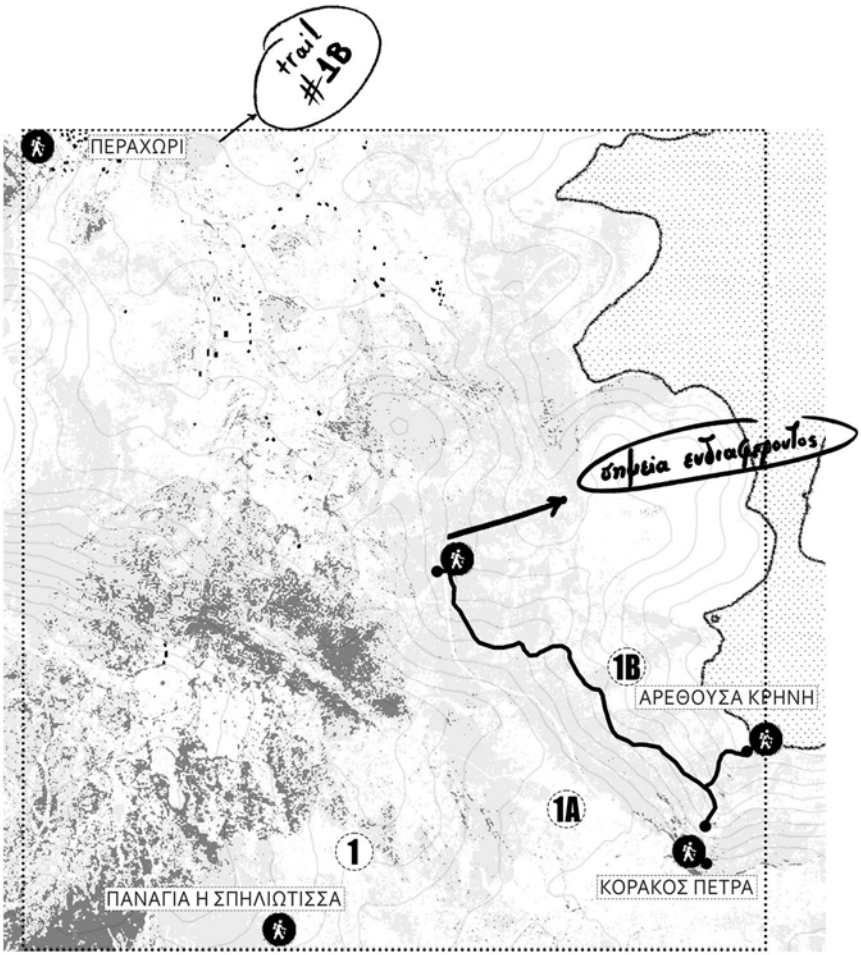
01. ΑΝΑΣΤΟΛΗ

ΑΡΕΘΟΥΣΑ ΚΡΗΝΗ

Η Αρεθούσα Κρήνη επιλέγεται για την αναστολή, επειδή η διαδρομή αποκτά νόημα μέσα από την κατάληξή της - την παραλία. Δεν πρόκειται για μια στάση ανάμεσα σε άλλα σημεία, αλλά για ένα τοπίο όπου η κίνηση οδηγείται σε απότομη αναστολή. Το μονοπάτι, έχοντας έντονη κατηφορική κλήση, σου προκαλεί την ανάγκη να θες να σταματήσεις. Η πορεία περνά μέσα από καλλιέργειες, ρεματιές και βραχώδες έδαφος, μέχρι να φτάσει στο οροπέδιο του Μαραθιά.

Το Ithaca Trails αναφέρει ότι στα ανατολικά το οροπέδιο διακόπτεται απότομα από ένα τεράστιο γεωλογικό ρήγμα, το οποίο έχει συσχετιστεί με την ομηρική Κόρακος Πέτρα, ενώ στην ίδια περιοχή τοποθετείται και η Αρεθούσα Κρήνη. Η διαδρομή, λοιπόν, δεν απλώνεται άπειρα συναντά ένα φυσικό όριο.

ΑΠΟΣΤΑΣΗ: 1,9 ΧΛΜ.
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΥΨΟΜΕΤΡΟ: 26 Μ.
ΜΕΓΙΣΤΟ ΥΨΟΜΕΤΡΟ: 229 Μ.
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΝΟΔΟΣ: 0 Μ.
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΘΟΔΟΣ: 130 Μ.

trail #1B
ΠΕΡΑΧΩΡΙ
σήμεια ενδιαφέροντος
1B
ΑΡΕΘΟΥΣΑ ΚΡΗΝΗ
1A
1
ΚΟΡΑΚΟΣ ΠΕΤΡΑ
ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΣΠΗΛΙΩΤΙΣΣΑ

POINTS OF INTEREST

1

ΑΝΕΜΟΔΟΥΡΙ

ΑΡΕΘΟΥΣΑ
ΚΡΗΝΗ

3

trail #18

2

ΚΟΡΑΚΟΣ
ΠΕΤΡΑ

ΠΕΡΑ ΠΗΓΑΔΙ

4

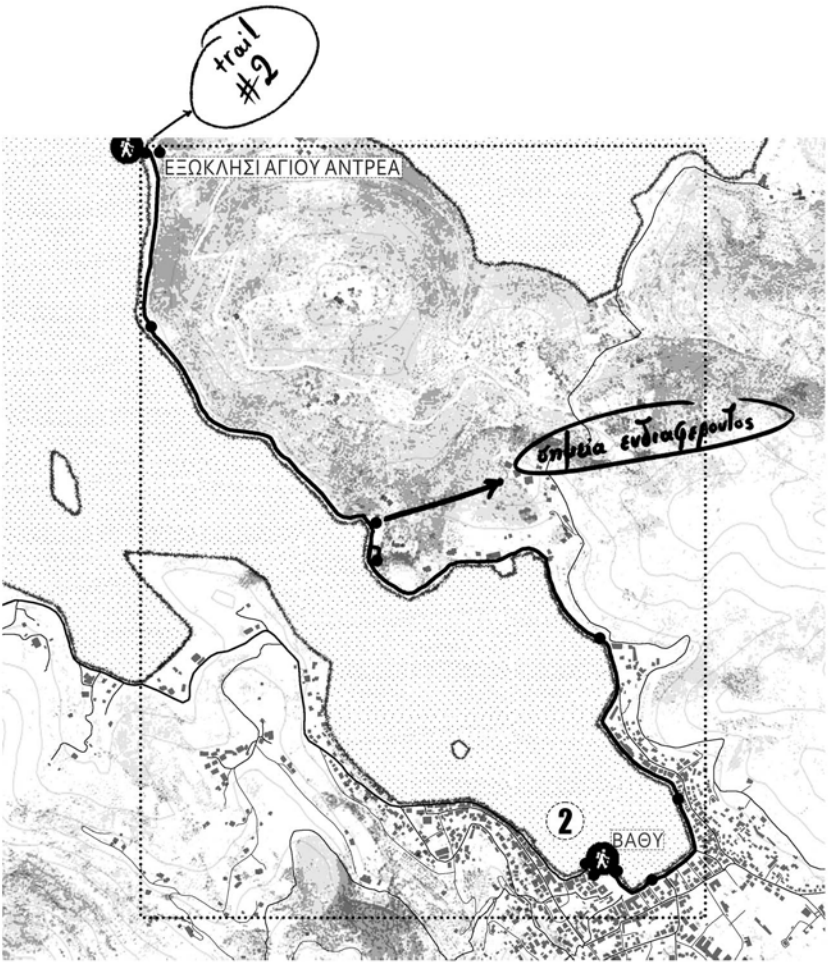
02.ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΗ

ΒΑΘΥ- ΕΞΩΚΛΗΣΙ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΡΕΑ

Το μονοπάτι επιλέγεται για την παλινδρόμηση, επειδή η διαδρομή ενεργοποιεί την εμπειρία του σχεδόν ίδιου. Η πορεία οδηγεί προς τον Άγιο Ανδρέα, στην άκρη του κάβου του λιμανιού, και συνδέεται με το εκκλησάκι και τον φάρο που σηματοδοτούν την είσοδο των πλοίων στο λιμάνι της Ιθάκης.

Η παλινδρόμηση δεν είναι επιστροφή στο παρελθόν. Ο χρόνος συνεχίζει να κυλά, αλλά η χωρική πρόοδος γυρίζει πίσω και ξαναδιαβάζεται. Στην πρώτη διέλευση, η διαδρομή λειτουργεί ως έξοδος από το Βαθύ προς το άκρο του λιμανιού. Στην επιστροφή, το ίδιο ίχνος γίνεται είσοδος προς το Βαθύ. Το ίδιο μονοπάτι βιώνεται δύο φορές, αλλά με αντίστροφη φορά και διαφορετικό νόημα.

ΑΠΟΣΤΑΣΗ: 2,5 ΧΛΜ.
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΥΨΟΜΕΤΡΟ: 6 Μ.
ΜΕΓΙΣΤΟ ΥΨΟΜΕΤΡΟ: 20 Μ.
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΝΟΔΟΣ: 14 Μ.
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΘΟΔΟΣ: 0 Μ.

trail 1
#2
ΕΞΩΚΛΗΣΙ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΡΕΑ
σπήλια ενδιαφέροντος
2
ΒΑΘΥ

POINTS OF INTEREST

1

ΑΓΑΛΜΑ ΟΔΥΣΣΕΑ

ΠΡΟΤΟΜΗ ΟΜΗΡΟΥ

2

STRATA MARINA

5

ΛΟΥΤΣΑ

8

ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑ

9

ΒΑΘΥ

3

trail #2

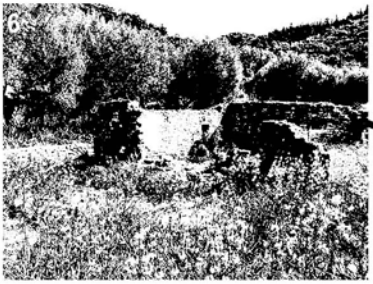
ΜΕΓΑΡΟ ΔΡΑΚΟΥΛΗ

4

ΤΑΜΠΑΚΑΡΙΟ - ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΝΑΓΙΟ

6

ΦΡΟΥΡΙΟ ΛΟΥΤΣΑΣ

7

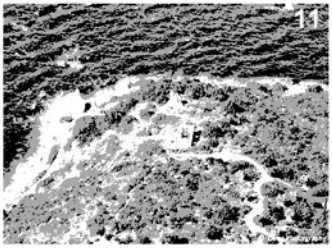
ΩΚΛΗΣΙ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑ

10

ΦΑΡΟΣ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑ

11

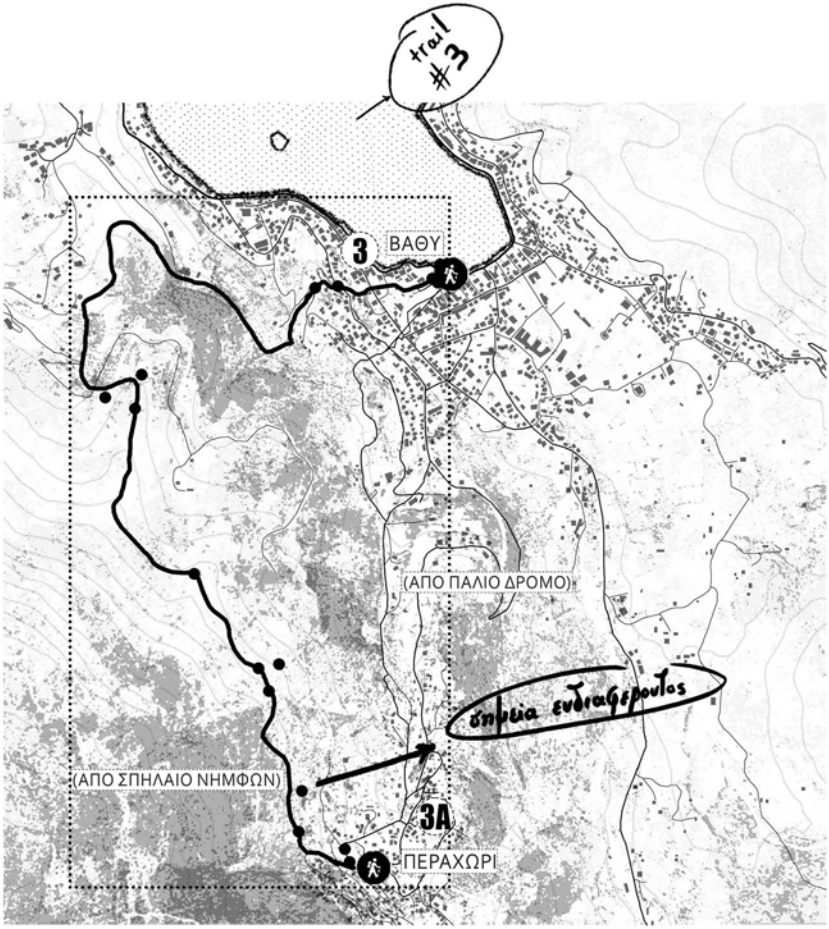
03.ΑΝΑΔΡΟΜΗ

ΒΑΘΥ- ΠΕΡΑΧΩΡΙ

Το μονοπάτι προς την Παλαιόχωρα επιλέγεται για την αναδρομή, επειδή η ίδια η διαδρομή οργανώνεται ως επιστροφή σε ένα παλαιότερο στρώμα της Ιθάκης. Το Ithaca Trails περιγράφει τη διαδρομή ως πεζοπορία που διατρέχει «μια χρονική απόσταση πέντε αιώνων», μεταφέροντας τον περιπατητή από τη σημερινή πρωτεύουσα, το Βαθύ, προς την ενετική πρωτεύουσα του νησιού.

Η αναδρομή εδώ δεν είναι απλή νοσταλγία. Είναι χωρική εμπειρία μνήμης. Καθώς ο περιπατητής προχωρά, τα ερείπια της εγκαταλελειμμένης πολιτείας αρχίζουν να εμφανίζονται από μακριά, μετά, μέσα στην Παλαιόχωρα, το σώμα κινείται ανάμεσα σε υπολείμματα τοίχων, παλιών κτηρίων και αραιοχτισμένου οικισμού. Η πορεία πηγαίνει μπροστά, αλλά το βλέμμα αναγκάζεται να γυρίσει πίσω.

ΑΠΟΣΤΑΣΗ: 4,0 ΧΛΜ.
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΥΨΟΜΕΤΡΟ: 4 Μ.
ΜΕΓΙΣΤΟ ΥΨΟΜΕΤΡΟ: 313 Μ.
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΝΟΔΟΣ: 309 Μ.
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΘΟΔΟΣ: 26 Μ.

trail #3
3
ΒΑΘΥ
(ΑΠΟ ΠΑΛΙΟ ΔΡΟΜΟ)
όπως ενδιαφέρουσας
(ΑΠΟ ΣΠΗΛΑΙΟ ΝΗΜΦΩΝ)
3Α
ΠΕΡΑΧΩΡΙ

POINTS OF INTEREST

1

ΒΑΘΥ

ΑΓΑΛΜΑ ΟΔΥΣΣΕΑ

2

3

ΠΡΟΤΟΜΗ ΟΜΗΡΟΥ

ΕΞΩΚΛΗΣΙ ΑΓ. ΑΝΔ

7

ΕΞΩΚΛΗΣΙ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ν. ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ

12

trail #3

ΕΞΩΚΛΗΣΙ ΠΑΝΑΓΙΑΣ Η ΜΑΡΟΥΛΑΤΙΚΗ

13

Ν. ΚΟΙΜΗΣΕΩ

14

ΣΚΑΛΑ ΠΡΟΣ ΓΑΡΔΕΛΑΚΙ

Ν. ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
«ΓΑΡΔΕΛΑΚΙ»

ΣΠΗΛΑΙΟ ΝΥΜΦΩΝ

ΔΡΕΑ

ΑΛΩΝΙ

9

ΠΕΤΑΛΙΑΤΙΚΟ

ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ 11

Σ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ΠΑΛΑΙΑ ΠΑΝΑΓΙΑ)

ΝΕΑ ΠΑΝΑΓΙΑ

ΠΕΡΑΧΩΡΙ

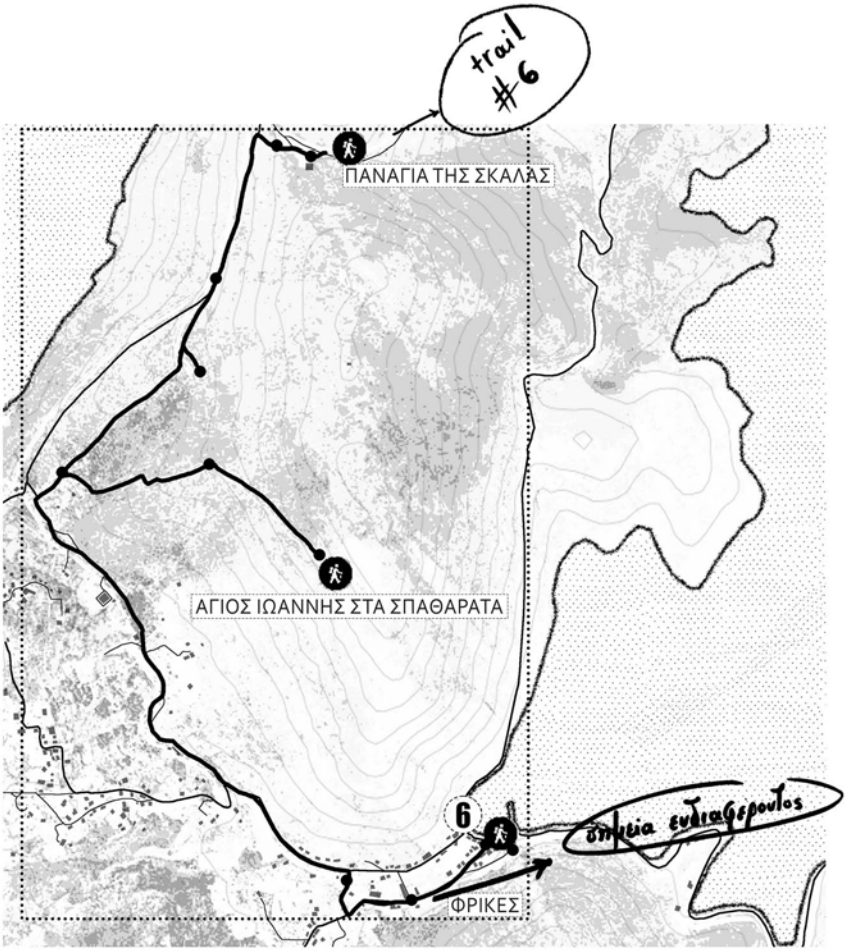
04. ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ

ΦΡΙΚΕΣ - ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΣ ΣΚΑΛΑΣ

Το μονοπάτι επιλέγεται για την προσδοκία, επειδή η εμπειρία του οργανώνεται μέσα από την αναμονή μιας αποκάλυψης. Η διαδρομή ξεκινά από τις Φρίκες και ανεβαίνει σταδιακά στην απότομη πλαγιά του Ραζή, ενώ η θέα γίνεται όλο και πιο έντονη όσο το σώμα παίρνει ύψος.

Η προσδοκία εδώ είναι μια τάση προς κάτι που ακόμη δεν έχει συμβεί. Ο ορίζοντας υπάρχει, αλλά δεν δίνεται ολόκληρος από την αρχή. Το Ithaca Trails σημειώνει ότι όταν ο περιπατητής φτάσει ψηλά στο εκκλησάκι του Άι-Γιάννη, η πανοραμική εικόνα της Βόρειας Ιθάκης «μαγνητίζει» το βλέμμα, ενώ στο ψηλότερο σημείο της διαδρομής βρίσκεται το μοναδικό σημείο του νησιού από όπου, τους καλοκαιρινούς μήνες, φαίνεται ο ήλιος να βυθίζεται στη θάλασσα.

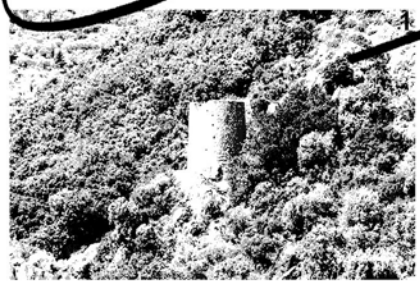
ΑΠΟΣΤΑΣΗ: 3,8 ΧΛΜ.
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΥΨΟΜΕΤΡΟ: 11 Μ.
ΜΕΓΙΣΤΟ ΥΨΟΜΕΤΡΟ: 240 Μ.
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΝΟΔΟΣ: 229 Μ.
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΘΟΔΟΣ: 2 Μ.

trail
#6
ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΣ ΣΚΑΛΑΣ
ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΑ ΣΠΑΘΑΡΑΤΑ
6
σπήλια ενδιαφέροντος
ΦΡΙΚΕΣ

trail #6

POINTS OF INTEREST

ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΙ ΦΡΙΚΩΝ

2

ΦΡΙΚΕΣ

5

ΠΕΤΡΙΝΟ ΣΠΙΤΙ

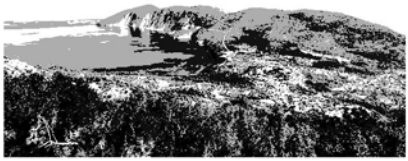
ΕΞΩΚΛΗΣΙ
ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ

8

9

ΚΟΛΠΟΣ ΤΩΝ ΑΦΑΛΩΝ

ΚΑΜΠΟΣ ΦΡΙΚΩΝ

ΡΕΙΘΡΟΝ
(ΡΕΜΑ)

ΒΟΥΝΟ
ΤΟΥ ΡΑΖΗ

ΕΞΩΚΛΗΣΙ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ
ΣΤΑ ΣΠΑΘΑΡΑΤΑ

ΜΥΛΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ

ΕΞΩΚΛΗΣΙ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΤΗ
ΣΚΑΛΑ

[ΠΟΛΥ]ΜΗΧΑΝΕΣ

Η πορεία δεν είναι πάντοτε μια ευθεία προς έναν προορισμό. Άλλοτε στρέφεται προς αυτό που ακόμη δεν έχει συμβεί, άλλοτε διακόπτεται, άλλοτε επιστρέφει πάνω στα ίχνη που μόλις διέσχισε και άλλοτε συνεχίζεται, ενώ το παρελθόν επιστρέφει μέσα στην ίδια την εμπειρία του παρόντος. Η πορεία μεταβάλλεται μαζί με το σώμα που τη διανύει.

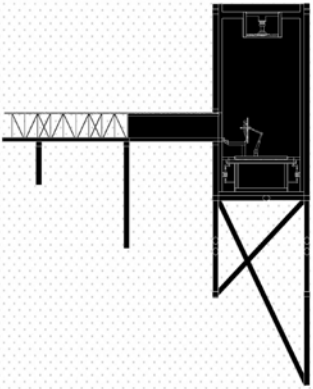
Οι τέσσερις μηχανές της εργασίας επιχειρούν να καταστήσουν αυτές τις μεταβολές σωματικά αισθητές. Η μηχανή γίνεται έτσι το ενδιάμεσο πεδίο ανάμεσα στην ιδέα και στο σώμα· ένας μηχανισμός που δεν ζητά από τον άνθρωπο να παρατηρήσει, αλλά να συμμετάσχει.

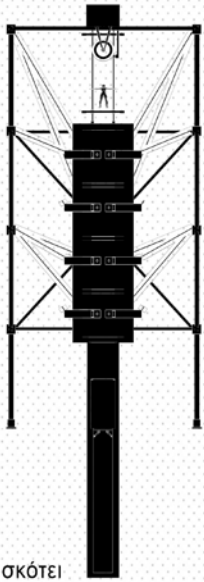
Κάθε εμπειρία αρχίζει με μια είσοδο και ολοκληρώνεται μέσα από μια ακολουθία πράξεων. Το σώμα ασφαλίζεται, μετακινείται, ακινητοποιείται, ανυψώνεται, επιστρέφει ή συνεχίζει να βαδίζει. Οι κινήσεις αυτές δεν είναι απλώς λειτουργικές. Συνθέτουν μια τελετουργία της εμπειρίας, μέσα στην οποία ο άνθρωπος παραδίδει προσωρινά τον έλεγχο στη μηχανή και επιτρέπει στον χώρο να επενεργήσει πάνω του.

Στην Προβολή, το σώμα απομακρύνεται από το άμεσο ορατό για να συναντήσει μια εικόνα του τόπου που βρίσκεται μπροστά του. Στην Αναστολή, η πορεία χάνει προσωρινά την κατεύθυνσή της και το σώμα μετεωρίζεται ανάμεσα στην κίνηση και την ακινησία. Στην Παλινδρόμηση, η πρόοδος αναιρείται και το σώμα επιστρέφει, χωρίς όμως η εμπειρία να μπορεί να επιστρέψει στην αρχική της κατάσταση. Στην Αναδρομή, το σώμα συνεχίζει να κινείται μέσα στο παρόν, ενώ το παρελθόν επιστρέφει αποσπασματικά μέσα στην αντίληψη.

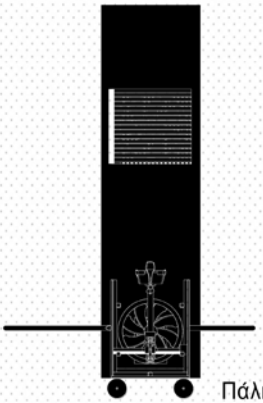
Έτσι, οι μηχανές δεν περιγράφουν απλώς διαφορετικές μορφές κίνησης. Μεταβάλλουν τη σχέση του ανθρώπου με τον χώρο, με την κατεύθυνση, με το παρόν και με αυτό που βρίσκεται πέρα από αυτό. Ο χώρος γίνεται κάτι περισσότερο από το σκηνικό μιας διαδρομής· γίνεται ενεργός παράγοντας της εμπειρίας. Και η μηχανή, αντί να επιβάλλεται ως αντικείμενο πάνω στο τοπίο, γίνεται το μέσο μέσα από το οποίο το σώμα μπορεί να συναντήσει τον τόπο με έναν τρόπο που διαφορετικά δεν θα ήταν δυνατό να υπάρξει. Ίσως τελικά η πορεία να μην έχει σημασία μόνο για το πού οδηγεί. Σημασία έχει και τι συμβαίνει στον άνθρωπο καθώς προχωρά.

Σῶμα μετέωρον

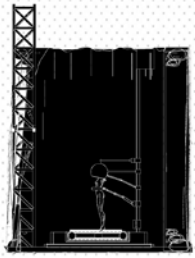

Ὄμμα ἐν σκότει

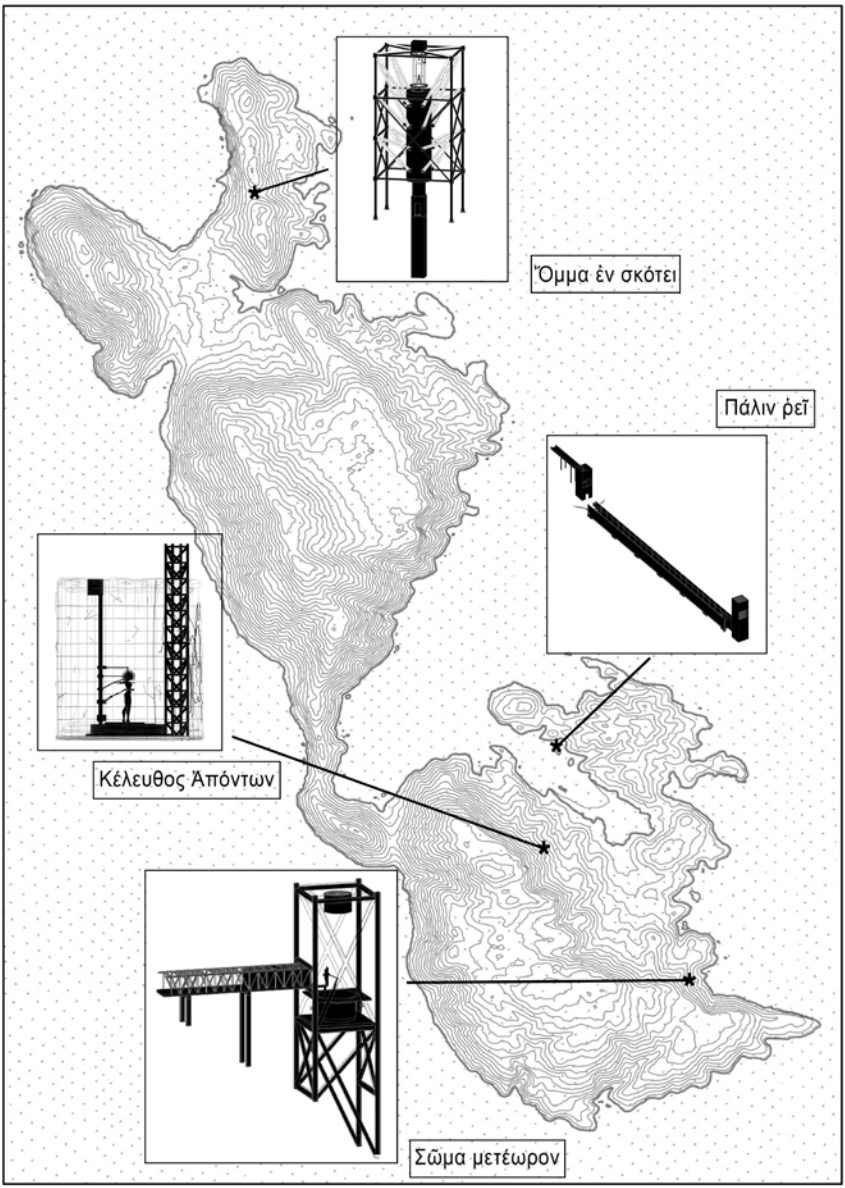

Πάλιν ῥεῖ

Κέλευθος Ἀπόντων

ΠΑΝΩ ΣΤΟΝ ΧΑΡΤΗ

Ὄμμα ἐν σκότει
Πάλιν ῥεῖ
Κέλευθος Ἀπόντων
Σῶμα μετέωρον

ΣΩΜΑ ΜΕΤΕΩΡΟΝ

Κάθε πορεία κουβαλά μέσα της την προσδοκία ενός τέλους. Στο μονοπάτι της Αρεθούσας, το τέλος αυτό είναι η θάλασσα· το σημείο όπου η διαδρομή ολοκληρώνεται και το σώμα συναντά, επιτέλους, το τοπίο προς το οποίο κινήθηκε. Η Αναστολή τοποθετείται ακριβώς εκεί, στη θέση λίγο πριν το τέλος, και επιχειρεί να το αντικαταστήσει προσωρινά. Δεν οδηγεί τον άνθρωπο στην παραλία· του προσφέρει έναν άλλο τρόπο να σταματήσει.

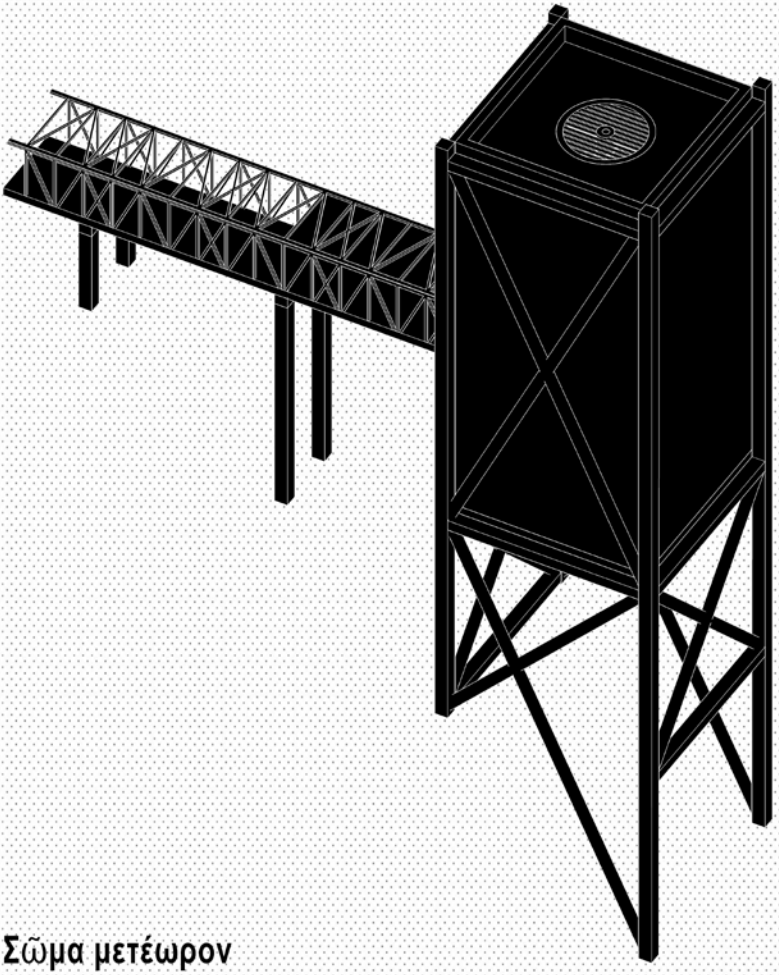
Η εμπειρία αρχίζει ακόμη ως συνέχεια της πορείας. Το σώμα φτάνει κουρασμένο από τη διαδρομή, φέρει πάνω του το βάρος της απόστασης και αναζητά, σχεδόν φυσικά, μια στιγμή ανάπαυσης. Η μηχανή το υποδέχεται και σταδιακά αποφορτίζει το σώμα από τη σχέση του με το έδαφος. Η όρθια στάση μετατρέπεται σε καθιστή και στη συνέχεια σε οριζόντια. Το σώμα παύει να στηρίζει το ίδιο το βάρος του· αφήνεται στη μηχανή.

Ο αέρας κινείται γύρω από το σώμα, το νερό ανεβαίνει αργά και η αίσθηση του εξωτερικού μονοπατιού υποχωρεί. Η μηχανή δεν προσφέρει πλέον μόνο ξεκούραση. Δημιουργεί μια συνθήκη παραμονής. Μια κατάσταση τόσο ήπια και προστατευμένη, ώστε η συνέχιση της πορείας αρχίζει να μοιάζει λιγότερο αυτονόητη.

Εδώ βρίσκεται το ουσιαστικό ερώτημα της μηχανής: τι συμβαίνει όταν η στάση γίνεται αρκετά ευχάριστη ώστε να αρχίσεις να αμφιβάλλεις για την ανάγκη να συνεχίσεις; Η αναστολή δεν επιβάλλει την παραμονή, ούτε εμποδίζει βίαια την έξοδο. Αντίθετα, προσφέρει στο σώμα όλα όσα θα μπορούσαν να το κάνουν να επιλέξει να μείνει. Η ξεκούραση γίνεται πειρασμός. Η άνεση γίνεται αμφιβολία. Και η αμφιβολία στρέφεται τελικά προς τον ίδιο τον σκοπό της διαδρομής.

Γιατί αν το νόημα του μονοπατιού βρίσκεται στην ολοκλήρωσή του, τι σημαίνει να επιλέξεις να μην το ολοκληρώσεις; Μπορεί η ανακούφιση από το βάρος της πορείας να γίνει σημαντικότερη από τον προορισμό της; Μπορεί μια στάση να αποκτήσει μεγαλύτερη αξία από το τέλος προς το οποίο κινείσαι;

NOT EVERYTHING THAT STOPS, IS STILL

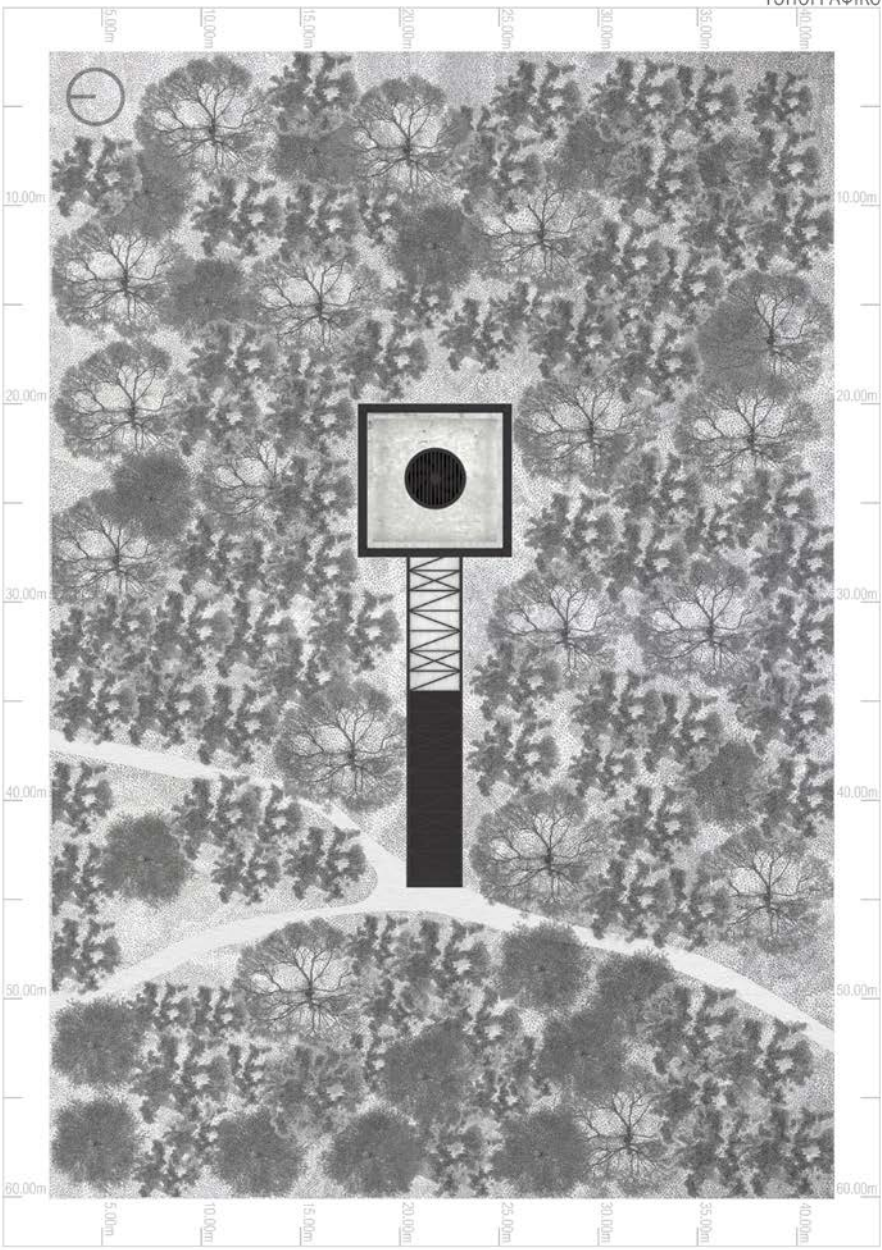
Σῶμα μετέωρον

Η ίδια συνθήκη μπορεί, ωστόσο, να διαβαστεί διαφορετικά. Εκεί όπου ένας άνθρωπος θα αναγνωρίσει μια επιθυμητή ανάπαυση, ένας άλλος μπορεί να βιώσει εγκλωβισμό. Το σώμα, απαλλαγμένο από το βάρος του, χάνει ταυτόχρονα μέρος της αυτονομίας του. Η οριζόντια θέση, το νερό, ο αέρας και ο μηχανισμός που ρυθμίζει τη στάση του μετατρέπουν την ανάπαυση σε μια αμφίσημη κατάσταση: είμαι εδώ επειδή θέλω να μείνω ή επειδή δεν μπορώ πια να φύγω;

Αυτή η αμφισημία δεν είναι ξένη προς την Οδύσσεια. Ο νόστος του Οδυσσέα δεν διακόπτεται μόνο από βίαιες δυνάμεις. Αναστέλλεται και από τόπους στους οποίους η επιστροφή χάνει προσωρινά την αναγκαιότητά της. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η πορεία δεν ακυρώνεται απαραίτητα με τη βία· η ίδια η συνέχισή της τίθεται υπό αμφισβήτηση. Ο άνθρωπος βρίσκεται μπροστά στη δυνατότητα να μείνει.

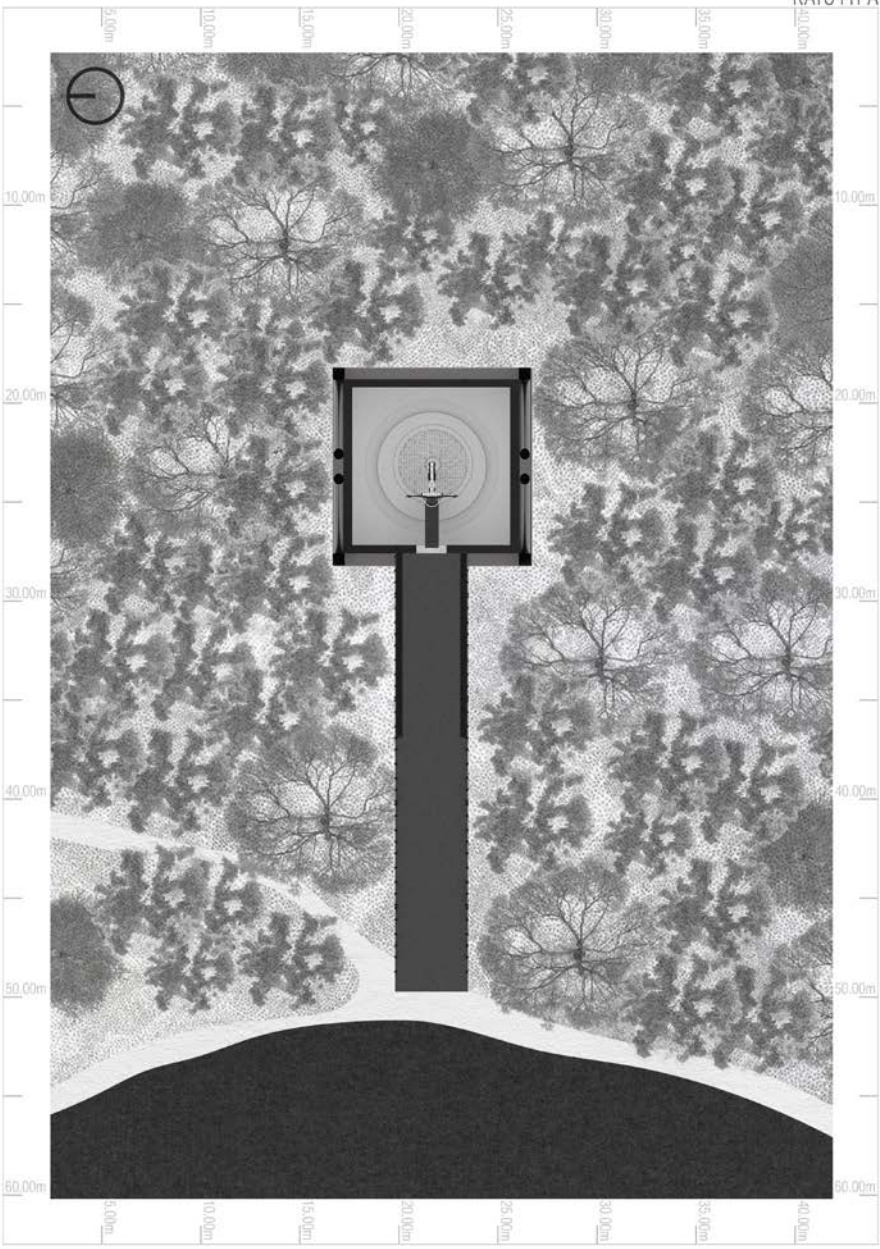
Έτσι, η αναστολή δεν είναι απλώς η διακοπή μιας διαδρομής. Είναι η στιγμή κατά την οποία ο προορισμός παύει, έστω προσωρινά, να είναι αυτονόητος. Η μηχανή δεν αποφασίζει αν ο άνθρωπος θα συνεχίσει. Τον τοποθετεί σε μια συνθήκη όπου πρέπει να το αποφασίσει ο ίδιος.

Και ίσως η πραγματική αναστολή να βρίσκεται ακριβώς εκεί: όχι στη στιγμή που σταματάς, αλλά στη στιγμή που αναρωτιέσαι αν υπάρχει λόγος να ξαναρχίσεις.

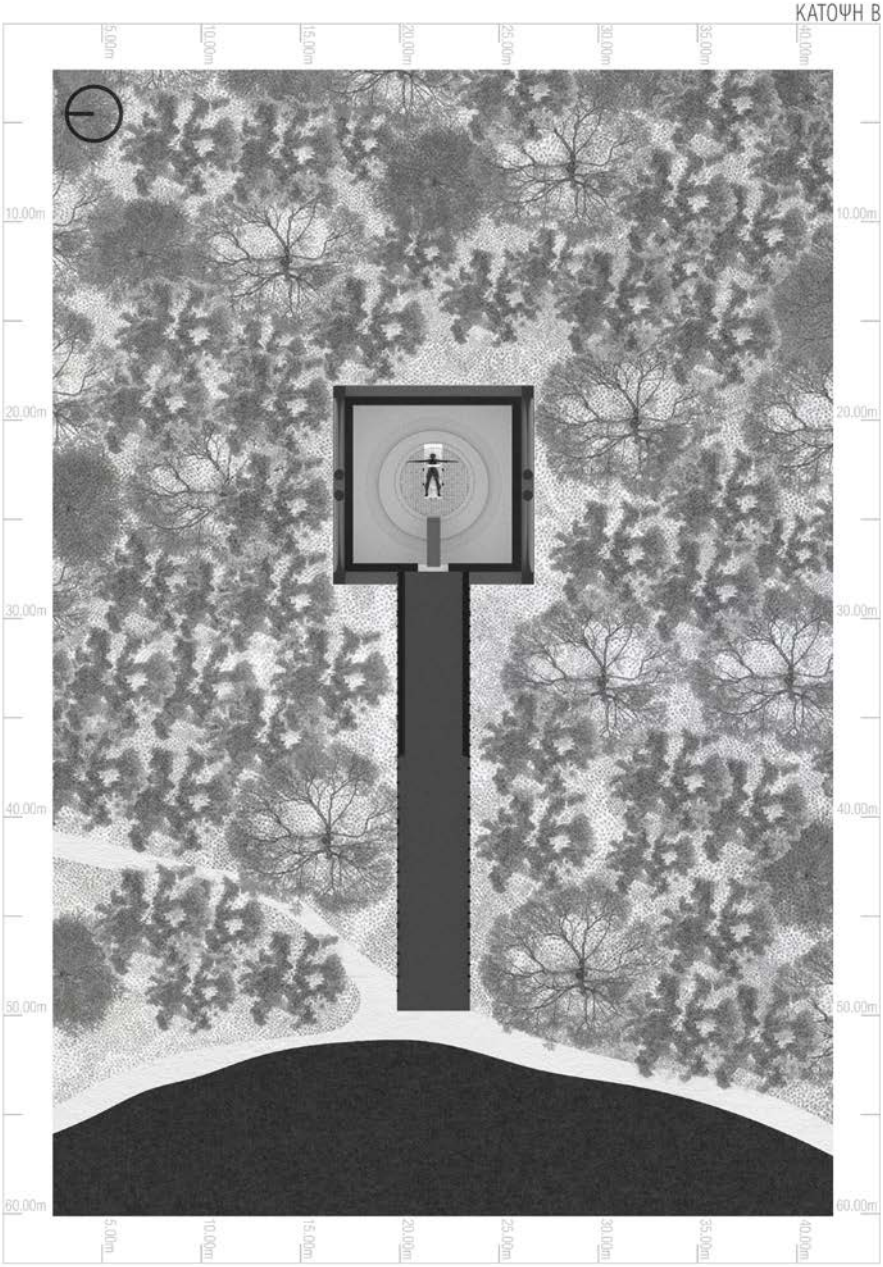

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

Στην αρχή κινούμαι.
Ύστερα η κίνηση αλλάζει.
Το σώμα μου μεταφέρεται χωρίς να το μεταφέρω εγώ.
Τα πόδια μου παύουν να γνωρίζουν το έδαφος.
Δεν προχωρώ. Δεν επιστρέφω.
Αιωρούμαι.
Ο αέρας περνά πάνω από το σώμα μου.
Το νερό ανεβαίνει αργά.
Δεν ξέρω αν πρέπει να περιμένω ή αν η αναμονή είναι ήδη αυτό που συμβαίνει.
Για λίγο δεν υπάρχει προορισμός.
Δεν υπάρχει επόμενο βήμα.
Υπάρχει μόνο το σώμα και ο χρόνος που περνά χωρίς να με πηγαίνει πουθενά.
Φοβάμαι; Ή θέλω να μείνω;
Ίσως η πορεία να μην είναι πάντα κίνηση. Ίσως κάποιες φορές είναι η στιγμή που αναγκάζεσαι να μείνεις.

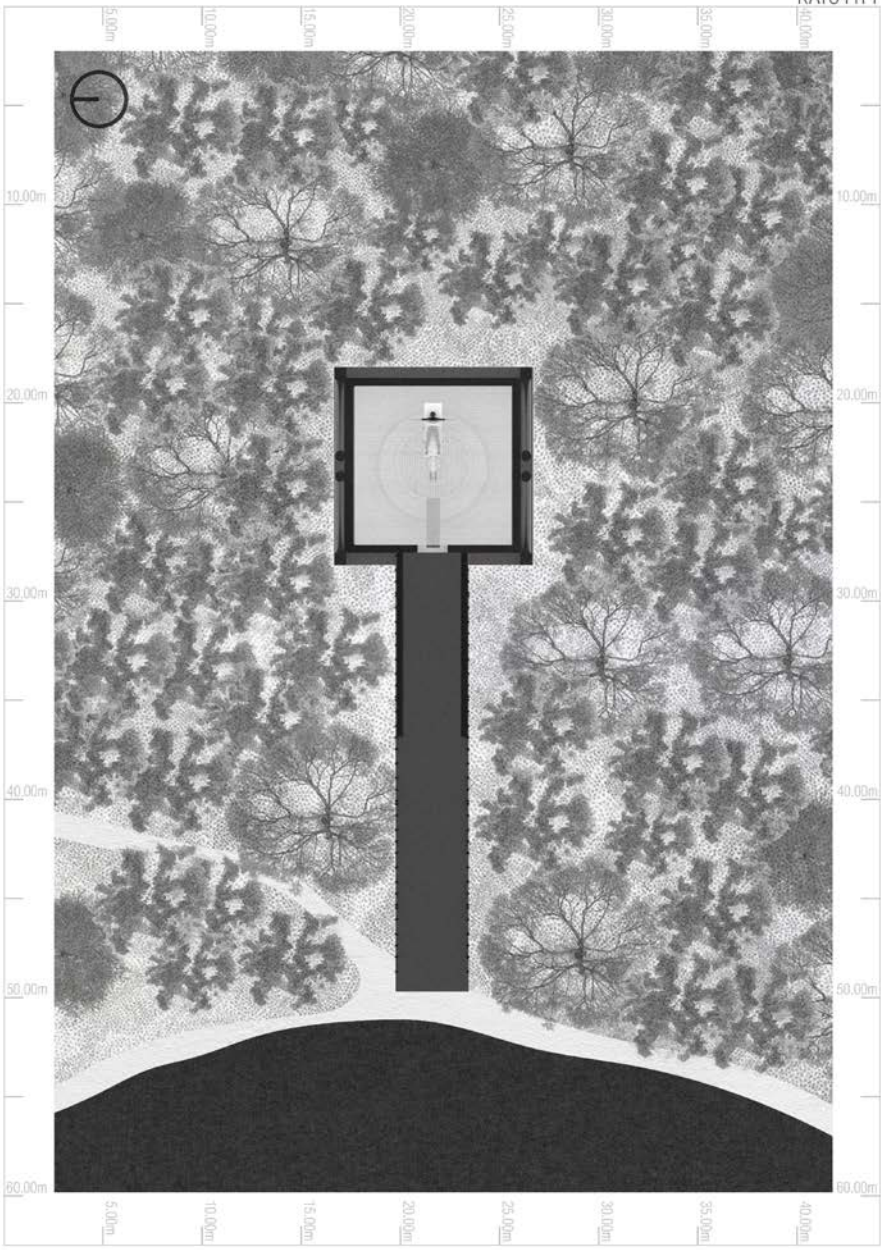
ΚΑΤΟΨΗ Α

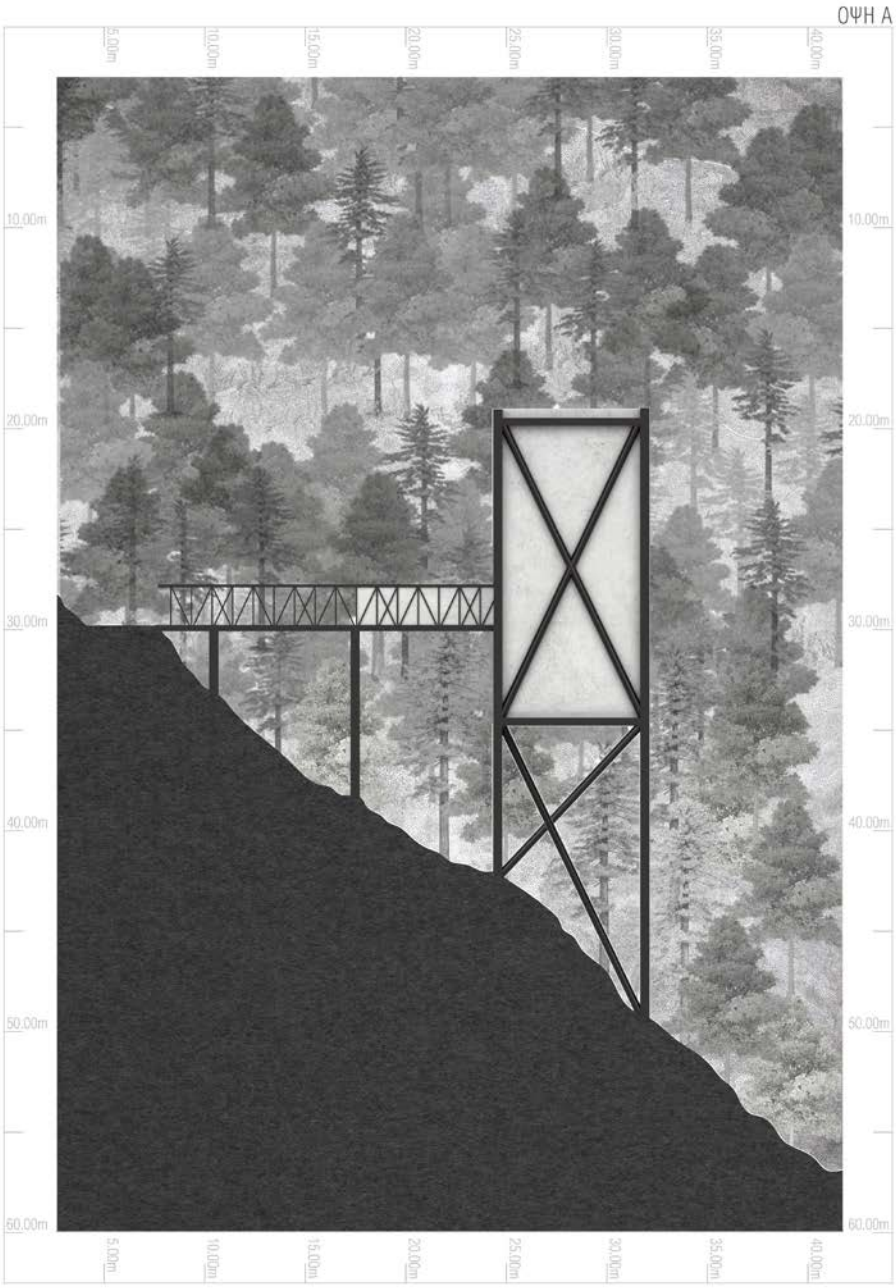

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

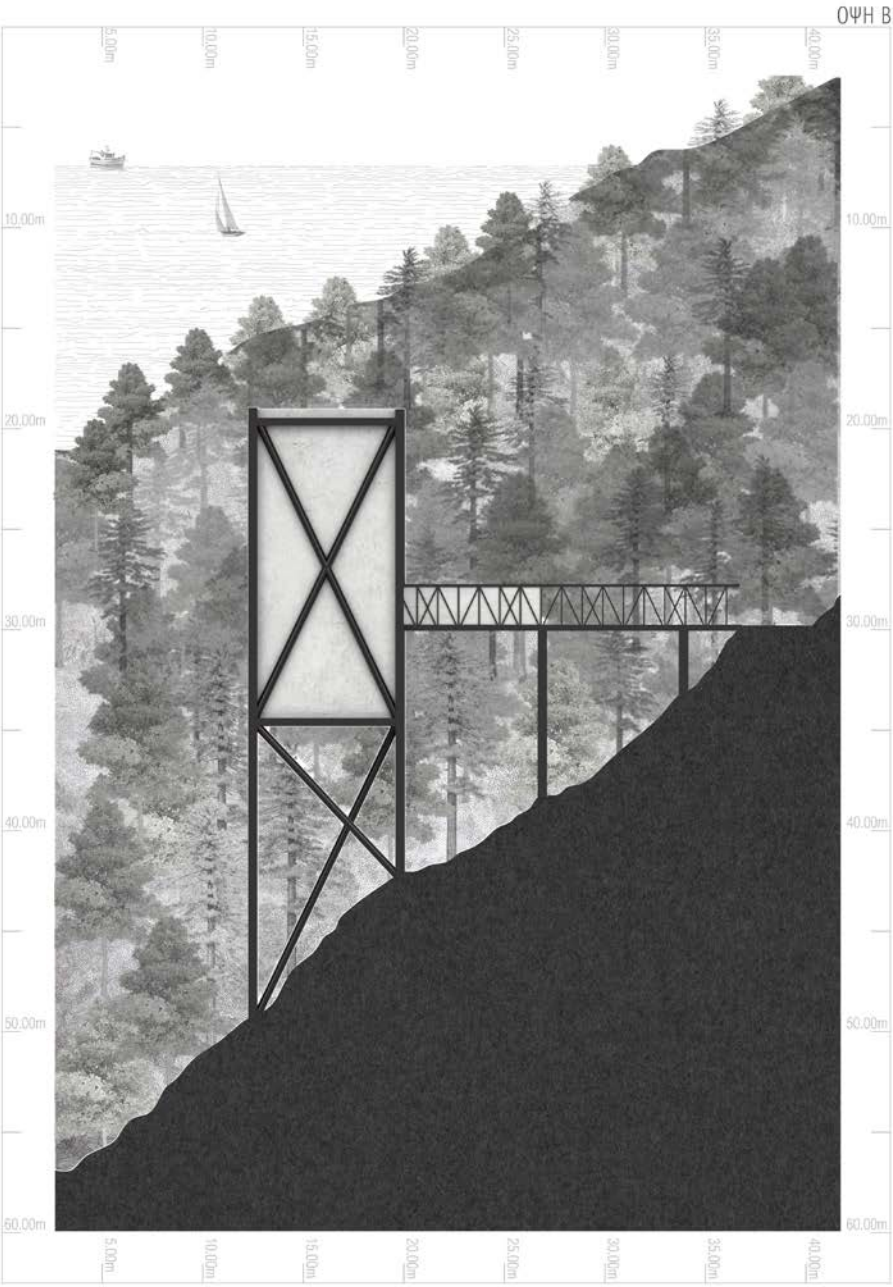
ΚΑΤΟΨΗ Β

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

ΚΑΤΟΨΗ Γ

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

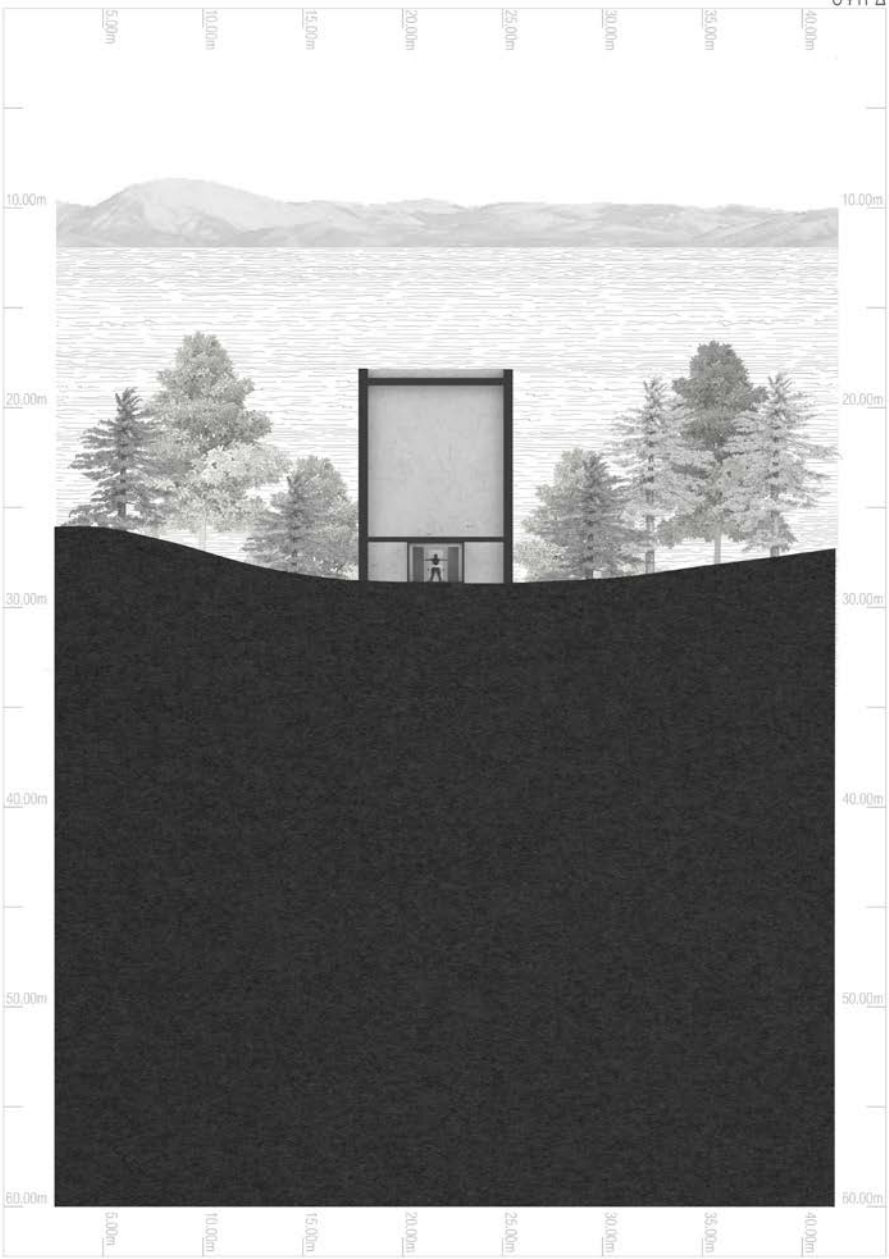

ΟΨΗ Α
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

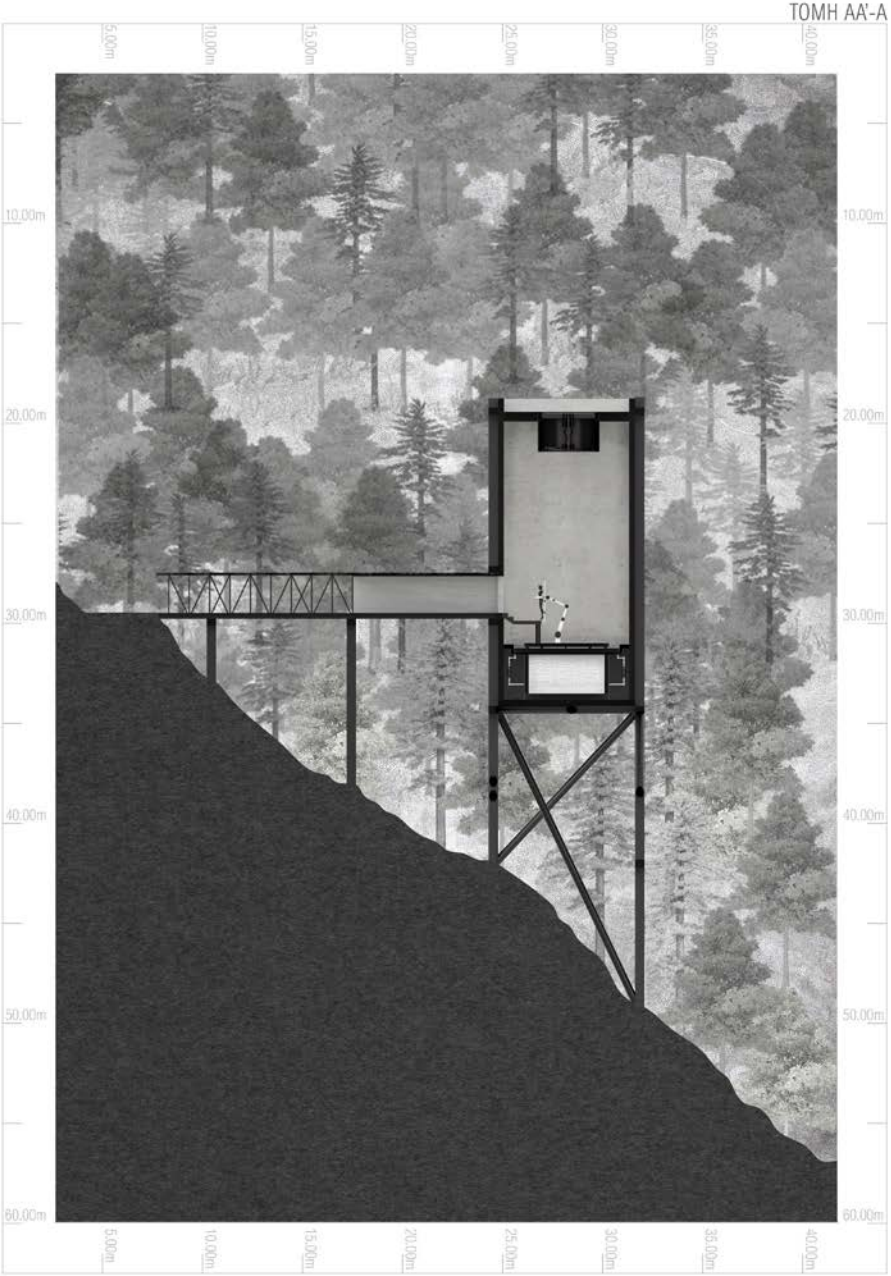

ΟΨΗ Β
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

ΟΨΗ Γ

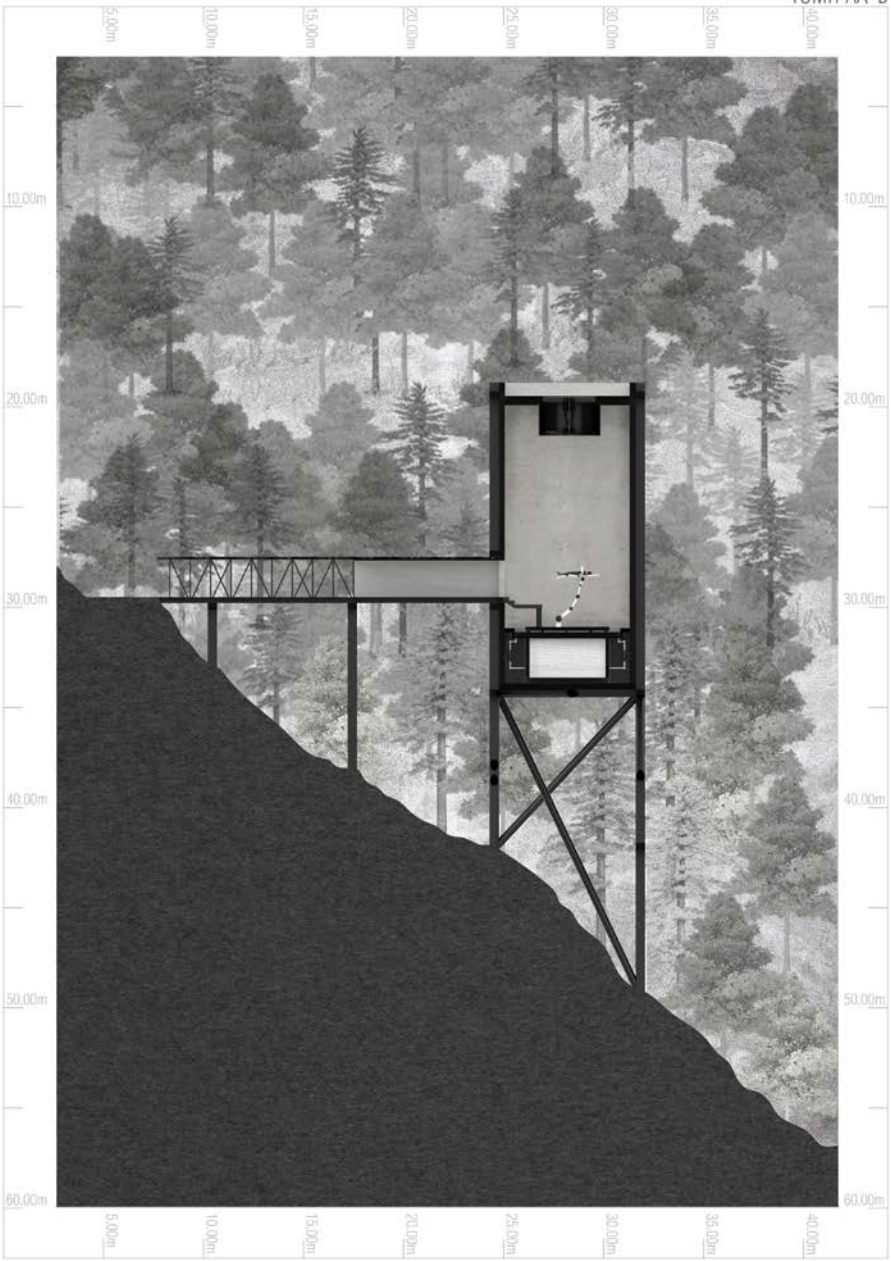
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

ΟΨΗ Δ

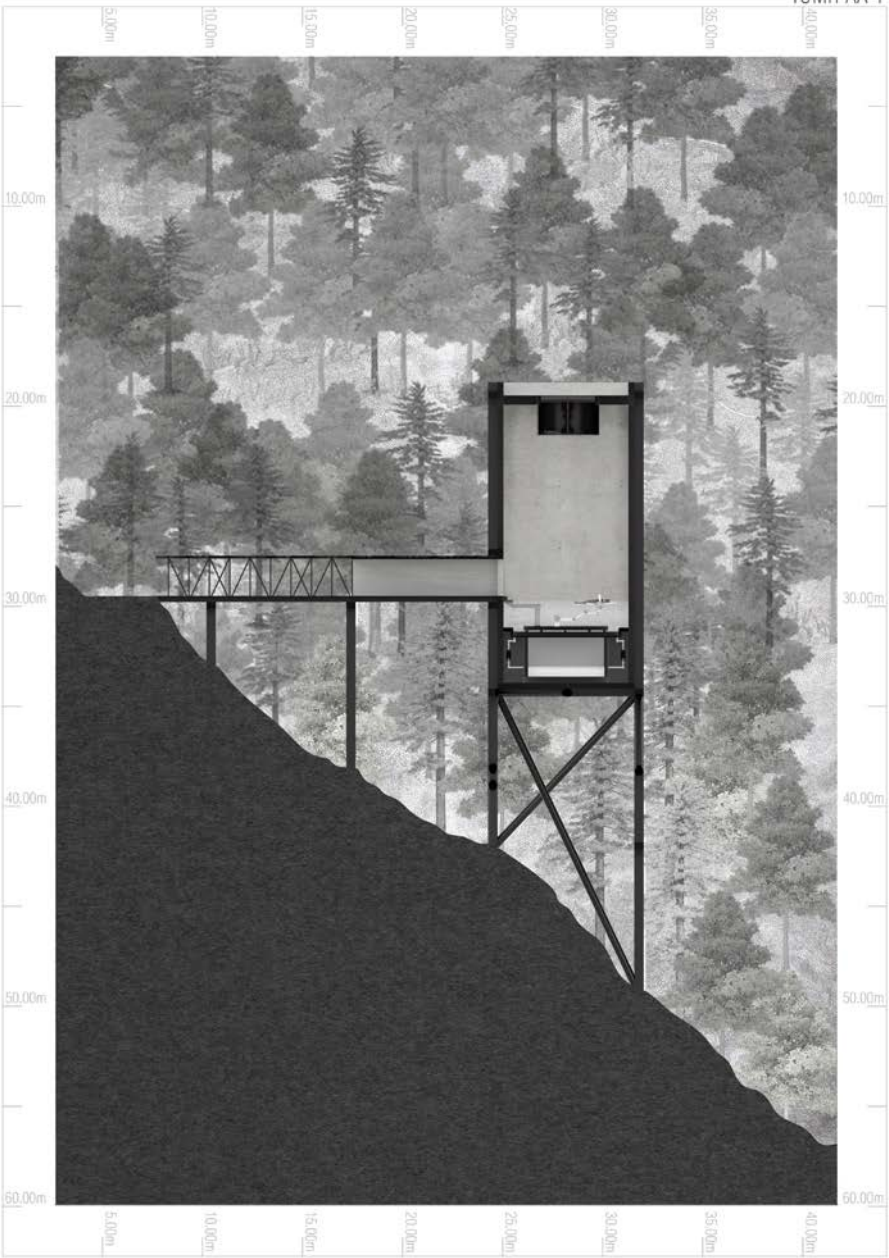

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

TOMH AA'-A
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

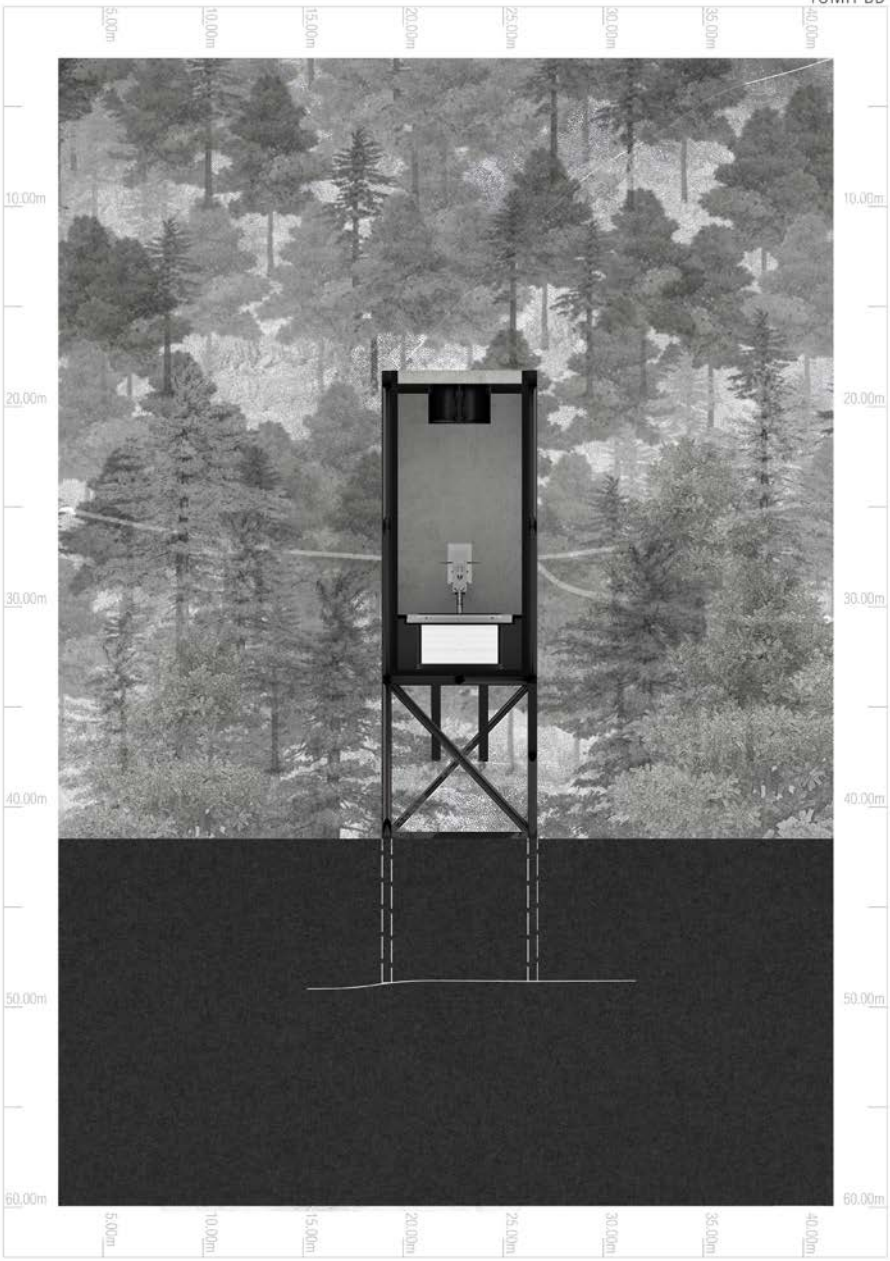
TOMH AA'-B

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

ТОМН АА'-Г

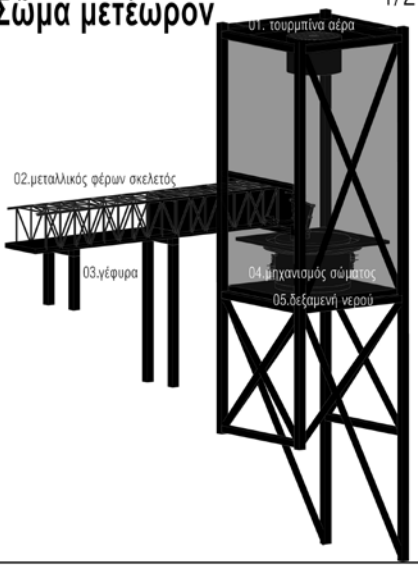

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

TOMH BB'

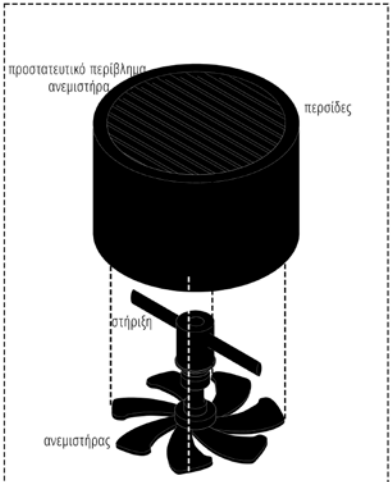

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

Σῶμα μετέωρον

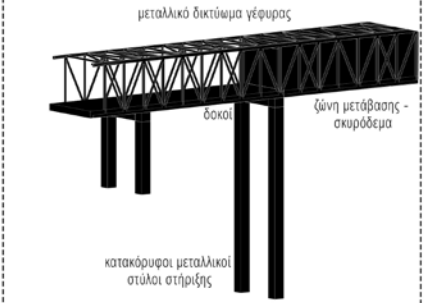
1/2

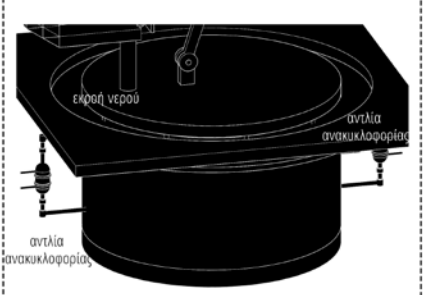
01. τουρμπίνα αέρα

03.γέφυρα

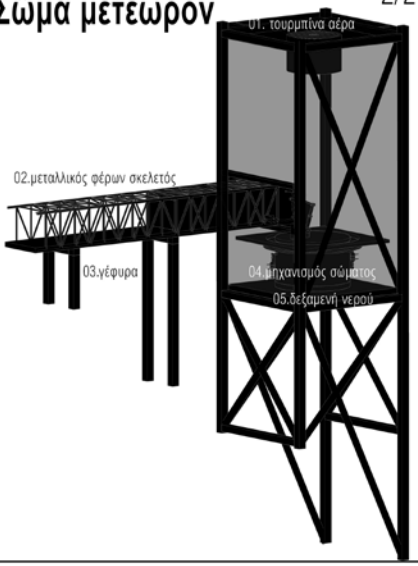

05.δεξαμενή νερού

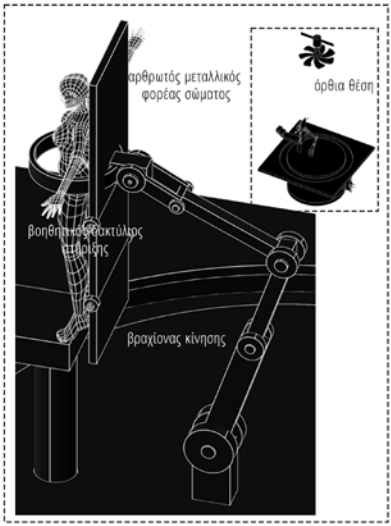

Σῶμα μετέωρον

2/2

04.μηχανισμός σώματος

04.μηχανισμός σώματος

μετάβαση σε οριζόντια θέση

αρχική αποσυμφόρτιση

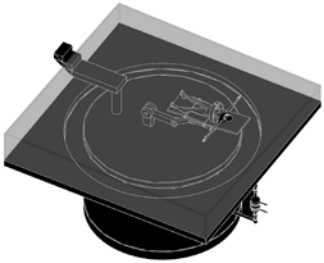

04.μηχανισμός σώματος

ξαπλωμένη θέση - σταδιακή άνοδος στάθμης νερού

ΠΑΛΙΝ ΡΕΙ

Κάθε διαδρομή εμπεριέχει την υπόσχεση ότι η απόσταση που διανύεται σε φέρνει πιο κοντά στο τέλος. Το μονοπάτι προϋποθέτει μια κατεύθυνση· κάθε βήμα αφαιρεί κάτι από την απόσταση που απομένει. Η παλινδρόμηση παρεμβαίνει ακριβώς σε αυτή τη λογική. Προσφέρει στον άνθρωπο την ψευδαίσθηση ότι μπορεί να παρακάμψει την πορεία, να κερδίσει χρόνο, να αφήσει πίσω του το μονοπάτι και να φτάσει στον προορισμό από έναν ευκολότερο δρόμο.

Η εμπειρία ξεκινά από τη γέφυρα. Ο επισκέπτης απομακρύνεται από το μονοπάτι και κατεβαίνει προς το νερό. Η κάθοδος συνεχίζεται μέσα από τη σκάλα, μέχρι το σώμα να βρεθεί στο επίπεδο της βάρκας. Επιβιβάζεται και βρίσκεται μέσα σε μια μηχανή που μοιάζει να υπόσχεται κάτι απλό: να διασχίσει την απόσταση χωρίς να διανύσει ολόκληρη τη διαδρομή.

Απέναντι διακρίνεται ένα γνώριμο σημείο του τοπίου. Η απέναντι όχθη μοιάζει να αποτελεί ένα δεύτερο σημείο εκκίνησης, έναν τρόπο να ξαναβρεί κανείς το μονοπάτι από αλλού. Η βάρκα περιμένει. Ο επισκέπτης περιμένει μαζί της. Για μια στιγμή, η μηχανή μοιάζει να είναι απλώς ένα μέσο μετάβασης.

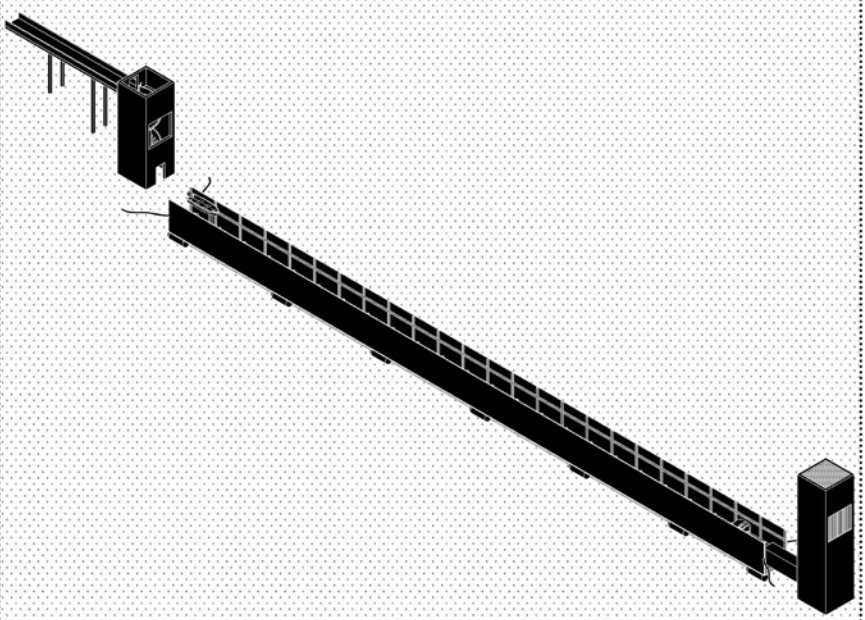
Ύστερα ενεργοποιείται.

Ο μηχανισμός κίνησης θέτει τη βάρκα σε πορεία. Η αλυσίδα τη μεταφέρει κατά μήκος του καναλιού και το σώμα αρχίζει να αισθάνεται ότι προχωρά. Η απέναντι πλευρά πλησιάζει. Όμως, όταν η άφιξη μοιάζει να γίνεται δυνατή, ενεργοποιείται το δεύτερο σύστημα και τρίτο σύστημα. Η υποβρύχια έλικα δημιουργεί αντίθετη ροή, η τουρμπίνα αέρα προκαλεί άνεμο και ο μηχανισμός μεταβάλλει την κίνηση της βάρκας. Η πρόοδος διακόπτεται. Η κατεύθυνση αντιστρέφεται.

Το σώμα επιστρέφει εκεί από όπου ξεκίνησε.

Η μηχανή επομένως ξεκινά από μια πολύ ανθρώπινη επιθυμία: την επιθυμία να κερδίσεις χρόνο. Να κόψεις δρόμο. Να αποφύγεις την κόπωση και την απόσταση. Να αναζητήσεις μια συντομότερη διαδρομή προς αυτό που ήδη γνωρίζεις ότι βρίσκεται στο τέλος. Όμως ακριβώς αυτή η επιθυμία είναι που η μηχανή έρχεται να αμφισβητήσει.

SOMETIMES GOING FORWARD,
MEANS GOING BACK

Πάλιν ῥεῖ

Γιατί αν η αξία της πορείας βρίσκεται μόνο στην άφιξη, τότε κάθε συντόμευση μοιάζει λογική. Αν όμως το νόημα βρίσκεται και σε όσα συμβαίνουν κατά τη διάρκεια της διαδρομής, τότε η παράκαμψη δεν είναι απλώς ένας διαφορετικός τρόπος να φτάσεις. Είναι ένας τρόπος να χάσεις την ίδια την πορεία.

Η παλινδρόμηση λειτουργεί έτσι ως μια μηχανική υπενθύμιση: δεν αρκεί να φτάσεις· πρέπει να διανύσεις. Το μονοπάτι δεν είναι απλώς η απόσταση ανάμεσα σε δύο σημεία. Είναι ο χρόνος, η κόπωση, η προσδοκία, η αλλαγή του τοπίου και όλα όσα αποκτούν νόημα μόνο επειδή το σώμα χρειάστηκε να τα διασχίσει.

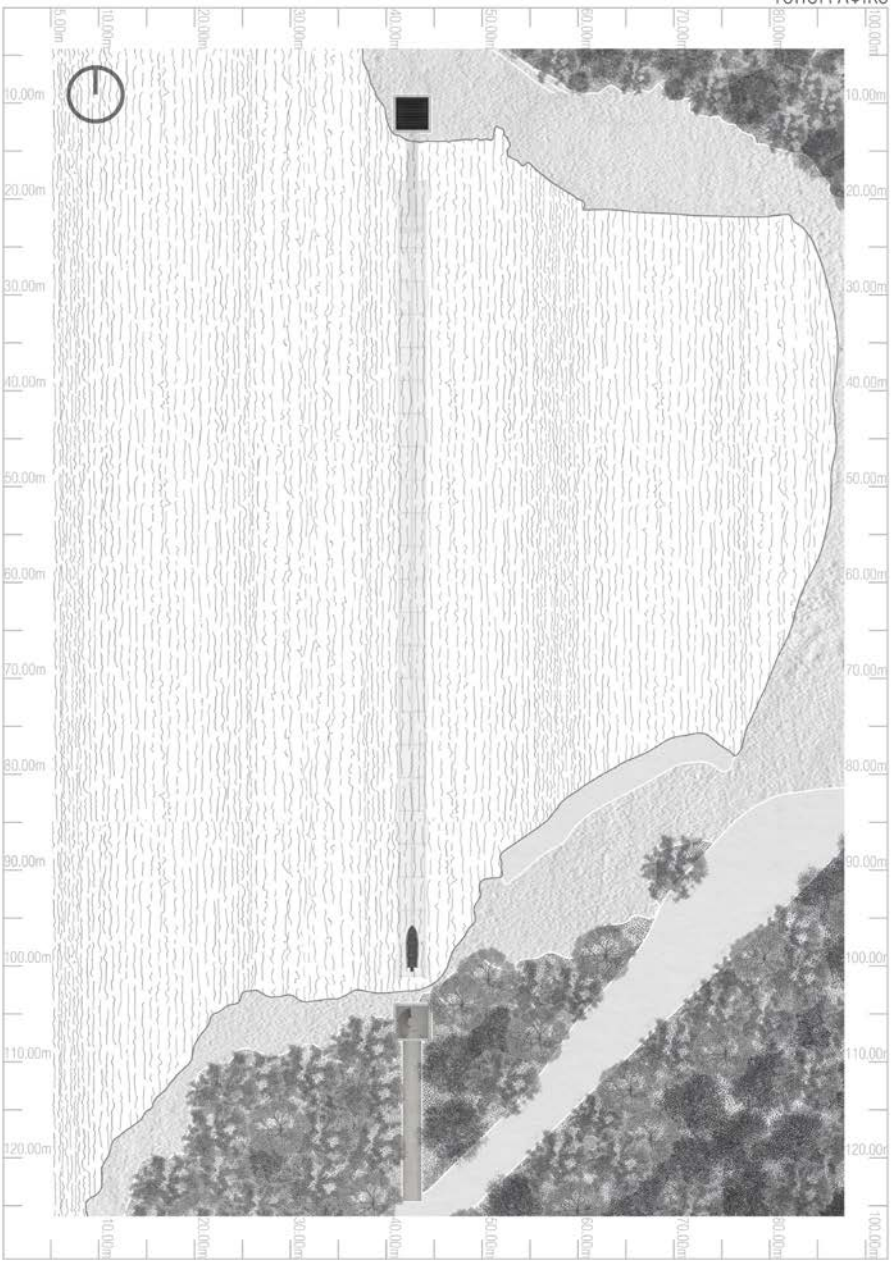
Η συνθήκη αυτή βρίσκει το αντίστοιχό της και στην Οδύσσεια. Η επιστροφή του Οδυσσέα δεν είναι μια απλή μετακίνηση από την Τροία προς την Ιθάκη. Είναι ένας νόστος που διαρκώς καθυστερεί, εκτρέπεται και, σε ορισμένες στιγμές, αναιρεί την απόσταση που είχε ήδη διανυθεί. Στον Αίολο, η απόσταση από την Ιθάκη έχει σχεδόν μηδενιστεί· και όμως, η πορεία ανατρέπεται και το ταξίδι οδηγείται ξανά προς τα πίσω. Η επιστροφή δεν σημαίνει απλώς ότι ο ήρωας βρίσκεται σε ένα προηγούμενο σημείο. Σημαίνει ότι πρέπει να ξαναδιανύσει αυτό που πίστευε πως είχε ήδη αφήσει πίσω του. Κάπως έτσι λειτουργεί και η μηχανή. Η επιστροφή δεν είναι το τέλος της εμπειρίας αλλά η ακύρωση της βεβαιότητας ότι η πρόοδος είναι οριστική. Το σώμα είχε κινηθεί προς τα εμπρός, είχε αισθανθεί την προσέγγιση, είχε αρχίσει να προσδοκά την άφιξη. Η μηχανή, όμως, του αποδεικνύει ότι η απόσταση μπορεί να επιστρέψει.

Και εδώ βρίσκεται η διαφορά της από μια απλή διαδρομή με επιστροφή. Ο επισκέπτης δεν γυρίζει πίσω επειδή άλλαξε γνώμη. Τον επιστρέφει η ίδια η μηχανή. Η επιστροφή επιβάλλεται ως μέρος της εμπειρίας και αποκαλύπτει εκ των υστέρων την αξία αυτού που προσπάθησε να παρακάμψει.

Γιατί ίσως το νόημα ενός μονοπατιού να μην βρίσκεται στην διάρκεια του, αλλά στο ότι δεν υπάρχει τρόπος να το αντικαταστήσεις χωρίς να χάσεις κάτι από αυτό που θα σου έδινε.

Και έτσι η παλινδρόμηση δεν λέει απλώς γύρνα πίσω. Λέει κάτι πιο δύσκολο: αν θέλεις πραγματικά να φτάσεις, ίσως πρέπει πρώτα να μάθεις να διανύεις.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ξεκινώ.

Βλέπω το απέναντι.

Είναι εκεί.

Κινούμαι προς αυτό και για λίγο πιστεύω πως κάθε
μέτρο με φέρνει πιο κοντά.

Συνεχίζω.

Κι ύστερα κάτι αλλάζει.

Χωρίς να το αποφασίσω, επιστρέφω.

Αυτό που μόλις διένυσα χάνεται.

Ξαναβρίσκομαι εκεί απ' όπου ξεκίνησα.

Ξαναδοκιμάζω.

Ξαναφεύγω.

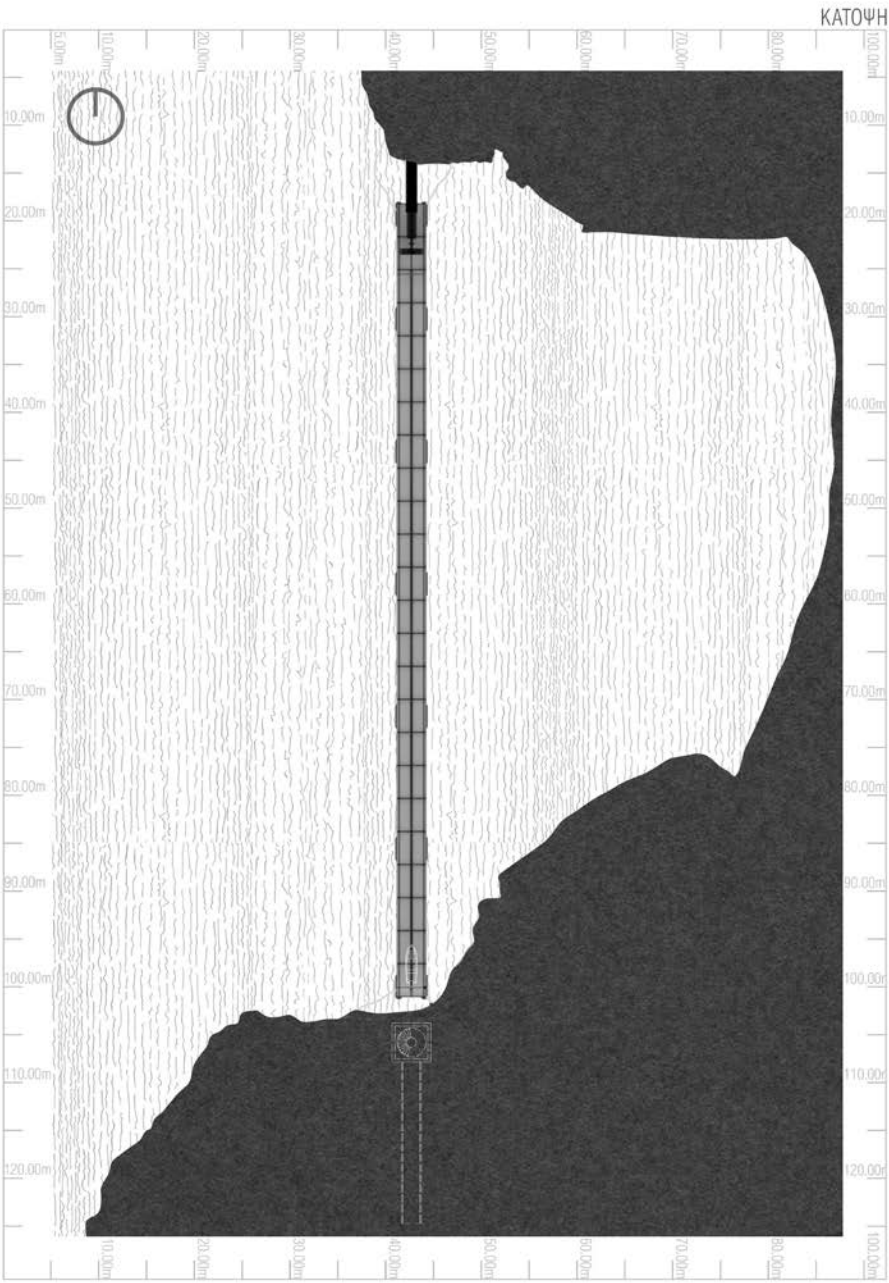
Ξαναγυρίζω.

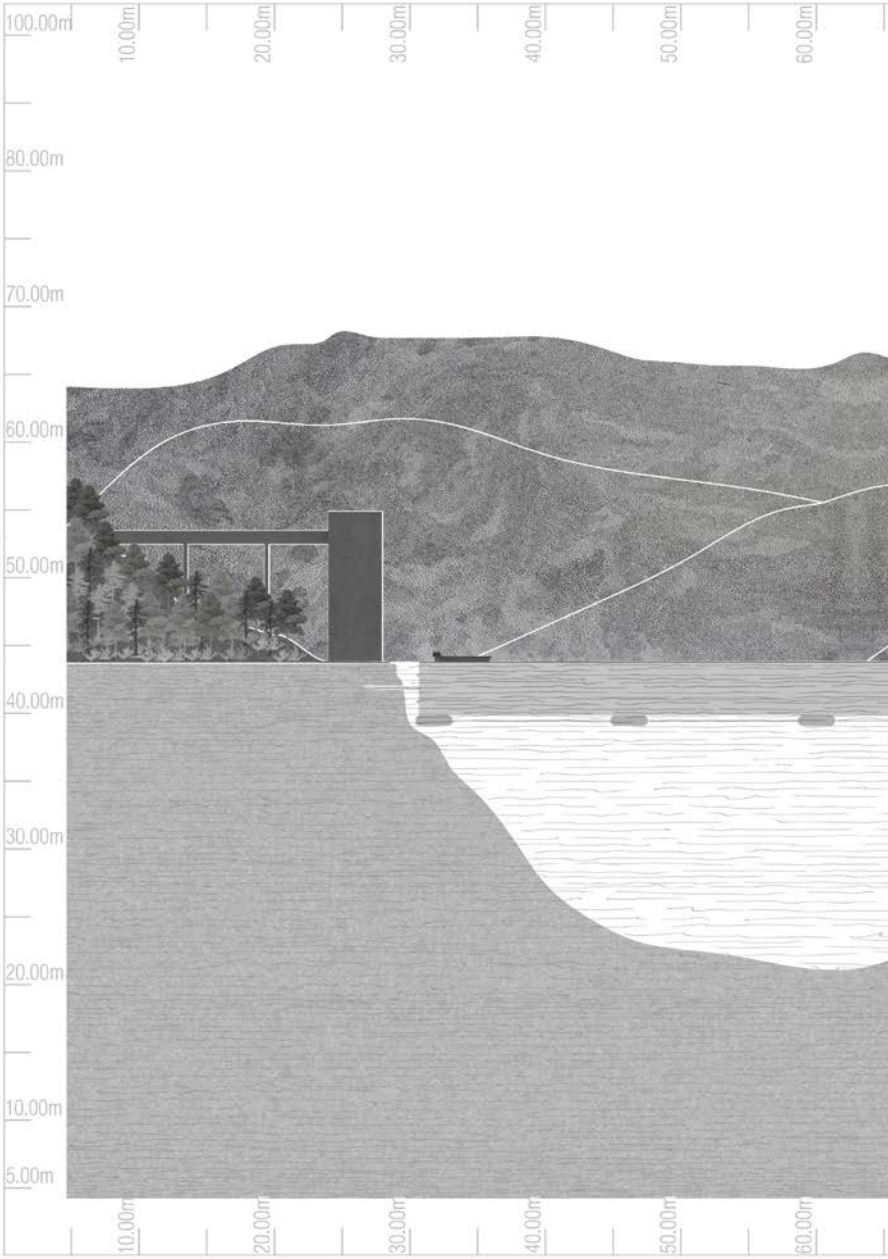
Κάθε φορά νομίζω πως αυτή τη φορά θα τα
καταφέρω.

Κι όμως, ο δρόμος με θυμάται.

Μερικές φορές η επιστροφή δεν είναι επιλογή.

Είναι μέρος της διαδρομής.

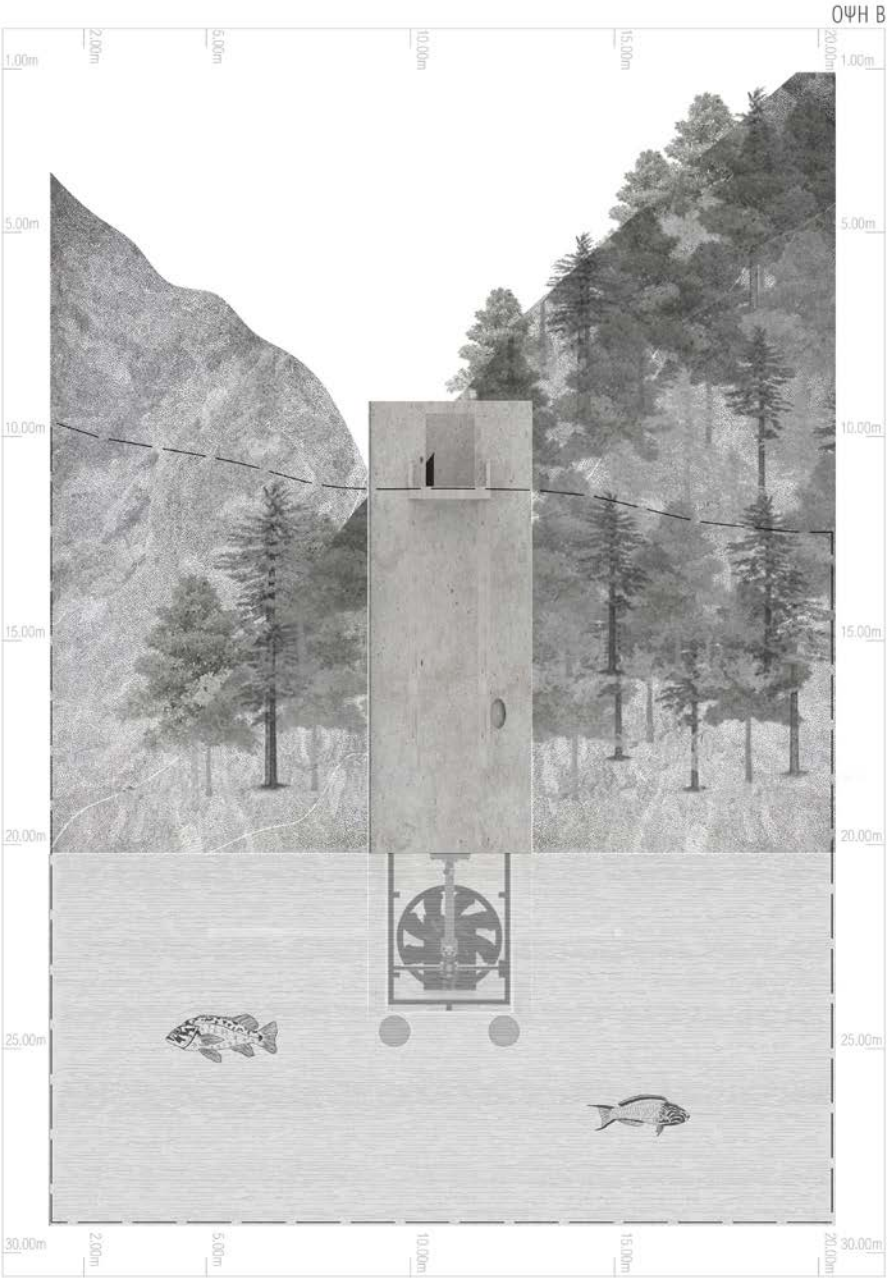

ΚΑΤΟΨΗ

100.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m
80.00m
70.00m
60.00m
50.00m
40.00m
30.00m
20.00m
10.00m
5.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

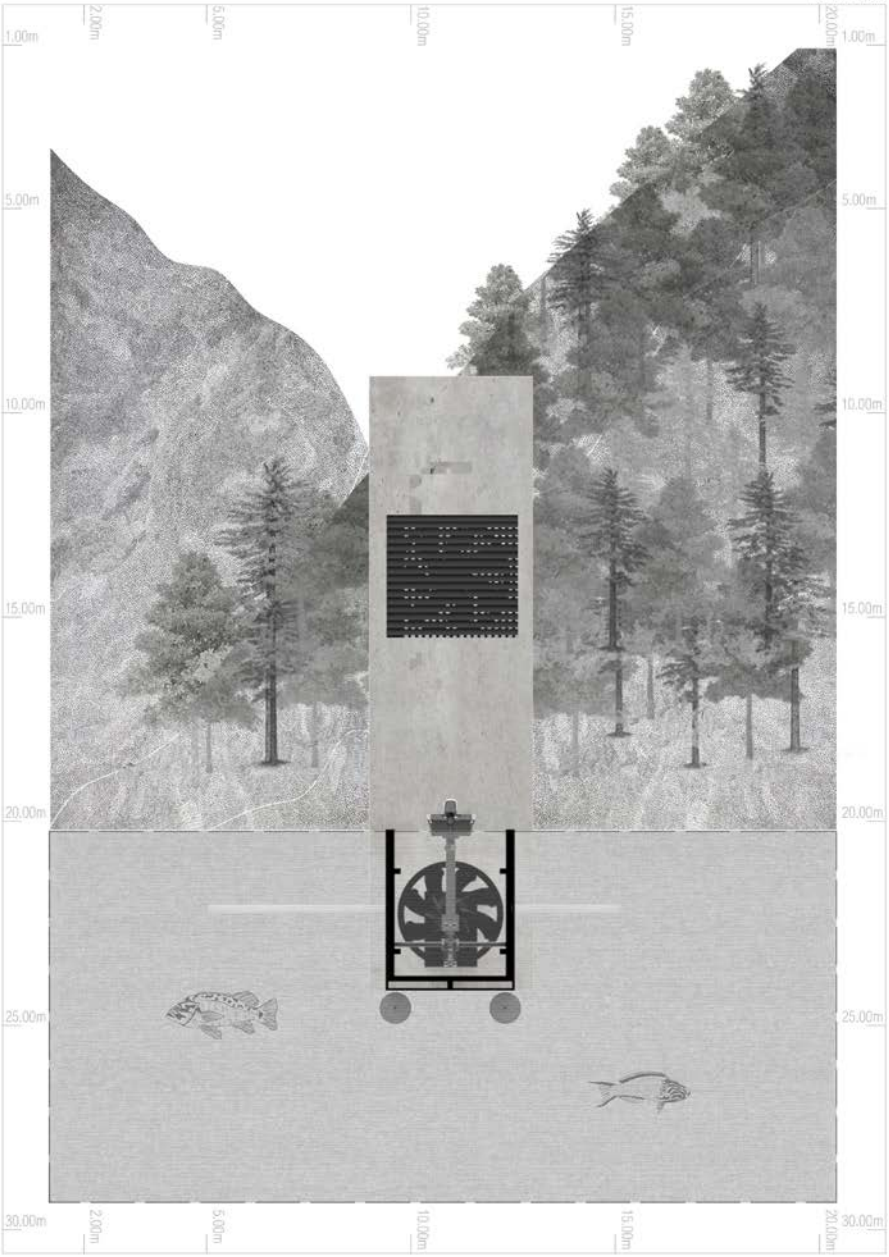

ΟΨΗ Α
70.00m
80.00m
90.00m
100.00m
110.00m
120.00m
100.00m
80.00m
70.00m
60.00m
50.00m
40.00m
30.00m
20.00m
10.00m

100.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m
80.00m
70.00m
60.00m
50.00m
40.00m
30.00m
20.00m
10.00m
5.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

TOMH AA'
70.00m
80.00m
90.00m
100.00m
110.00m
120.00m
100.00m
80.00m
70.00m
60.00m
50.00m
40.00m
30.00m
20.00m
10.00m

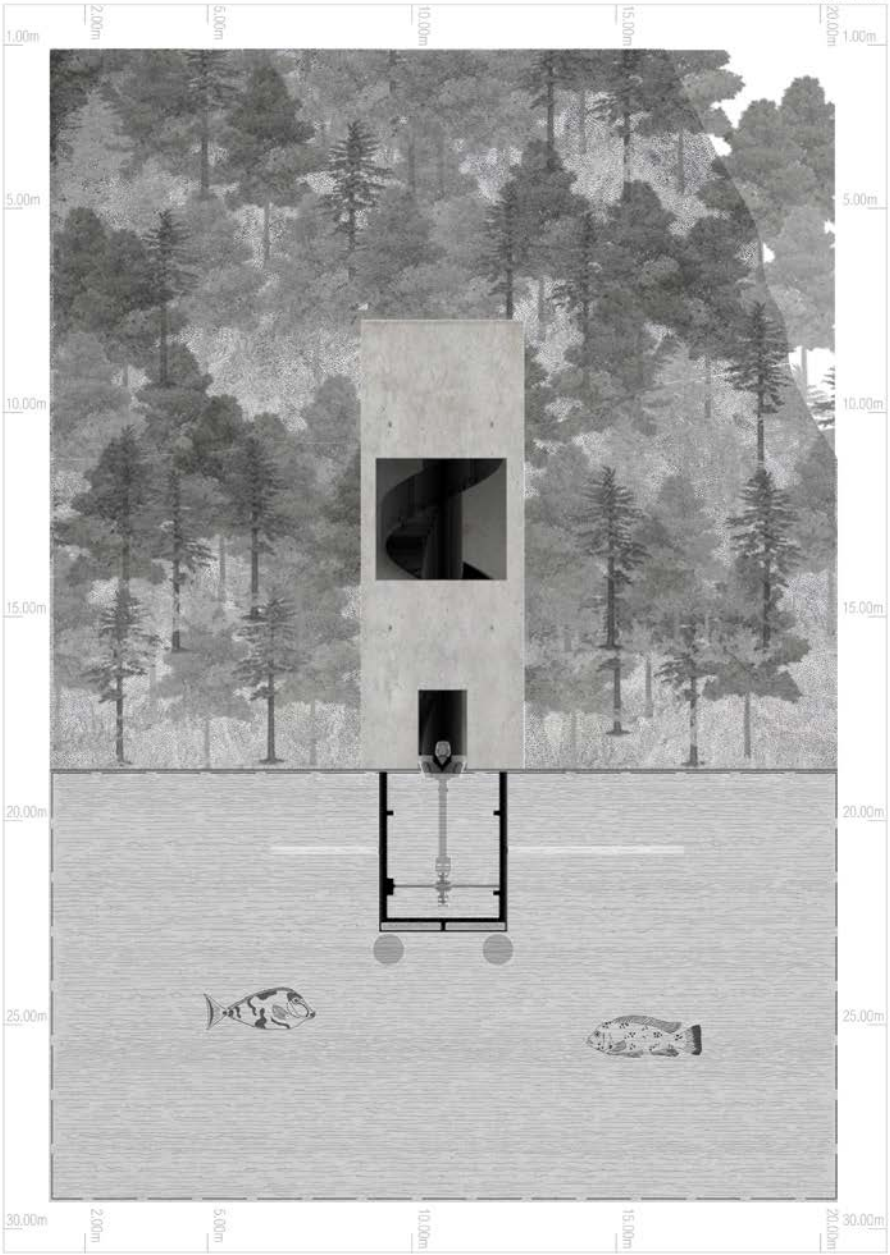

ΟΨΗ Β
1.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m

TOMH BB'

1.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
1.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
30.00m

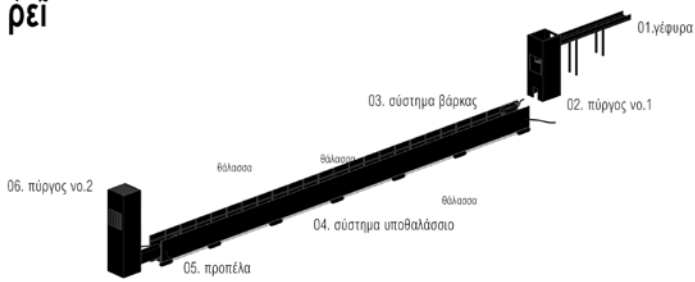
ΟΨΗ Γ
1.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
1.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m

ΤΟΜΗ ΓΓ'

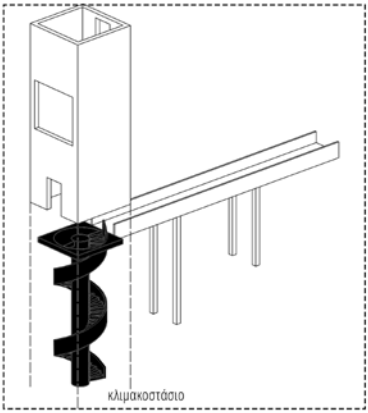

1.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
1.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m

Πάλιν ῥεῖ

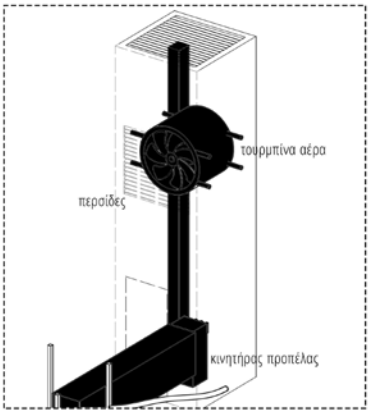
1/2

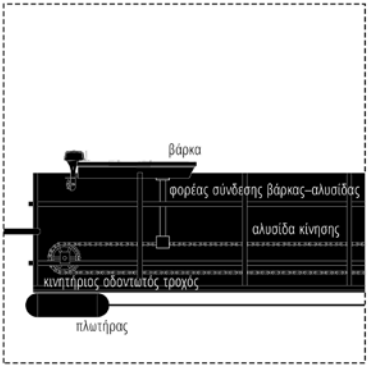
02. πύργος νο.1

06. πύργος νο.2

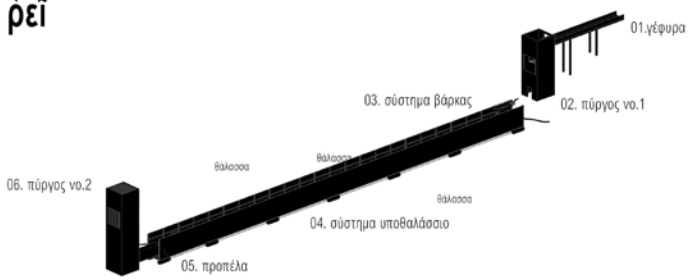
03. σύστημα βάρκας

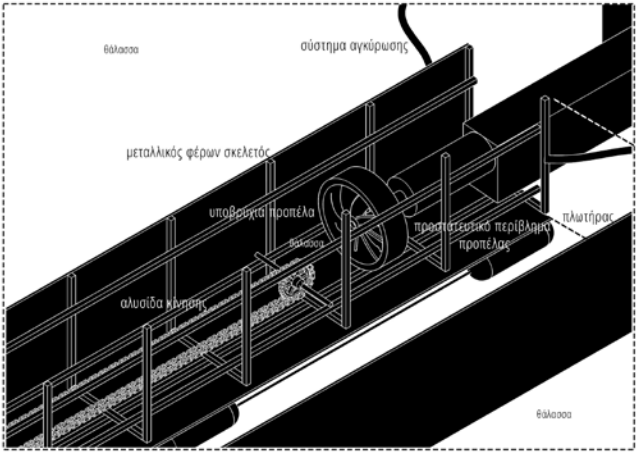
03. σύστημα βάρκας

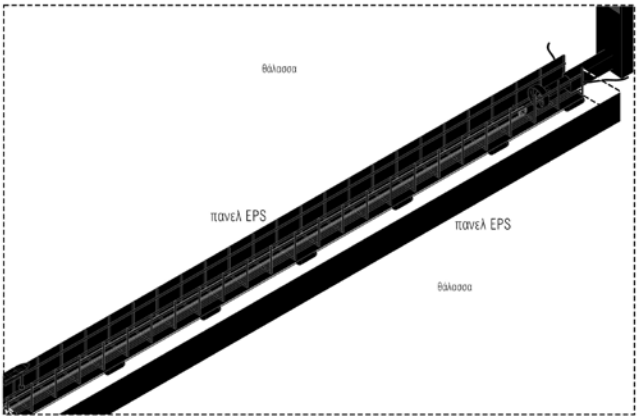
Πάλιν ῥεῖ

05. προπέλα

04. σύστημα υποθαλάσσιο

ΚΕΛΕΥΘΟΣ ΑΠΟΝΤΩΝ

Κάθε τόπος κουβαλά μέσα του όσα έχουν υπάρξει πριν από εμάς. Κάποια παραμένουν ως ίχνη, άλλα έχουν χαθεί και άλλα επιβιώνουν μόνο μέσα στη μνήμη. Στην παλιά Ιθάκη, το μονοπάτι διασχίζει ένα τοπίο γεμάτο ερείπια και ίχνη μιας ζωής που δεν υπάρχει πλέον με την ίδια μορφή. Η αναδρομή τοποθετείται μέσα σε αυτό το τοπίο της απουσίας και επιχειρεί να φέρει το παρελθόν ξανά μέσα στην εμπειρία του παρόντος.

Η μηχανή δεν τοποθετείται μέσα στα ίδια τα ερείπια. Παρότι αυτά αποτελούν ήδη φορείς μνήμης, συχνά παραμένουν σχεδόν αόρατα μέσα στη διαδρομή· ο περαστικός τα προσπερνά χωρίς να σταθεί ή να τα βιώσει πραγματικά. Η μηχανή έρχεται έτσι να διακόψει αυτή την αδιάφορη διέλευση και να στρέψει την προσοχή σε όσα συνήθως μένουν απαρατήρητα.

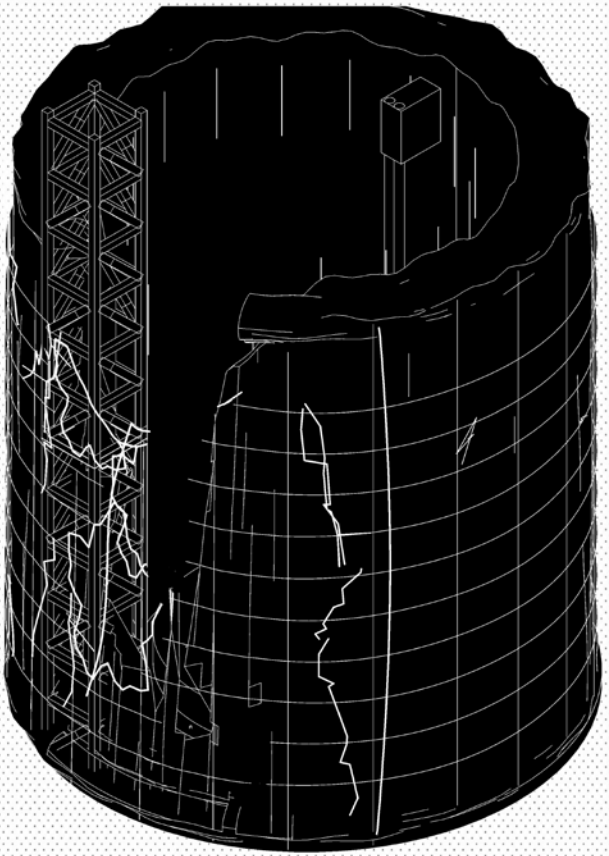
Η εμπειρία ξεκινά με κάτι απολύτως απλό: το σώμα περπατά. Ο επισκέπτης ανεβαίνει στον διάδρομο και συνεχίζει να βαδίζει, ενώ παραμένει σωματικά στον ίδιο τόπο. Κάθε βήμα καταγράφεται από το σύστημα και μετατρέπεται σε δεδομένα κίνησης. Η ταχύτητα και ο ρυθμός της βάδισης καθορίζουν την ταχύτητα της εικονικής μετακίνησης.

Το κεφάλι εισέρχεται στον αισθητηριακό θάλαμο και το άμεσο τοπίο παύει να είναι ορατό. Μπροστά στα μάτια εμφανίζεται ένας άλλος χώρος, όχι ως ολοκληρωμένη ανακατασκευή, αλλά ως θραύσμα. Δεν πρόκειται να αποκατασταθεί αυτό που χάθηκε, αλλά να υποδηλωθεί η απουσία του.

Εδώ η μηχανή συναντά μια βασική ιδιότητα της ανθρώπινης αντίληψης: κανένας άνθρωπος δεν βιώνει έναν χώρο με τον ίδιο τρόπο. Κάθε εικόνα συναντά ένα ήδη διαμορφωμένο εσωτερικό αρχείο από εμπειρίες, τόπους και μνήμες. Το ίδιο ερείπιο μπορεί να ενεργοποιήσει διαφορετικές αναμνήσεις σε διαφορετικούς ανθρώπους. Η αντίληψη του χώρου γίνεται έτσι αναπόφευκτα προσωπική.

Η μνήμη, όμως, δεν επιστρέφει ως ένα ολοκληρωμένο αρχείο. Συναντά το παρόν και το μετασχηματίζει. Εκεί εισέρχεται η φαντασία: γεμίζει τα κενά ανάμεσα σε αυτό που υπάρχει και σε αυτό που έχει χαθεί. Η εικόνα που δημιουργείται δεν είναι ούτε πιστή αναπαράσταση ούτε κάτι εντελώς καινούργιο· είναι μια σύνθεση του ερεθίσματος, της προσωπικής μνήμης και της φαντασίας του κάθε ανθρώπου.

WHAT IS GONE,
CAN STILL BE WALKED THROUGH

Κέλευθος Ἀπόντων

Η αναδρομή αξιοποιεί ακριβώς αυτή τη συνθήκη. Η μηχανή δεν προσπαθεί να επιβάλει μία συγκεκριμένη ανάμνηση, ούτε να προσφέρει μία ολοκληρωμένη εικόνα του παρελθόντος. Αντίθετα, προσφέρει θραύσματα αρκετά συγκεκριμένα ώστε να ενεργοποιήσουν τη μνήμη, αλλά αρκετά ανοιχτά ώστε να επιτρέψουν στη φαντασία να τα μετασχηματίσει. Το ίδιο ερέθισμα μπορεί έτσι να οδηγήσει σε διαφορετικές εσωτερικές εικόνες.

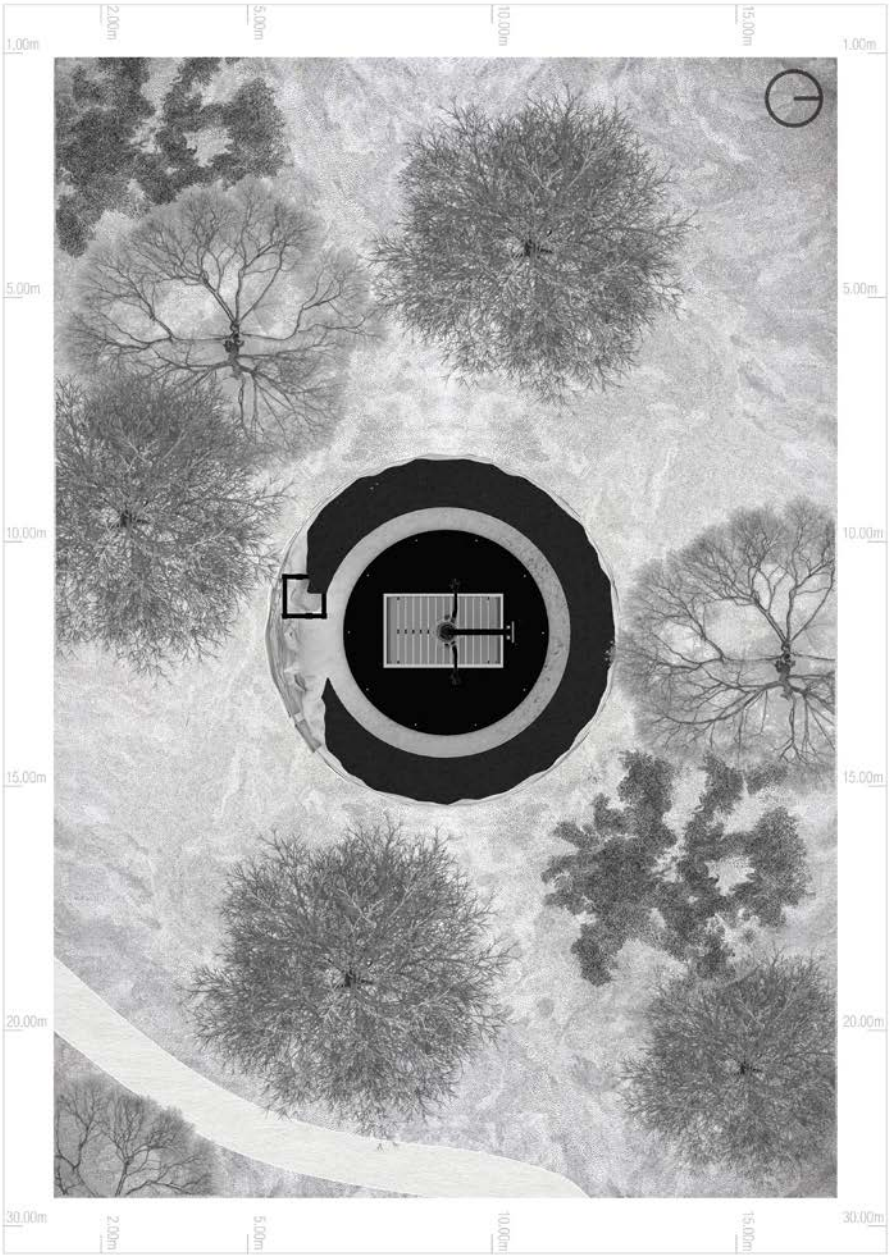
Η συνθήκη αυτή συνδέεται βαθιά με την Οδύσσεια. Ο νόστος του Οδυσσέα δεν είναι μόνο μια πορεία προς έναν τόπο που βρίσκεται μπροστά του. Είναι ταυτόχρονα η διαρκής παρουσία όσων άφησε πίσω του. Η Νέκυια, η κάθοδος στον Άδη και η συνάντηση με τους νεκρούς, τη μητέρα του και τον Τειρεσία, αποτελεί μια χαρακτηριστική στιγμή αυτής της επιστροφής: ο Οδυσσέας δεν επιστρέφει στον κόσμο των νεκρών για να μείνει εκεί· το παρελθόν εισέρχεται προσωρινά στη δική του πορεία και την επηρεάζει.

Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και εδώ. Ο επισκέπτης δεν επιστρέφει σε έναν προηγούμενο χρόνο. Το παρελθόν εισέρχεται στο παρόν του. Και όπως το ερείπιο δεν είναι ποτέ ένα πλήρες κτίριο, έτσι και η μνήμη δεν είναι ποτέ μια πλήρης ανακατασκευή. Είναι θραύσματα, κενά, αποσιωπήσεις και εικόνες που αποκτούν διαφορετικό νόημα κάθε φορά που κάποιος τα συναντά.

Η μηχανή δεν προσπαθεί λοιπόν να αποφασίσει τι πρέπει να θυμηθεί ο άνθρωπος. Δεν παράγει τη μνήμη. Παράγει τις συνθήκες μέσα στις οποίες μπορεί να ενεργοποιηθεί. Η Ιθάκη προσφέρει τα ίχνη και τις απουσίες της· η μηχανή τα μεταφέρει σε μια δεύτερη εμπειρία· και ο ίδιος ο άνθρωπος, μέσα από το προσωπικό του απόθεμα εμπειριών, συμπληρώνει ό,τι λείπει.

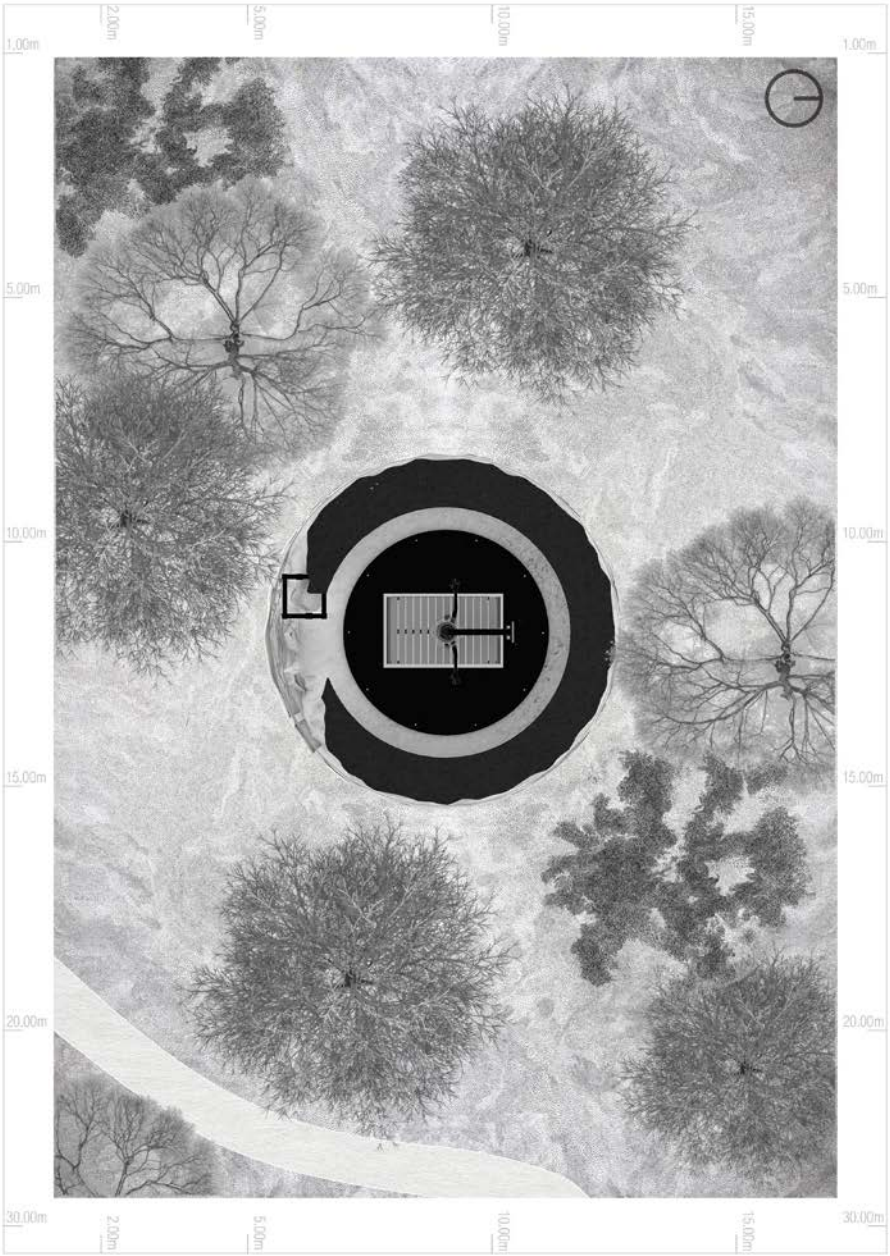
Και ίσως αυτή να είναι η ουσία της αναδρομής: δεν επιστρέφουμε εμείς σε όσα έχουν χαθεί· είναι όσα έχουν χαθεί που, συναντώντας τη μνήμη και τη φαντασία μας, βρίσκουν έναν διαφορετικό τρόπο να επιστρέψουν σε εμάς.

ΚΑΤΟΨΗ

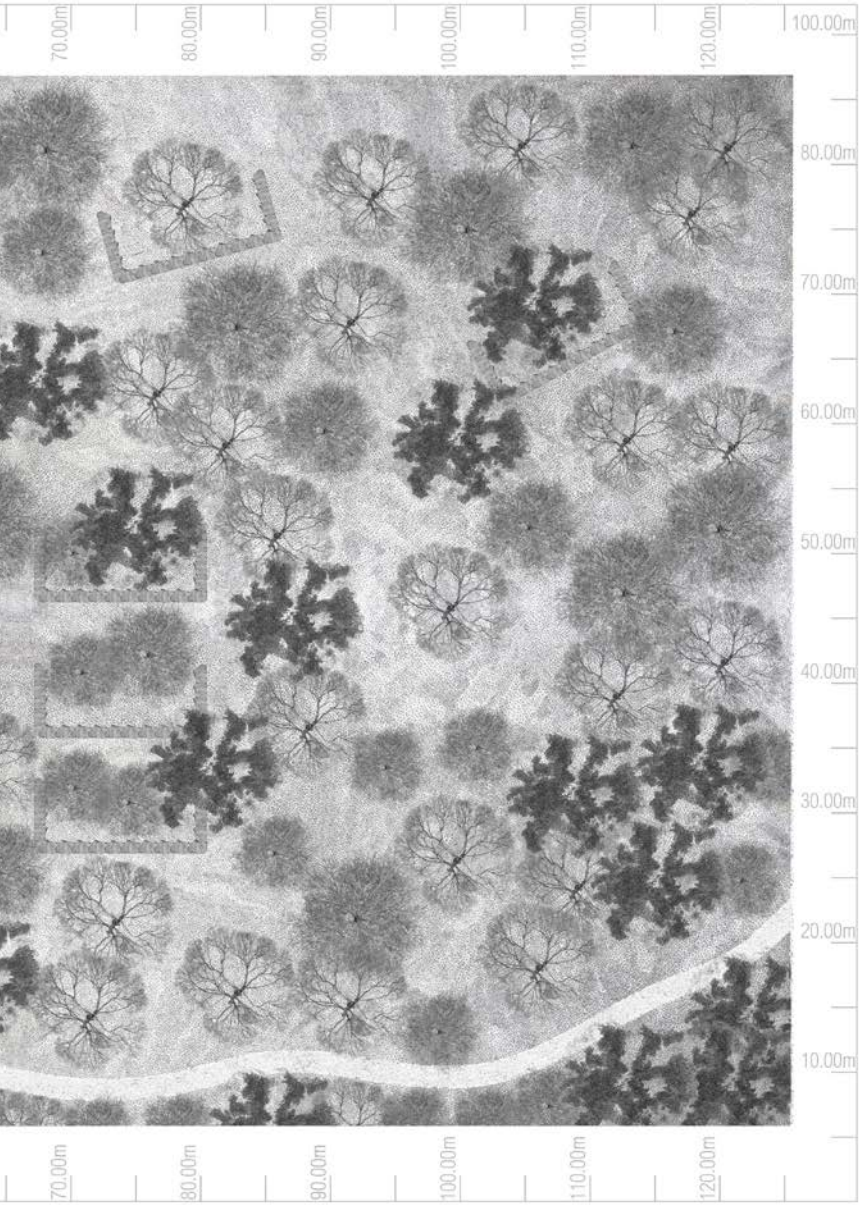
Συνεχίζω να περπατώ.
Τα πόδια μου βρίσκονται εδώ.
Ο δρόμος βρίσκεται εδώ.
Το χώμα, οι πέτρες, τα δέντρα, ο αέρας, όλα στο παρόν.
Κι όμως, κάτι αρχίζει να επιστρέφει.
Ένας τοίχος που δεν υπάρχει ολόκληρος.
Ένα άνοιγμα. Μια σκιά. Μια φωνή.
Δεν ξέρω αν τα θυμάμαι ή αν τα φαντάζομαι.
Ίσως δεν έχει σημασία.
Για μια στιγμή περπατώ σε δύο χρόνους ταυτόχρονα.
Το σώμα μου συνεχίζει προς τα εμπρός, ενώ κάτι μέσα μου επιστρέφει.
Δεν γυρίζω πίσω.
Κι όμως, το παρελθόν έρχεται να με συναντήσει.
Και ίσως αυτό να είναι η μνήμη:
όχι ένας τόπος στον οποίο επιστρέφεις,
αλλά ένας τόπος που, κάποτε, επιστρέφει σε εσένα.

ΚΑΤΟΨΗ

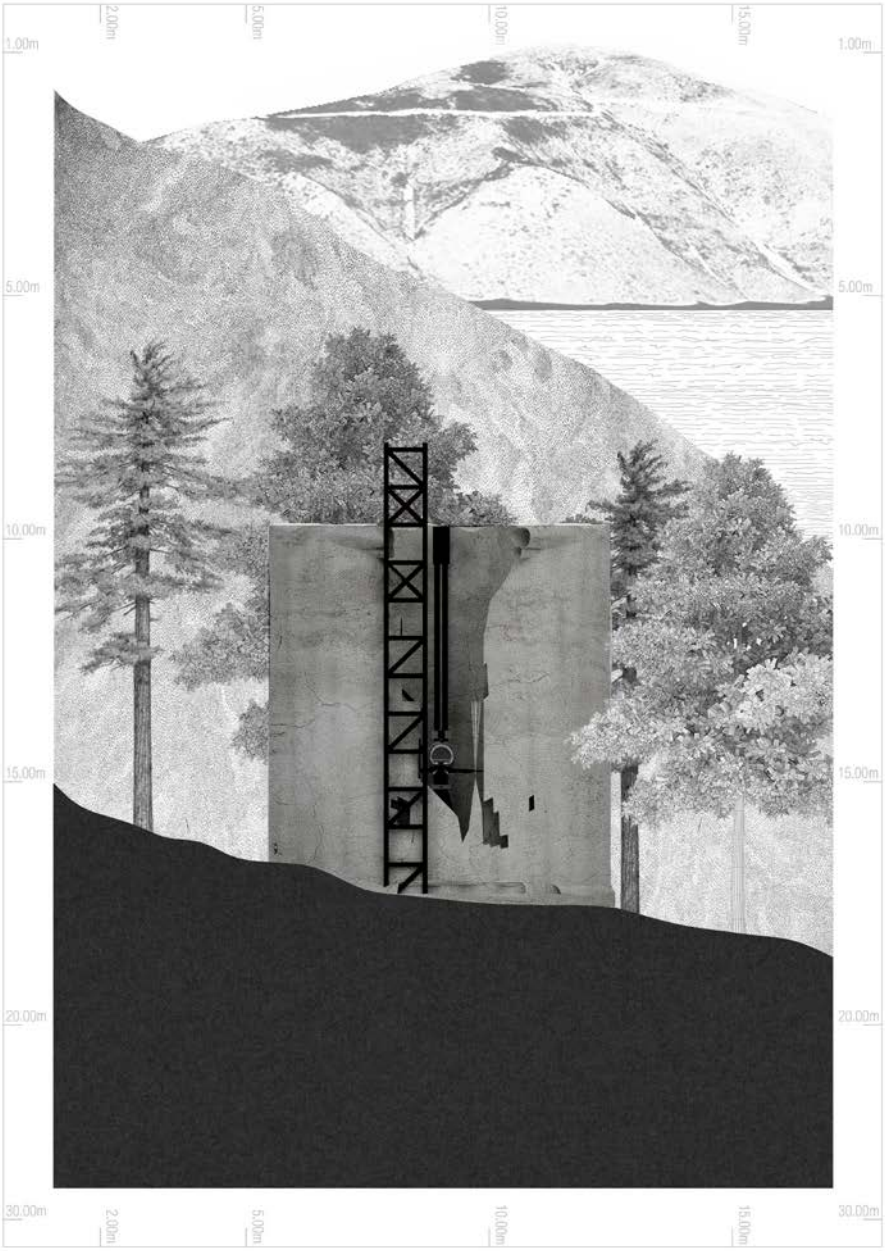

100.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m
80.00m
70.00m
60.00m
50.00m
40.00m
30.00m
20.00m
10.00m
5.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

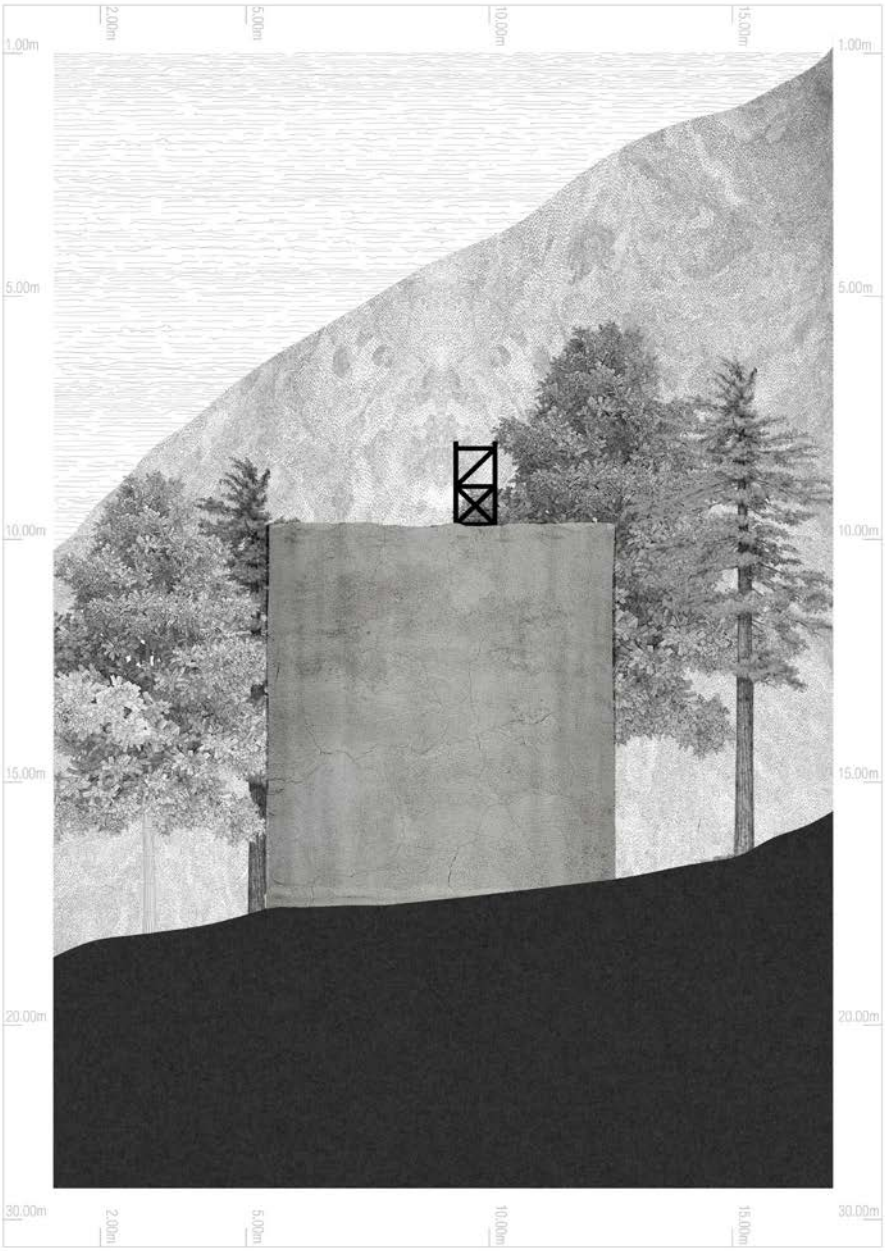
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

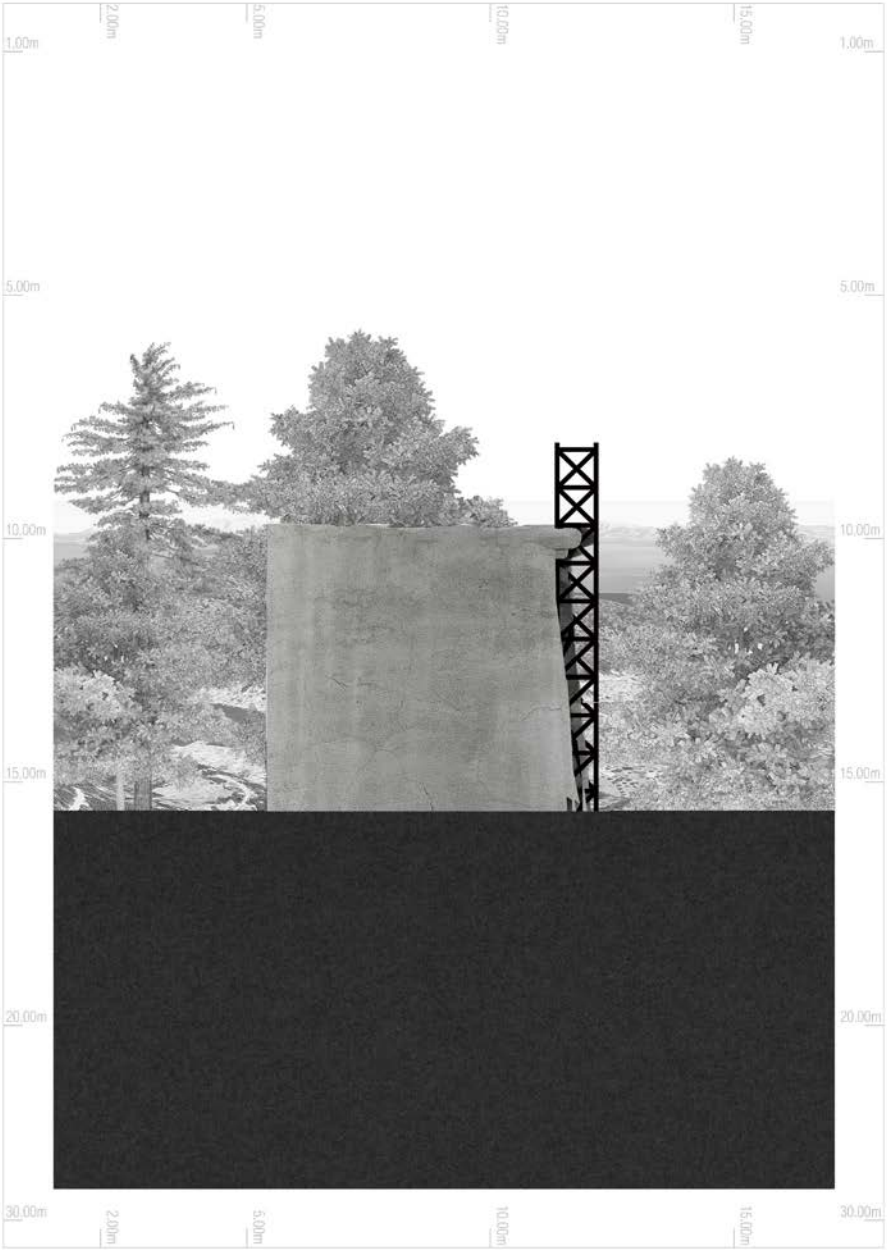
ΟΨΗ Α

1.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
1.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
20.00m
30.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
30.00m

ΟΨΗ Β

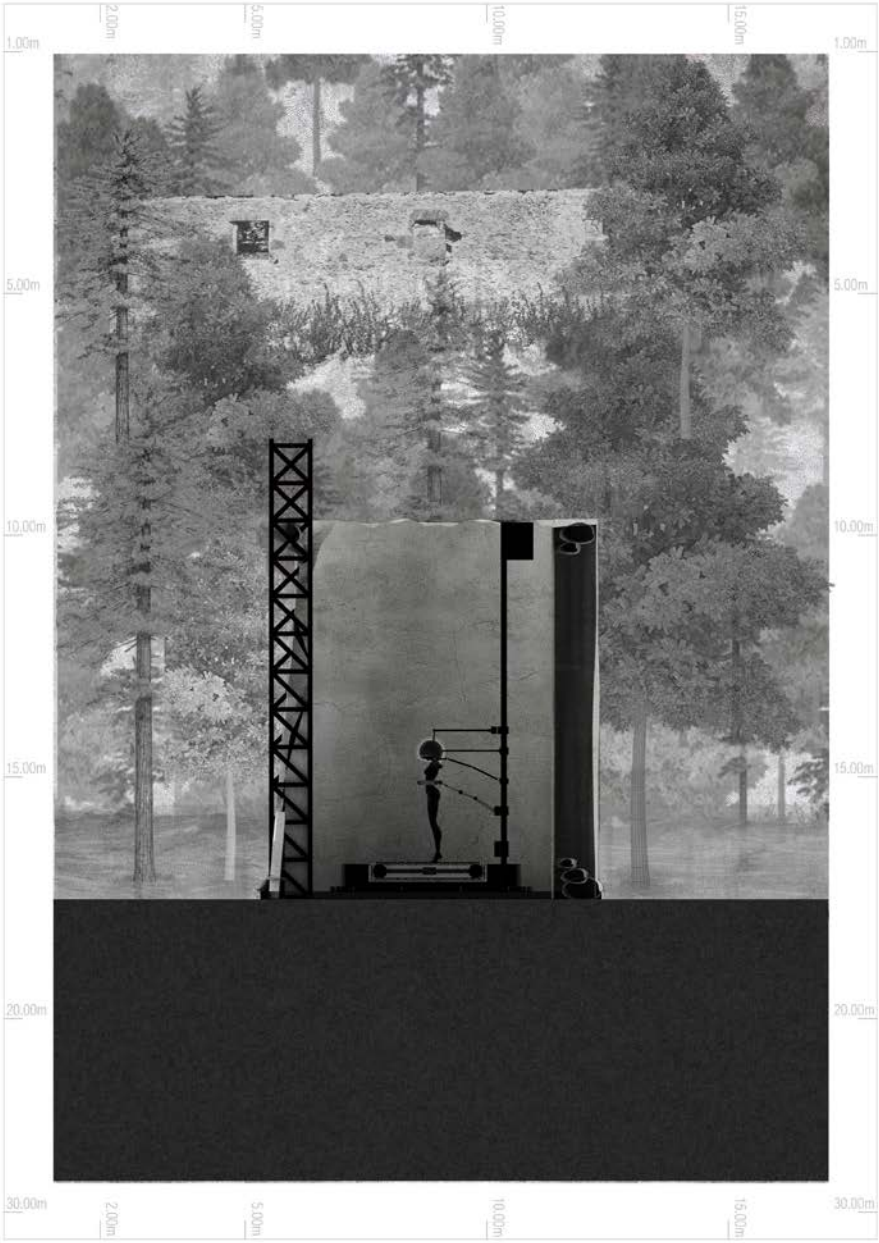
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
1.00m
1.00m
5.00m
5.00m
10.00m
10.00m
15.00m
15.00m
20.00m
20.00m
30.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
30.00m

2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
1.00m
1.00m
5.00m
5.00m
10.00m
10.00m
15.00m
15.00m
20.00m
20.00m
30.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
30.00m

TOMH AA'

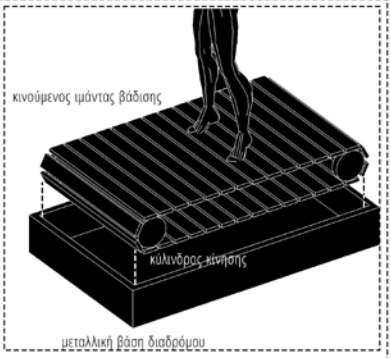
TOMH BB'

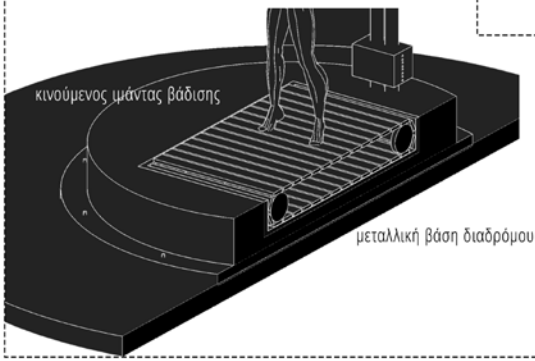

1.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
1.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
20.00m
30.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
30.00m

Κέλευθος απόντων

04.διάδρομος βάδισης

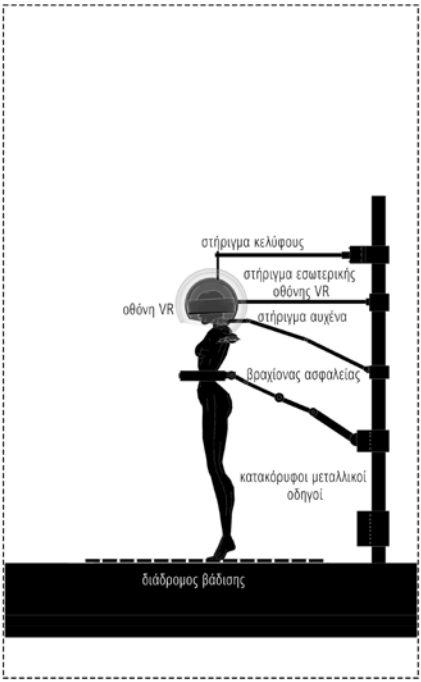

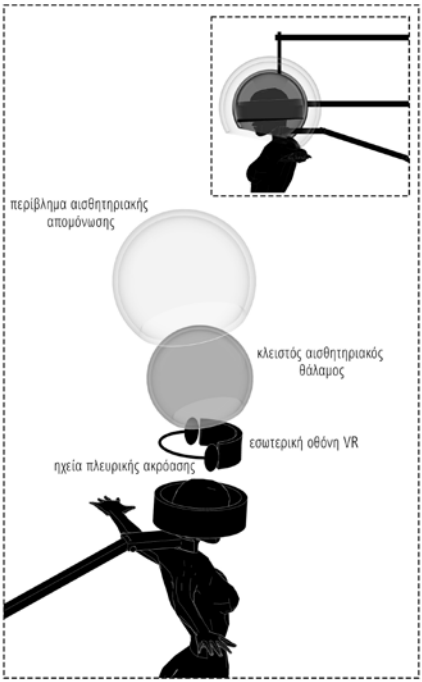

Κέλευθος απόντων

04.διάδρομος βάδισης

ΟΜΜΑ ΕΝ ΣΚΟΤΕΙ

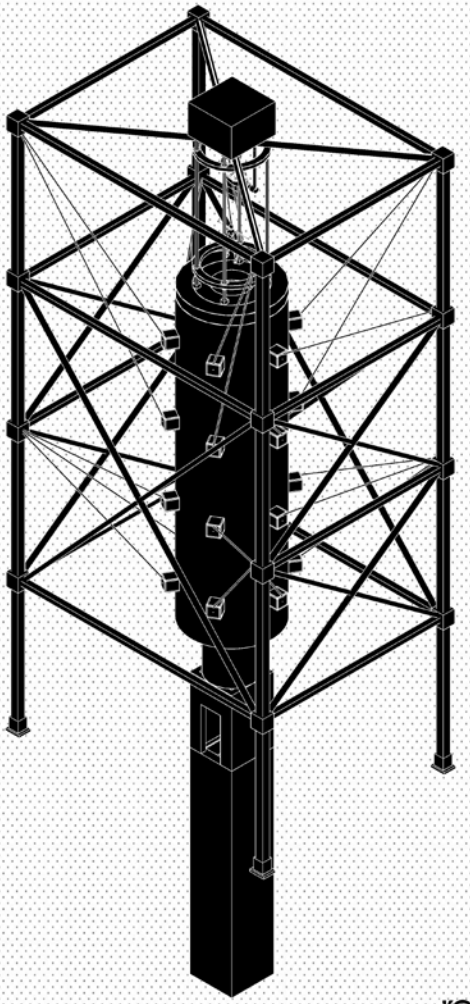
Η προβολή ξεκινά από την επιθυμία να συναντήσει κανείς έναν τόπο που βρίσκεται ακόμη μπροστά του. Στην Οδύσσεια, η Ιθάκη δεν είναι απλώς ένας τελικός γεωγραφικός προορισμός· είναι μια εικόνα που προηγείται της άφιξης και διατηρεί τον Οδυσσέα στραμμένο προς το μέλλον. Η μηχανή επιχειρεί να μετατρέψει αυτή την προσδοκία σε μια σωματική διαδικασία, μέσα από μια ακολουθία ανόδου, καθόδου και θέασης.

Ο επισκέπτης εισέρχεται και ανέρχεται στο εσωτερικό της κατασκευής. Στην ανώτερη στάθμη προσδένεται στο σύστημα ασφαλείας και προετοιμάζεται για την κάθοδο. Η πρόσδεση αποτελεί μια αναγκαία μετάβαση: από τη στιγμή αυτή και έπειτα, το σώμα παραδίδεται στη λειτουργία της μηχανής. Ακολουθεί η κάθοδος στο σκοτάδι, κάτω από το επίπεδο του εδάφους. Η κίνηση προς τα κάτω δεν αποτελεί προορισμό, αλλά μια προσωρινή απομάκρυνση από το τοπίο και από την άμεση δυνατότητα της θέασής του.

Μέσα στο σκοτάδι, το βλέμμα στερείται αυτό που μέχρι εκείνη τη στιγμή θεωρούσε δεδομένο. Η μηχανή δημιουργεί μια σύντομη απουσία της εικόνας, πριν την επαναφέρει. Από εκεί ξεκινά και πάλι η άνοδος. Το σώμα επιστρέφει σταδιακά προς το φως και φτάνει στη στάθμη των οπτικών θαλάμων. Η κάθοδος και η άνοδος λειτουργούν έτσι ως μια μικρή τελετουργία απομάκρυνσης και επανασύνδεσης με τον τόπο: πρώτα η εικόνα χάνεται και έπειτα αναζητείται ξανά.

Ο επισκέπτης οδηγείται στην camera obscura. Το κεφάλι εισέρχεται στον σκοτεινό θάλαμο και το βλέμμα συγκεντρώνεται στη μικρή οπτική οπή. Εκεί, το πραγματικό τοπίο που βρίσκεται έξω από τη μηχανή προβάλλεται στο εσωτερικό, ανεστραμμένο. Ο ίδιος τόπος που πριν μπορούσε να παρατηρηθεί άμεσα επιστρέφει τώρα ως εικόνα, μέσα από έναν μηχανισμό που μεταβάλλει τον τρόπο της όρασης. Θραύσματα του τοπίου προβάλλονται πλέον ανεστραμμένα.

IN DARKNESS, ANOTHER PLACE APPEARS

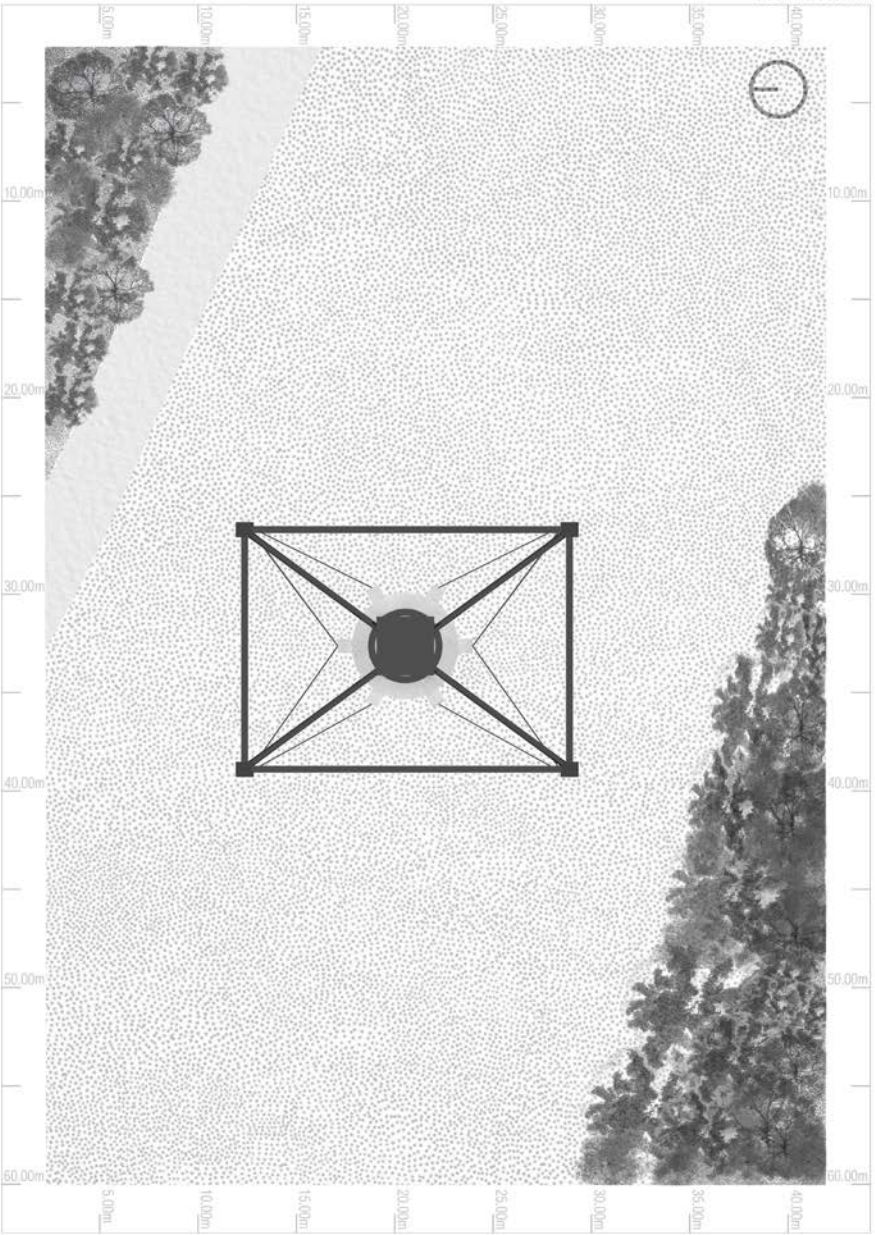

Ὄμμα ἐν σκότει

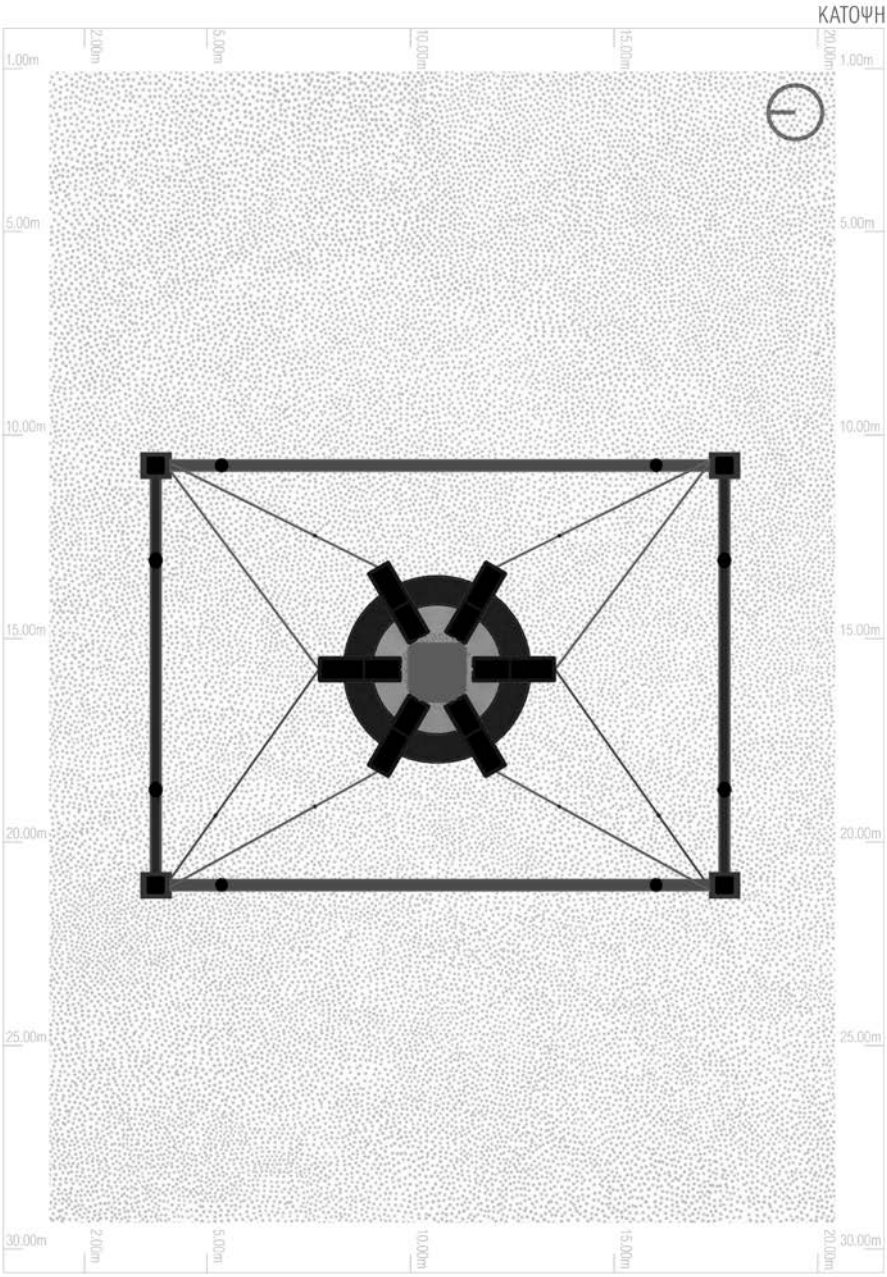
Ο επισκέπτης μπορεί να στραφεί ελεύθερα κατά 360°, τραβώντας τον εαυτό του προς τους οπτικούς θαλάμους. Τέλος, η εμπειρία ολοκληρώνεται με την τελική άνοδο, κατά την οποία το σώμα ανέρχεται στο ανώτερο σημείο της κατασκευής και συναντά το τοπίο από ψηλά. Η εικόνα που προηγουμένως είχε στερηθεί, έπειτα είχε παραμορφωθεί, επιστρέφει τώρα ως συνολικός ορίζοντας.

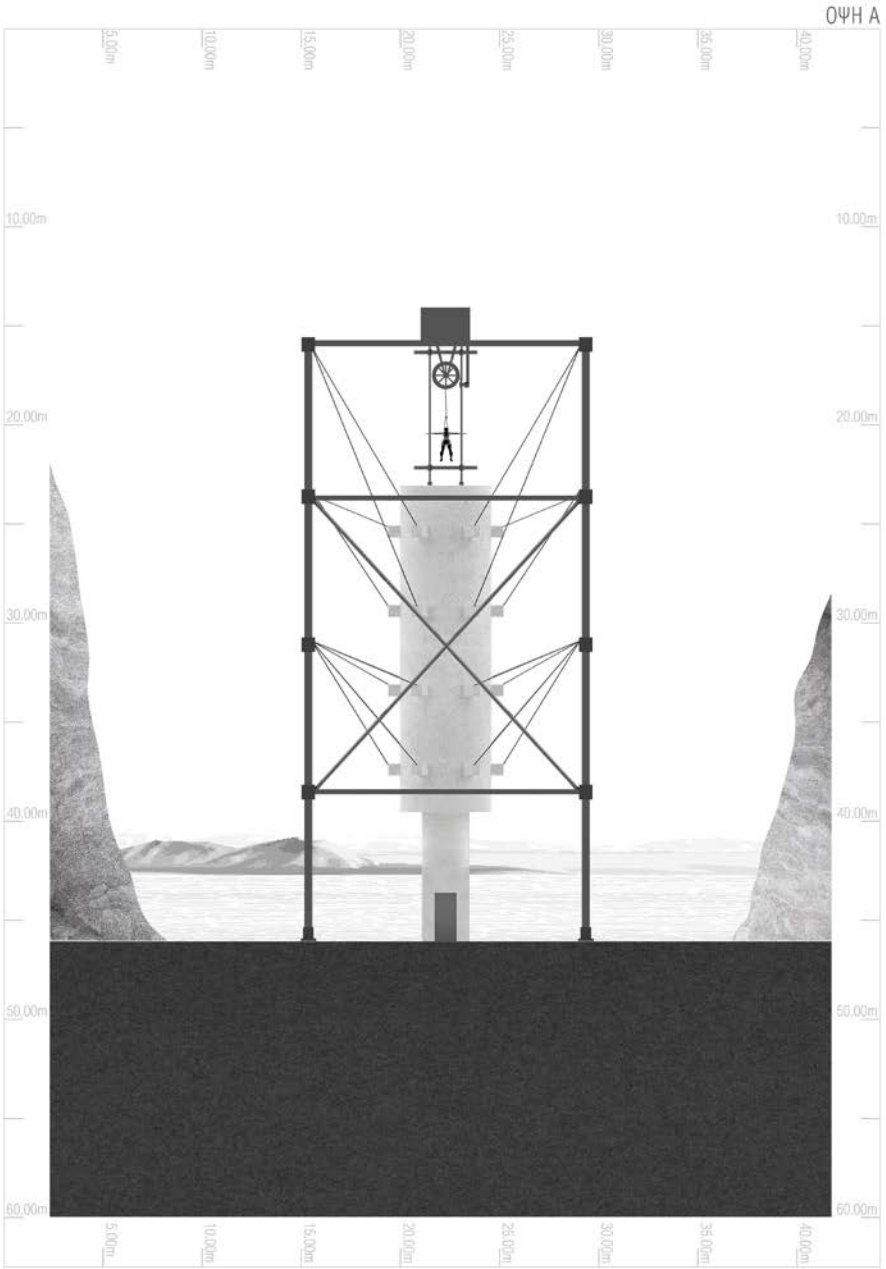
Η μηχανή υπάρχει για να κάνει αισθητή τη διαφορά ανάμεσα στο να επιθυμείς έναν τόπο, να τον αναζητάς και τελικά να τον βλέπεις. Όπως ο Οδυσσέας κινείται προς μια Ιθάκη που υπάρχει πρώτα ως εσωτερική εικόνα, έτσι και ο επισκέπτης περνά μέσα από μια διαδικασία όπου η εικόνα του τόπου διαρκώς στερείται, μετασχηματίζεται και επαναφέρεται.

Η προβολή, επομένως, δεν είναι μόνο η προβολή μιας εικόνας. Είναι η προβολή του σώματος και της επιθυμίας προς αυτό που δεν έχει ακόμη δει. Και όταν, στο τέλος, ο ορίζοντας ανοίγεται ξανά ολόκληρος μπροστά του, ο προορισμός δεν είναι πλέον μόνο κάτι που περιμένει· έχει γίνει κάτι που το σώμα μόλις έμαθε ξανά να βλέπει.

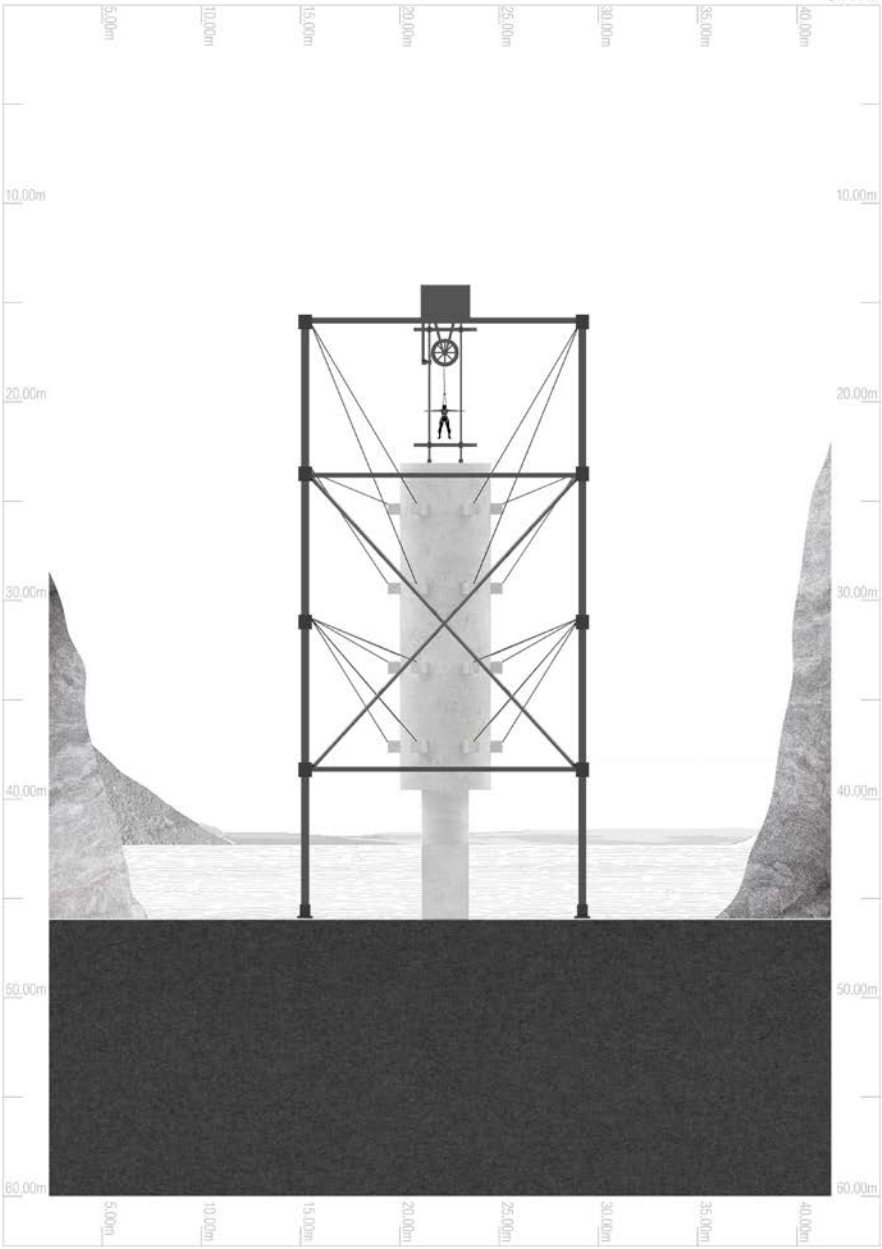

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

Βρίσκομαι μέσα στο σκοτάδι.
Δεν βλέπω ακόμη τίποτα.
Κι όμως, ξέρω πως κάπου υπάρχει ένας ορίζοντας.
Ανεβαίνω χωρίς να βλέπω.
Για λίγο δεν υπάρχει ούτε πάνω ούτε κάτω· μόνο
η αίσθηση ότι πλησιάζω κάτι που δεν έχω ακόμη
συναντήσει.
Ύστερα, μπροστά στα μάτια μου, εμφανίζεται ένας
τόπος.
Είναι μακριά. Ίσως είναι γνώριμος. Ίσως όχι.
Δεν μπορώ να τον αγγίξω. Μπορώ μόνο να τον
κοιτάζω.
Και τότε καταλαβαίνω πως μερικές φορές δεν
χρειάζεται να έχεις φτάσει κάπου για να βρίσκεσαι
ήδη εκεί.
Το σώμα βρίσκεται εδώ.
Η επιθυμία βρίσκεται αλλού

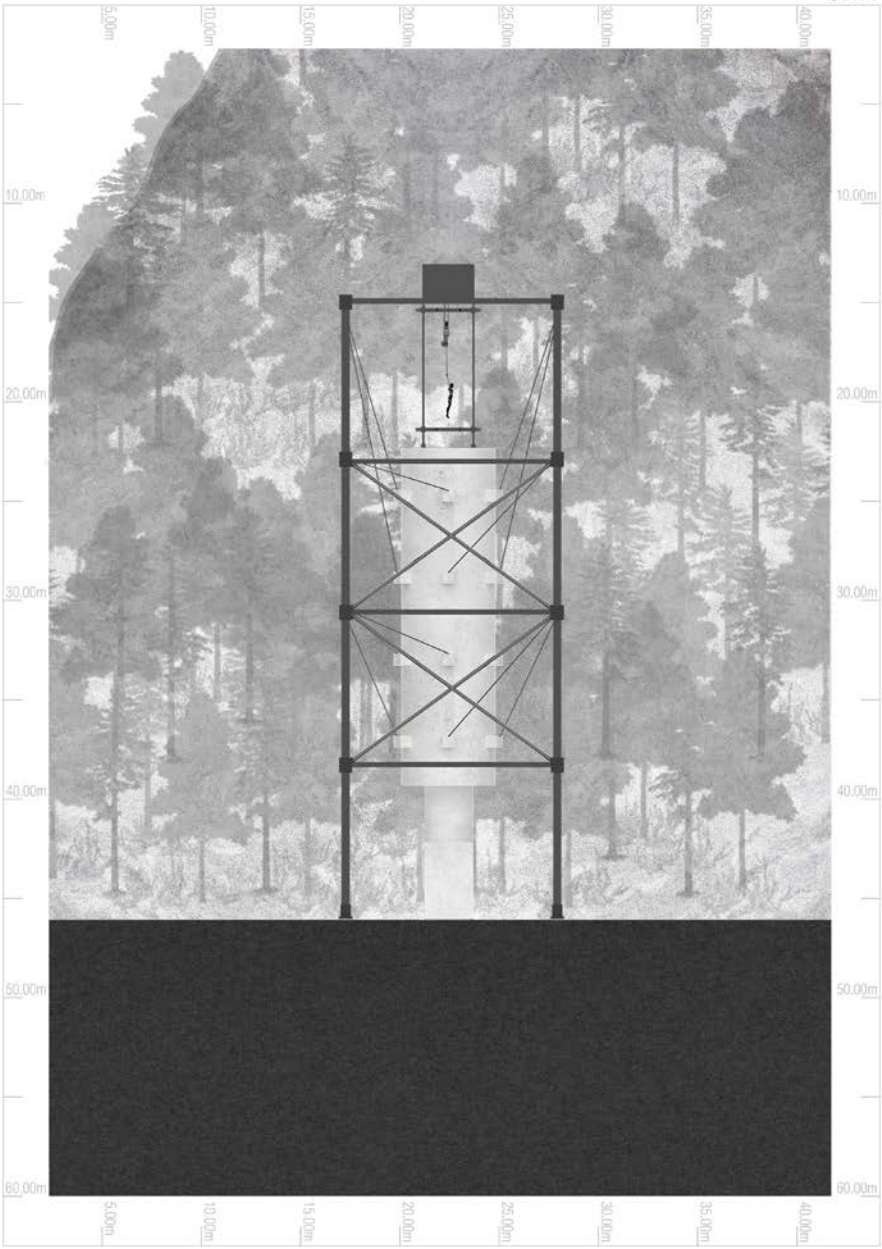

ΚΑΤΟΨΗ
1.00m
2.00m
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m

ΟΨΗ Α
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

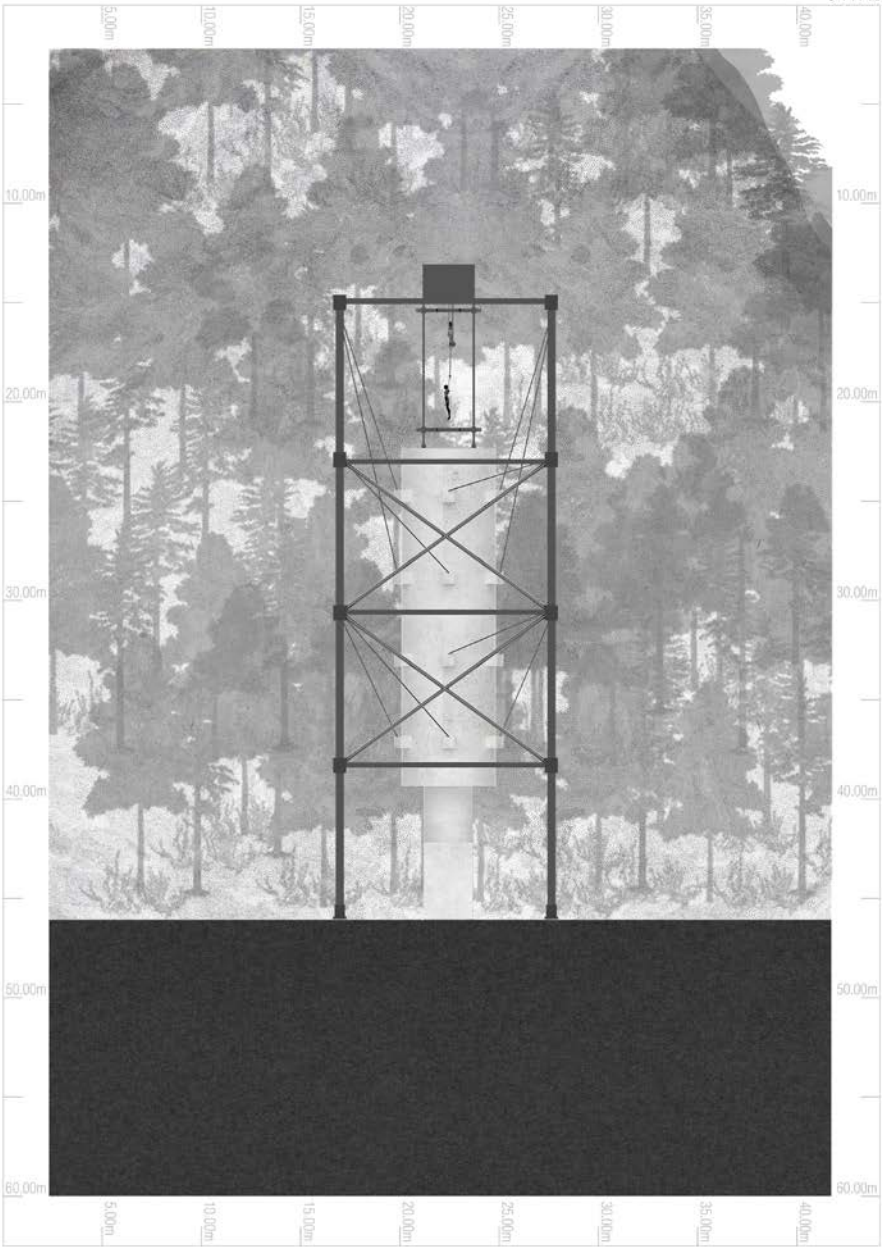
ΟΨΗ Β

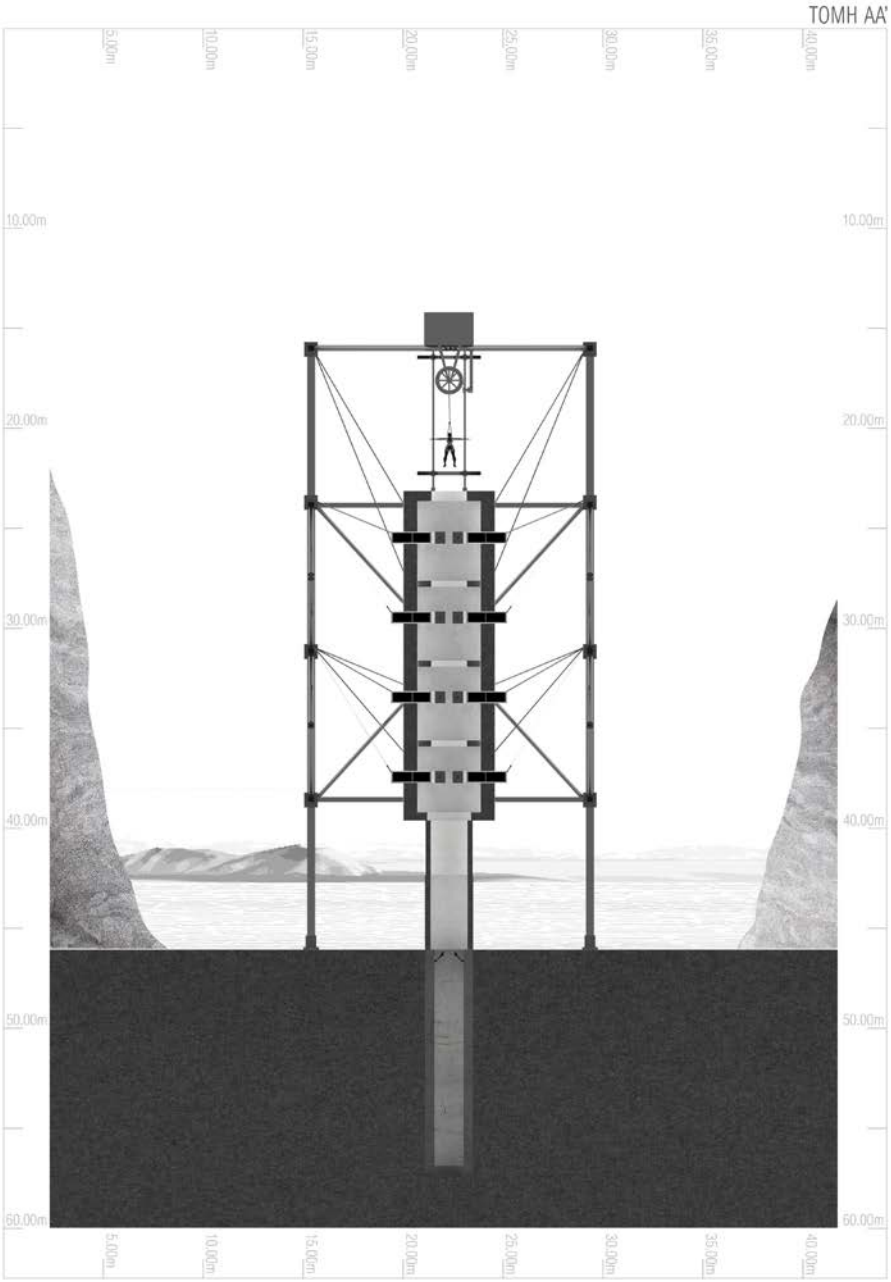

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

ΟΨΗ Γ

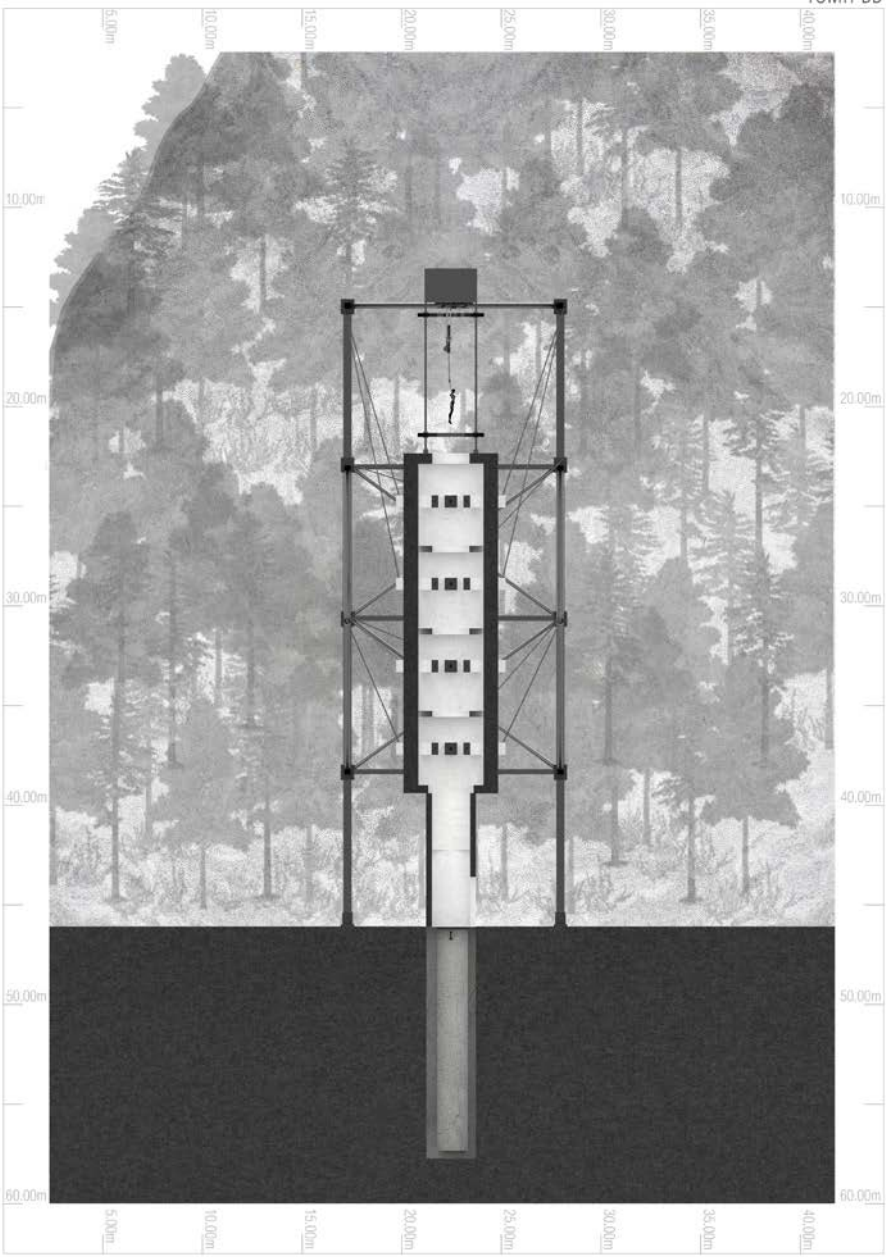

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

ΟΨΗ Δ

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

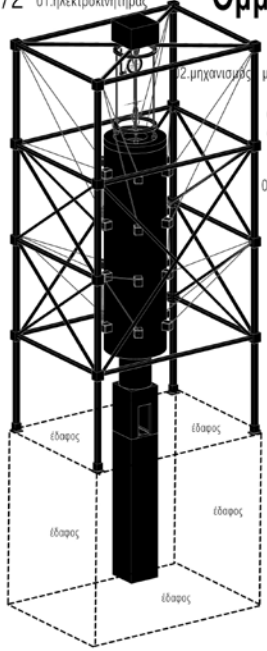

TOMH AA'
5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

TOMH BB'

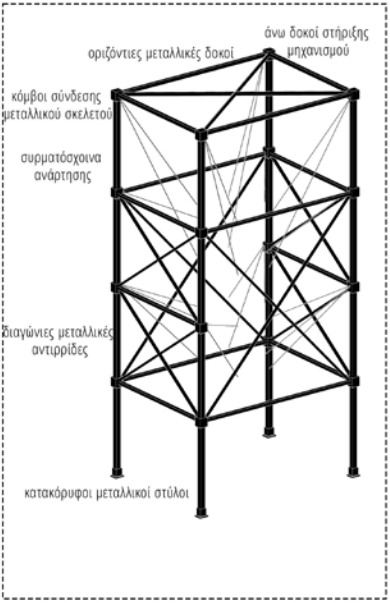

5.00m
10.00m
15.00m
20.00m
25.00m
30.00m
35.00m
40.00m
10.00m
20.00m
30.00m
40.00m
50.00m
60.00m

1/2 01.ηλεκτροκινητήρας

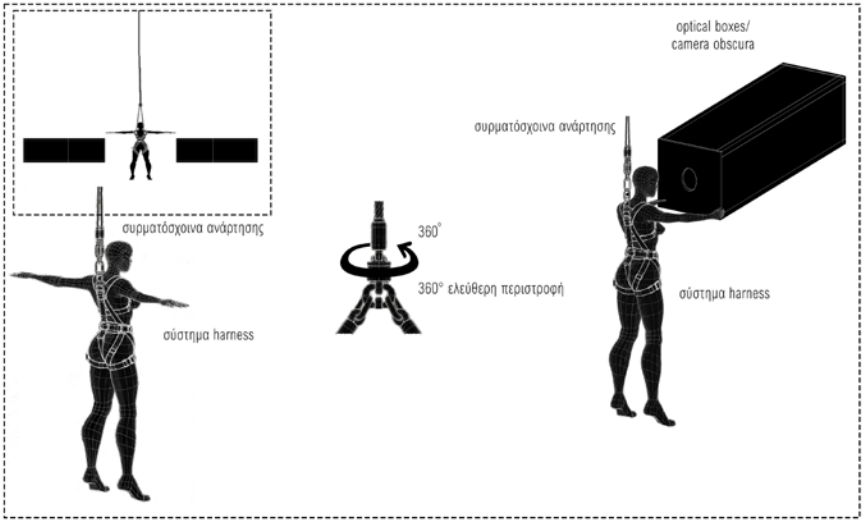
Όμμα έν σκότει

04.μεταλλικός φέρων σκελετός

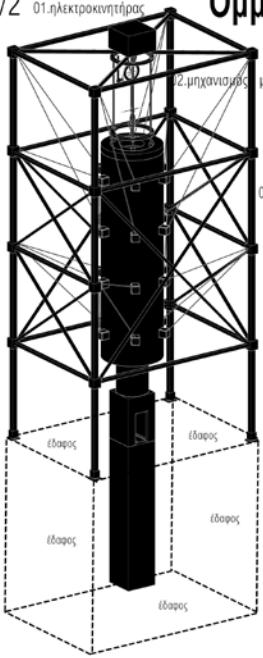

04.σύστημα ανάρτησης σώματος

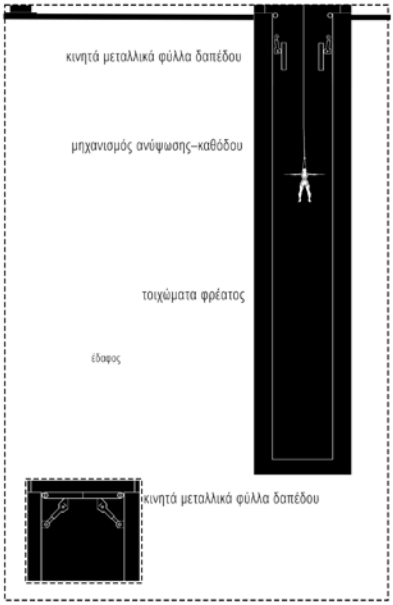

2/2 01.ηλεκτροκινητήρας

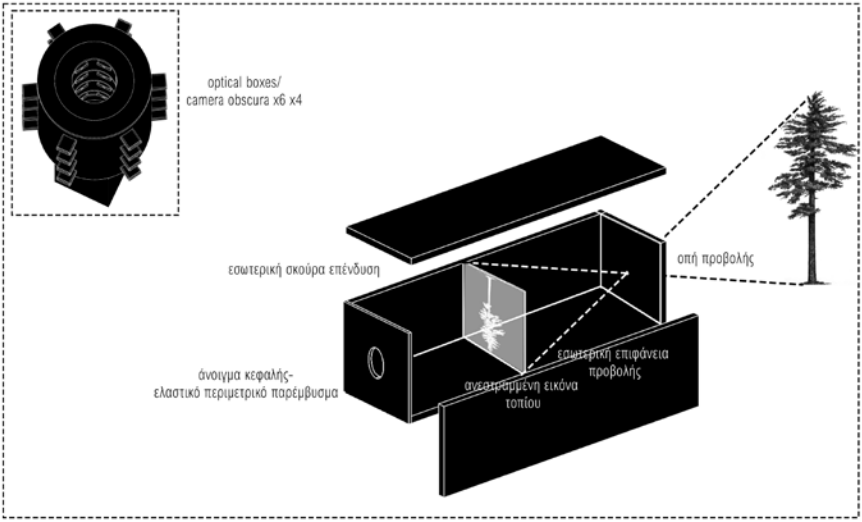
Όμμα έν σκότει

07.υπόγεια κάθοδος

05.optical boxes/camera obscura

"IN DARKNESS, ANOTHER PLACE APPEARS."
ὄμμα ἐν σκότει

"IN DARKNESS, ANOTHER PLACE APPEARS."
ὄμμα ἐν σκότει

"IN DARKNESS, ANOTHER PLACE APPEARS."
ὄμμα ἐν σκότει

ὄμμα μετέωρον
"NOT EVERYTHING THAT STOPS IS STILL."

ὄμμα μετέωρον
"NOT EVERYTHING THAT STOPS IS STILL."

ὄμμα μετέωρον
"NOT EVERYTHING THAT STOPS IS STILL."

"SOMETIMES GOING FORWARD MEANS GOING BACK."
πάλιν ῥεῖ

"SOMETIMES GOING FORWARD MEANS GOING BACK."
πάλιν ῥεῖ

"SOMETIMES GOING FORWARD MEANS GOING BACK."
πάλιν ῥεῖ

"WHAT IS GONE CAN STILL BE WALKED THROUGH."
κέλευθος ἀόντων

"WHAT IS GONE CAN STILL BE WALKED THROUGH."
κέλευθος ἀόντων

"WHAT IS GONE CAN STILL BE WALKED THROUGH."
κέλευθος ἀόντων

“IN DARKNESS, ANOTHER PLACE APPEARS.”
ὄμμα ἐν σκότῳ

“IN DARKNESS, ANOTHER PLACE APPEARS.”
ὄμμα ἐν σκότῳ

“IN DARKNESS, ANOTHER PLACE APPEARS.”
ὄμμα ἐν σκότῳ

ὄμμα μετέωρον
“NOT EVERYTHING THAT STOPS IS STILL.”

ὄμμα μετέωρον
“NOT EVERYTHING THAT STOPS IS STILL.”

ὄμμα μετέωρον
“NOT EVERYTHING THAT STOPS IS STILL.”

“SOMETIMES GOING FORWARD MEANS GOING BACK.”
πάλιν ῥεῖ

“SOMETIMES GOING FORWARD MEANS GOING BACK.”
πάλιν ῥεῖ

“SOMETIMES GOING FORWARD MEANS GOING BACK.”
πάλιν ῥεῖ

“WHAT IS GONE CAN STILL BE WALKED THROUGH.”
κέλευθος ἀόντων

“WHAT IS GONE CAN STILL BE WALKED THROUGH.”
κέλευθος ἀόντων

“WHAT IS GONE CAN STILL BE WALKED THROUGH.”
κέλευθος ἀόντων

Στην Ιθάκη,
που νόμιζα πως ήξερα
επειδή ήταν δική μου.